

Генеральная Ассамблея

Distr.: General
15 September 2011
Russian
Original: English

Совет по правам человека

Восемнадцатая сессия

Пункт 4 повестки дня

Ситуации в области прав человека,
требующие внимания со стороны Совета

Доклад Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по правам человека о положении в области прав человека в Сирийской Арабской Республике* **

Резюме

Настоящий доклад был подготовлен Управлением Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по правам человека в соответствии с резолюцией S-16/1 Совета по правам человека, в которой содержится просьба Совета к Верховному комиссару срочно направить миссию в Сирийскую Арабскую Республику для расследования всех предполагаемых нарушений международного права прав человека и установления фактов и обстоятельств таких нарушений и совершенных преступлений в целях недопущения безнаказанности и обеспечения полной ответственности виновных.

* Представлен с опозданием.

** Сноски и приложения приводятся в том виде, в каком они были получены, только на языке доклада.

Содержание

	<i>Пункты</i>	<i>Стр.</i>
I. Введение	1–32	3
A. Справочная информация	1–7	3
B. Методология	8–13	4
C. Правовые рамки	14–19	5
D. Контекст протестов: политическая обстановка и ситуация в области прав человека	20–27	7
E. Вооруженные силы и силы безопасности, причастные к нарушениям прав человека, совершенным в период после середины марта 2011 года	28–32	10
II. Факты	33–68	11
A. Подробная информация о событиях в период после середины марта 2011 года	34–63	12
B. Ответ правительства	64–68	22
III. Схемы нарушений	69–91	23
A. Убийства и исчезновения	70–82	23
B. пытки	83–84	26
C. Лишение свободы	85–87	27
D. Преследования	88–91	28
IV. Рекомендации	92–95	29

Приложения

I. Letter dated 15 July 2011 from the United Nations High Commissioner for Human Rights addressed to the Prime Minister of the Syrian Arab Republic	31
II. Note verbale dated 6 June 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights	39
III. Note verbale dated 14 June 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights	43
IV. Note verbale dated 27 June 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the United Nations High Commissioner for Human Rights	50
V. Note verbale dated 5 August 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the United Nations High Commissioner for Human Rights	57
VI. Note verbale dated 16 August 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights	97
VII. Chronology	124
VIII. Map of the Syrian Arab Republic	127

I. Введение

A. Справочная информация

1. Мандат

1. Миссия по установлению фактов в Сирийской Арабской Республике была создана Советом по правам человека в его резолюции S-16/1 на специальной сессии, созванной Советом в связи с широкомасштабными антиправительственными акциями протеста в Сирийской Арабской Республике и серьезным ухудшением ситуации в области прав человека.

2. В резолюции S-16/1 Совет призвал правительство Сирийской Арабской Республики в полной мере сотрудничать с миссией, в том числе обеспечивая ей доступ к своим сотрудникам. Он также осудил использование сирийскими властями насилия, влекущего за собой смерть, в отношении мирных манифестантов и, в частности, настоятельно призвал не применять никаких репрессий в отношении людей, принимавших участие в демонстрациях, а также призвал правительство провести объективные и беспристрастные расследования и привлечь к ответственности тех, кто несет ответственность за нападения на мирных манифестантов.

3. Совет попросил Управление Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по правам человека (УВКПЧ) срочно направить миссию в Сирийскую Арабскую Республику для расследования всех предполагаемых нарушений международного права прав человека и установления фактов и обстоятельств таких нарушений и совершенных преступлений в целях недопущения безнаказанности и обеспечения полной ответственности виновных.

4. В резолюции S-16/1 Совет попросил Верховного комиссара представить предварительный доклад и устную обновленную информацию о положении в области прав человека в Сирийской Арабской Республике на его семнадцатой сессии. Он также попросил ее представить Совету доклад о последующих мерах на его восемнадцатой сессии, а также организовать на этой же сессии интерактивный диалог о положении в области прав человека в Сирийской Арабской Республике. Настоящий доклад, представленный в соответствии с этими просьбами, освещает события в Сирийской Арабской Республике в период после 15 марта 2011 года.

5. После шестнадцатой специальной сессии Верховный комиссар создала миссию, состоящую из 13 членов, во главе с заместителем Верховного комиссара¹. Миссия начала свою работу 23 мая 2011 года.

2. Диалог с правительством Сирийской Арабской Республики

6. В вербальной ноте от 6 мая 2011 года Верховный комиссар официально попросила правительство Сирийской Арабской Республики сотрудничать с миссией. Не получив от правительства ответа по этому вопросу, Верховный комиссар повторила свою просьбу о предоставлении доступа в страну в еще одной вербальной ноте от 20 мая 2011 года, на встрече с постоянным представи-

¹ The members of the mission included officials with substantive, technical and administrative expertise in the relevant fields, including human rights investigation, public order issues, forensic expertise and country knowledge.

телем Сирийской Арабской Республики при Отделении Организации Объединенных Наций в Женеве 7 июня 2011 года, а также в письме к премьер-министру Аделю Сафару от 15 июля 2011 года, в приложении к которому содержались ряд вопросов и просьбы о предоставлении информации по вопросам, касающимся задержания и отправления правосудия; пыток и жестокого обращения; расследования случаев убийств; а также мер с целью проведения реформ (приложение I).

7. На момент написания доклада правительство Сирийской Арабской Республики не отреагировало на просьбу о предоставлении доступа. УВКПЧ получило от Постоянного представителя Сирийской Арабской Республики при Отделении Организации Объединенных Наций в Женеве пять вербальных нот, ссылки на содержание которых в соответствующих случаях приводятся в настоящем докладе (приложения II–VI)². 5 августа 2011 года УВКПЧ получило от правительства письмо в ответ на его письмо премьер-министру Сафару (приложение V). 16 августа Постоянное представительство направило Верховному комиссару вербальную ноту (приложение VI).

В. Методология

8. В настоящем докладе охватываются события в Сирийской Арабской Республике с 15 марта по 15 июля 2011 года. Мандатом учтены временные ограничения, касающиеся сроков завершения работы миссии в соответствии с графиком, определенным Советом по правам человека.

9. Отказ правительства Сирийской Арабской Республики сотрудничать с УВКПЧ в отношении предоставления доступа в страну значительно затруднил работу миссии. В связи с этим настоящий доклад не охватывает все основные географические области, в которых проходили акции протеста, и в нем не зафиксированы исчерпывающим образом многие соответствующие инциденты, которые произошли в период, охватываемый мандатом миссии. В нем рассматриваются только наиболее серьезные нарушения.

10. В июне 2011 года миссия провела три полевых исследования за пределами Сирийской Арабской Республики, где может быть получена надежная и достоверная информация из различных источников, в том числе от тысяч сирийских граждан, которые бежали из страны в предшествующие недели. Было опрошено в общей сложности 180 человек в четырех странах, некоторые из которых во время опроса находились в Сирийской Арабской Республике. При разработке своей методологии и осуществлении мандата миссия руководствовалась общими соображениями защиты потерпевших и свидетелей и приняла необходимые меры с целью обеспечения конфиденциальности своих свидетельских показаний³.

11. Выводы, представленные в настоящем докладе, основаны преимущественно на анализе информации из первых рук, полученной в ходе опросов потерпевших и свидетелей, к числу которых относятся гражданские лица и военнослужащие, в том числе военные перебежчики, некоторые из которых отказа-

² OHCHR had also received a note verbale dated 15 April 2011 containing references to reforms announced by the Government.

³ Interaction with the media was limited to statements issued by the High Commissioner in response to further deterioration in the situation in the Syrian Arab Republic, including on 9 and 15 June 2011. The Deputy High Commissioner gave media interviews in connection with the issuance of the aforementioned preliminary report on 15 June 2011.

лись выполнять приказ стрелять в гражданских лиц. Выводы также основываются на осмотре жертв пыток и других форм жестокого обращения, чьи повреждения по-прежнему видны, а также на анализе медицинских заключений, составленных судебно-медицинским экспертом миссии, о состоянии раненых, находящихся в больницах и лагерях беженцев за пределами Сирийской Арабской Республики, большинство из которых имеют огнестрельные ранения. Миссия также изучила информацию, полученную в виде письменных сообщений⁴. Она провела оценку достоверности свидетельств, основываясь на согласованности показаний свидетелей и существовании других подтверждающих свидетельств. Миссия также опросила свидетелей о случаях, когда гражданские лица, возможно, применяли насилие в отношении сотрудников служб безопасности или других лиц.

12. Миссия также изучила более 50 видеозаписей и множество фотоснимков, касающихся очевидных нарушений прав человека, описанных в настоящем докладе, которые были получены из частных источников и средств массовой информации. Она рассмотрела информацию, собранную национальными и международными неправительственными организациями, средствами массовой информации, а также другую информацию, находящуюся в открытом доступе. Кроме того, миссия ознакомилась с публичными заявлениями, сделанными государственными должностными лицами или представленными УВКПЧ в виде вербальных нот.

13. В интерпретации своего мандата и при изучении фактов, полученных в результате расследований, миссия применяла международно-правовую базу. В ходе проведения расследований миссия составила список из 50 предполагаемых преступников на различных уровнях правительства и в его учреждениях в связи с инцидентами, описанными в настоящем докладе. Эта информация остается конфиденциальной, но может быть представлена УВКПЧ в контексте будущих расследований и возможных обвинительных актов, выносимых правомочным прокурором.

С. Правовые рамки

1. Международное право прав человека

14. Сирийская Арабская Республика является участником большинства основных международных договоров по правам человека и выполняет международные добровольные обязательства, в том числе обязательство "продолжать работу над усилением поощрения и защиты всех прав человека и основных свобод"⁵. Особенно важны четыре международных инструмента, ратифицированных государством, которые касаются событий, описываемых в настоящем докладе: Международный пакт о гражданских и политических правах; Международный пакт об экономических, социальных и культурных правах; Конвенция о правах ребенка; и Конвенция против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания. Сирийская Арабская Республика не является участником Международной конвенции для защиты всех лиц от насильственных исчезновений, хотя она связана положе-

⁴ A public call for submissions was posted on the OHCHR website inviting the submission of written communications by individuals. During the period covered by its mandate, the mission received 135 communications, most of which were from Syrian human rights groups or individual activists, addressing issues relating to killings, arrests and torture.

⁵ A/65/784, annex.

ниями Международного пакта о гражданских и политических правах, который также запрещает насильственные исчезновения.

2. Международное уголовное право

15. Сирийская Арабская Республика подписала Римский статут Международного уголовного суда 29 ноября 2000 года, однако до сих пор не ратифицировала его. Римский статут предусматривает четыре категории международных преступлений: военные преступления; преступления против человечности; геноцид; и преступления агрессии. В данном контексте преступления против человечности имеют непосредственное отношение к событиям в стране с середины марта 2011 года; в частности, сюда относятся положения, касающиеся убийства, пыток, насильственного исчезновения, преследования, заключения в тюрьму или другого жестокого лишения физической свободы и других бесчеловечных деяний. Несмотря на то, что Сирийская Арабская Республика не ратифицировала Римский статут, она все же обязана воздерживаться от действий, которые "лишили бы договор его объекта и цели", в соответствии с Венской конвенцией о праве международных договоров (статья 18), к которой государство присоединилось в 1970 году.

3. Национальное законодательство

16. Хотя Конституцией 1973 года установлены основные свободы, отвечающие международным стандартам, на сирийское национальное законодательство нельзя надлежащим образом опираться, поскольку оно нарушает конституционные гарантии и поощряет безнаказанность в двух отношениях.

17. Во-первых, Уголовным кодексом (Закон № 148/1949, с поправками) установлены различные преступления, которым даны широкие определения, что, помимо прочего, может приводить к нарушению свободы выражения мнений и ассоциаций. К их числу относятся следующие: "распространение ложной или преувеличенной информации с целью нанесения ущерба государству", "публикация лживой информации, способной ослабить моральный дух нации" (статьи 285–286) и "принадлежность к тайному обществу, имеющему целью изменить политическую и социальную структуру государства" (статья 306). Если прежде Уголовно-процессуальный кодекс содержал требование о том, что подозреваемые должны предстать перед судебным органом в течение 24 часов с момента ареста или быть освобождены⁶, то 21 апреля 2011 года в него была внесена поправка, позволяющая задерживать подозреваемых на срок до семи дней до проведения расследования и допроса подозреваемых в совершении некоторых преступлений с возможностью продления этого срока максимально до 60 дней⁷.

⁶ Code of Criminal Procedure, Law No. 112 of 1950 as amended, arts. 104 (1) and (2). The detaining authority violating this provision may be prosecuted for the crime of deprivation of personal liberty (Code of Criminal Procedure, art. 105), punishable by imprisonment for one to three years (Penal Code, art. 358).

⁷ Legislative Decree No. 55/2011, amending article 17 of the Code of Criminal Procedure.

18. Кроме того, Законом о чрезвычайном положении⁸ предусматривалось задержание лиц, подозреваемых в совершении преступлений, которые не определены в этом или в других законах, в том числе "преступлений, совершенных против государственной безопасности и общественного порядка" и "преступлений, совершенных против государственной власти"⁹. Этот закон позволял государственным учреждениям "отслеживать все виды писем, телефонные звонки, газеты... и все формы выражения", "накладывать ограничения на свободу лиц... [проводить] собрания", "эвакуировать или изолировать определенные области" и "конфисковать любое имущество или недвижимость"¹⁰. Он также позволял службам безопасности содержать подозреваемых лиц в превентивном заключении без судебного надзора в течение неопределенного периода. В связи с этим следует отметить, что 21 апреля 2011 года сирийские власти отменили чрезвычайное положение и упразднили Верховный суд государственной безопасности¹¹, хотя сам закон остается в силе.

19. Во-вторых, службы безопасности и разведки, отвечающие за зарегистрированные случаи зверств, которые совершались на протяжении долгого времени, и в частности в период после марта 2011 года, продолжают пользоваться иммунитетом от судебного преследования по законам, которые остаются в силе согласно Законодательным декретам № 14/1969 и 69/2008.

D. Контекст протестов: политическая обстановка и ситуация в области прав человека

20. Конституция Сирийской Арабской Республики возлагает на органы исполнительной власти широкие полномочия, которые не могут эффективным образом ограничиваться органами законодательной и судебной власти. Президент Республики выбирает и освобождает от должности министров и премьер-министра; назначает судей Верховного суда; назначает высокопоставленных должностных лиц, сотрудников служб безопасности и разведки; по своему усмотрению распускает однопалатное Народное собрание (парламент); и пользуется параллельными законодательными привилегиями, позволяющими ему действовать в обход Ассамблеи. Органы исполнительной власти контролируют большую часть других учреждений, включая школы, университеты, социальные и медицинские службы, студенческие и профессиональные союзы, профессиональные организации и средства массовой информации¹². Несмотря на то что в

⁸ Legislative Decree No. 51 of 22 December 1962 introduced the State of Emergency Law, which came into force on 8 March 1963. Article 1 of the Law declared that "a state of emergency may be declared in wartime, in the event of a war-threatening situation or in the event that security or public order in the territories of [the Syrian Arab Republic] or in part thereof is subjected to danger because of internal riots or public disasters". The abolition of the Law, effective upon the adoption of Legislative Decree No. 161 on 21 April 2011, had been one of the protestors' key demands.

⁹ State of Emergency Law, art. 6. Other offences include "crimes violating public trust" and "crimes that constitute an overall hazard".

¹⁰ Article 4 (d). The Government laid siege to Dar'a and other cities and towns after the lifting of the emergency law was announced.

¹¹ Legislative Decree No. 47/1968 established the Supreme State Security Court, which operated outside the framework of the judicial system and whose verdicts were not subject to appeal. It was abolished by Legislative Decree No. 53/2011.

¹² With a few exceptions, "civil society organizations" are also run by individuals close to the ruling group, as is part of the private sector.

Конституции¹³ отражено господство некоторых баасистских военных и сотрудников сил безопасности, а также их семей, члены правящей группы зачастую обходят формальные иерархические структуры с помощью неофициальных систем подчинения. Семья Президента и большинство должностных лиц принадлежат к меньшинству алавитов, которое в период до урбанизации было сосредоточено в северо-западной части страны.

21. Особенно начиная с 1990-х годов правительство было в своего рода союзе с компаниями, относящимися к числу главных бенефициаров экономических реформ, ориентированных на рост частного сектора. Экономическая либерализация и рост привели к усилению разрыва между богатыми и бедными, несмотря на риторику относительно "социальной рыночной экономики". Такое положение усугублялось еще и сокращением социального обслуживания и урезанием субсидий, сильными засухами, ростом мировых цен на продовольствие и негативным влиянием недавнего глобального финансового кризиса на денежные переводы, получаемые от сирийцев, работающих за рубежом. Правительство никогда всерьез не занималось исправлением структурных недостатков экономики.

22. На протяжении более чем четырех десятилетий ситуация в стране характеризуется грубыми нарушениями прав человека под прикрытием чрезвычайного законодательства, вступившего в силу в 1963 году. Сирийцы подвергались произвольным арестам и незаконным задержаниям, длительному содержанию под стражей без суда или в результате несправедливого судебного разбирательства в исключительных или военных судах, пыткам и жестокому обращению, приводящему к смерти в заключении, насильственным исчезновениям и суммарным казням¹⁴. Права на свободу выражения мнений, ассоциаций и собраний систематически нарушаются. Силы безопасности страны известны своей жестокостью, а ряд служб безопасности и разведки действуют как независимые органы и участвуют в делах, выходящих за рамки их официальных функций. Они пользуются иммунитетом от судебного преследования (см. пункт 19, выше).

23. Когда Башар Асад стал преемником своего отца на посту Президента в июле 2000 года, зародилась надежда на то, что ряд реформ, которые были намечены в его инаугурационной речи, произнесенной 17 июля 2000 года, могут привести к расширению политических свобод и гражданских прав. Обсуждение возможных реформ в ограниченной степени допускалось, но продолжалось недолго, а затем жестокое преследование активистов борьбы за политические права и права человека возобновилось. На протяжении следующего десятилетия обещанные реформы не были реализованы¹⁵. Некоторые из этих предложений были вновь внесены после того, как протесты, вспыхнувшие в марте 2011 года, привели к общенациональному подъему антиправительственных настроений и вылились в серьезную угрозу для государства.

¹³ Promulgated by the previous President Hafez Al Assad, father of the current President.

¹⁴ These violations have been extensively documented over the years by international non-governmental organizations, including Amnesty International and Human Rights Watch, and by the own monitoring mechanisms of the United Nations, including treaty bodies and special procedures of the Human Rights Council. A number of Syrian human rights groups have also documented many of these violations, including the Syrian Committee for Human Rights.

¹⁵ See "Popular Protest in North Africa and the Middle East (VI): The Syrian People's Slow-motion Revolution", International Crisis Group, Middle East/North Africa Report No.108, 6 July 2011; and "Popular Protest in North Africa and the Middle East (VII): The Syrian Regime's Slow-motion Suicide", Middle East/North Africa Report No.109, 13 July 2011.

24. Экономические трудности носили особенно тяжелый характер в традиционно бедных районах, в том числе в северо-восточных и пограничных районах страны, таких как Деръа. Они также усугубили давно существующие проблемы дискриминации и пренебрежения, которым подвергаются отдельные этнические и религиозные группы, в частности курды, которые проживают на северо-востоке страны и которые до марта 2011 года были лишены основных гражданских, экономических и социальных прав¹⁶. Сунниты часто считают, что подвергаются маргинализации со стороны правителей, которые в подавляющем большинстве являются алавитами. Несмотря на существование различных союзов между правителями и суннитскими предпринимателями и местной знатью, недовольство положением усугубляется еще и тем, что сунниты составляют примерно 70–75% населения, в то время как алавиты – 10%.

25. Первоначально акции протеста в Деръа и других местах представляли собой местную реакцию на конкретные случаи злоупотребления властью сирийскими должностными лицами на общем фоне растущего экономического и политического недовольства. Частичный успех восстаний в других странах Ближнего Востока послужил источником вдохновения и надежды, однако нерепрезентативный и крайне репрессивный характер правительства в значительной степени затруднил высказывание людьми своих претензий. Сирийцы до сих пор помнят обстрел Хамы, совершенный в 1982 году силами безопасности, в результате которого было убито от 5 000 до 10 000 человек¹⁷. В отсутствие разрешенных оппозиционных партий и независимых организаций недовольство выражалось через неформальные сети и получастные контексты. Важную роль также сыграли электронные средства связи и социальные сети, несмотря на усилия властей по их закрытию. Конференции оппозиции, которые состоялись в июне и июле 2011 года в Анталии и Стамбуле, Турция, выявили напряженность в отношениях между различными группами как внутри, так и за пределами страны. Проведение еще одной конференции ключевых фигур оппозиции в Дамаске в конце июня 2011 года, которое было допущено властями, было оспорено некоторыми из молодых активистов местных координационных комитетов.

26. За несколько недель осторожные протесты, начавшиеся в маргинализованных регионах, вылились в общенациональное восстание. Распространение протестов и возрастающие требования – сначала достоинства и реформ, а затем и отставки президента, – по-видимому, свидетельствуют о провале политики, сочетающей в себе жестокие репрессии с запоздалыми политическими уступками.

27. За отменой чрезвычайного положения немедленно последовали расстрелы мирных манифестантов, которые продолжались даже во время проведения при поддержке правительства в июле 2011 года конференции по национальному диалогу; в связи с этим оппозиция бойкотировала конференцию.

¹⁶ Kurds living in the Syrian Arab Republic have been deprived of Syrian nationality since 1962, as have their descendants. Their statelessness has given rise to other problems relating to personal status and an inability to seek employment in the public sector. They have also been denied basic social and cultural rights. See CRC/C/15/Add.212.

¹⁷ See *Syria Unmasked: The Suppression of Human Rights by the Asad Regime*, Human Rights Watch, Yale University Press, 1991, pp. 19–21.

Е. Вооруженные силы и силы безопасности, причастные к нарушениям прав человека, совершенным в период после середины марта 2011 года

28. В подавлении мирных акций протеста и связанных с этим нарушениях в разных частях Сирийской Арабской Республики участвуют и вооруженные силы, и силы безопасности. В городских районах с целью пресечения беспорядков используются также силы гражданской полиции. Кроме того, в совершении злоупотреблений в отношении гражданских лиц участвовало гражданское ополчение алавитов, известное как "шаббиха"¹⁸. Согласно многочисленным свидетельствам, полученным миссией, в нескольких местах присутствовали и участвовали в операциях иностранные боевики¹⁹.

1. Вооруженные силы

29. Сообщается, что все три корпуса сирийской армии²⁰ использовались для оказания поддержки силам безопасности в подавлении протестов в период после середины марта 2011 года²¹ и участвовали в разгонах антиправительственных протестов. Свидетельства очевидцев показывают, что вооруженные силы активно участвовали в убийстве безоружных гражданских лиц и в осаждении городов и поселков, а также были причастны к совершению коллективных наказаний.

2. Силы безопасности

30. Службами, которые были названы большинством свидетелей, опрошенных миссией, как сыгравшие ключевую роль в подавлении мирных акций протеста в период после середины марта 2011 года, являются следующие: Управление общей безопасности (*Idarat Al Mukhabarat Al Amma*), Отдел политической безопасности (*Shubat Al Amn Al Siyassi*), Отдел военной разведки (*Shubat Al Mukhabarat Al Askariyya*) и Отдел разведки военно-воздушных сил (*Shubat Al Mukhabarat Al Jawwiyya*). Службы безопасности и разведки проникают и присутствуют на всех уровнях административно-государственного управления²². Как правило, каждая служба имеет свой отдел в каждой мухафазе и отделение в каждом городе; некоторые также имеют подразделения в деревнях или небольших городах. Многие из жертв и свидетелей, опрошенных миссией, указали,

¹⁸ There are conflicting accounts regarding the origin of the word *Shabbiha*.

¹⁹ Witnesses claimed that, during raids on mosques and other public places, they heard a foreign language being spoken by some of the armed groups fighting alongside Syrian security forces. Some witnesses did not recognize the language, while others thought it may have been Farsi.

²⁰ According to the International Institute for Strategic Studies, the Syrian army is estimated at 220,000, including conscripts, with an additional 280,000 reserves. These figures exclude the Air Force, Air Defence and the Navy.

²¹ Including the Fourth Armoured Division of the First Corps.

²² Two of the main agencies – Military Intelligence and Air Force Intelligence – are nominally part of the Ministry of Defence, and their responsibilities relate to affairs of the Army, and the Air Force and Air Defences, respectively. The Political Security Branch is part of the Ministry of the Interior, and is said to have within its jurisdiction matters relating to political parties, opposition groups, students and State employees, including the police force. The General Security Directorate (formerly known as State Security or *Amn Al Dawla*) is a separate institution that falls outside the framework of any ministry, and its formal responsibilities focus on crimes affecting the internal and external security of the State.

что главы отделов безопасности и разведки в их мухафазах или городах отдавали приказы о совершенных нарушениях прав человека, в том числе о суммарных казнях, произвольных арестах и пытках²³.

3. Национальные полицейские силы

31. В составе гражданской полиции Министерства внутренних дел имеется несколько подразделений, в том числе полицейские силы по борьбе с массовыми беспорядками, которые направлялись на подавление протестов и демонстраций²⁴. Они часто находились в первых рядах и, как правило, имели щиты и шлемы с козырьками и были вооружены автоматами Калашникова, дубинками и емкостями со слезоточивым газом. В ходе некоторых наиболее ранних акций протеста полицейские силы по борьбе с массовыми беспорядками использовали водометы и слезоточивый газ для разгона толпы.

4. Отряды гражданского ополчения

32. Отряды "шаббиха", действующие под руководством сил безопасности, участвовали в операциях против гражданских манифестантов. Они являются представителями меньшинства алавитов в Сирийской Арабской Республике и тесно связаны с правящей семьей Асадов, многие из них входили в состав прежних бригад обороны (*Saraya Al Difa*)²⁵. Многочисленные жертвы и свидетели сообщили о том, что члены отрядов "шаббиха" принимали участие в силовом воздействии на безоружных гражданских лиц в таких местах, как Дерья, Дамаск, Алеппо, Банияс, Джиср-эш-Шугур и Мааррат-эн-Нууман, а также в массовых грабежах домов и коммерческой недвижимости.

II. Факты

33. На момент написания доклада миссия получила в свое распоряжение более 1 900 имен и данных о лицах, погибших в Сирийской Арабской Республике в период после середины марта 2011 года; все они, согласно сообщениям, являются гражданскими лицами²⁶. По мнению правительства, в ходе акций протеста в этот же период "сотни офицеров и рядовых служащих сил по поддержа-

²³ At the time of writing, the heads of these four agencies were among a number of Syrian officials and others subject to sanctions imposed by the European Union or the Government of the United States of America, or both. See "U.S. Sanctions on Syrian President, Six Senior Officials", U.S. Department of Treasury press release, 18 May 2011; and Council Regulation (EU) No. 442/2011 of 9 May 2011 concerning restrictive measures in view of the situation in Syria, and Council Decision 2011/273/CFSP of 9 May 2011 concerning restrictive measures against Syria, *Official Journal of the European Union*, vol. 54, 10 May 2011.

²⁴ Each governorate has its own Police Command, except for Damascus, where there is an additional Police Command for the capital.

²⁵ The Defence Brigades were security forces under the command of the late President's brother, Rif'at Al Assad. They were responsible for gross violations of human rights, particularly during the 1980s, including the killing of thousands of civilians and detainees. The members of the *Shabbiha* are generally dressed in civilian clothes and armed with Kalashnikovs or various light weaponry, as well as batons, and are typically identifiable by their shaved heads, thick beards and tattooed arms.

²⁶ This information is compiled by local coordinating committees active within the Syrian Arab Republic in documenting the names and details of victims. The mission is unable to verify independently this information.

нию общественного порядка погибли и еще тысячи получили ранения" (см. приложение V).

A. Подробная информация о событиях в период после середины марта 2011 года

1. Мухафаза Деръа

34. Город Деръа, население которого составляет около 80 000 человек и который расположен на юго-западе страны, недалеко от границы с Иорданией, стал местом проведения первых крупномасштабных акций протеста в стране, которые были вызваны продолжающимся содержанием под стражей группы молодых людей и детей, арестованных в феврале 2011 года по обвинению в написании антиправительственных лозунгов на стенах. В середине марта их родственники обратились к сирийским должностным лицам города с просьбой выступить в поддержку их освобождения²⁷, однако они получили категорический отказ и были унижены. В ответ на это 18 марта после пятничной молитвы в мечети Омари в Деръа аль-Балад, старой части города, состоялась демонстрация. Свидетели утверждают, что силы безопасности, которые находились на площади перед мечетью, попытались подавить протест, применяя слезоточивый газ, а затем использовали боевые патроны, убив по меньшей мере четырех человек. На следующий день силы безопасности открыли огонь по большой группе людей, принимавших участие в похоронной процессии четырех жертв, и убили еще двух человек.

35. В ночь на 23 марта силы безопасности штурмовали мечеть Омари, где около 60 манифестантов ночевало в палатках, разбитых во дворе мечети²⁸. По словам очевидцев, силы безопасности открыли стрельбу по палаткам боевыми патронами, убив по меньшей мере шесть человек. На следующий день некоторые из людей, принимавших участие в похоронной процессии тех, кто погиб накануне, также были застрелены. 15 апреля несколько человек были убиты и ранены, когда силы безопасности расстреляли демонстрантов, собравшихся у мечети Омари и Штаба политической безопасности.

36. 25 апреля армия и силы безопасности начали крупномасштабную военную операцию с целью осады Деръа. У всех въездов в город были размещены танки, поскольку вооруженные силы установили контрольно-пропускные пункты и запретили въезжать в город и выезжать из него. Был введен комендантский час, прервано энерго- и водоснабжение и отключены все средства связи. После этого силы безопасности обошли Деръа аль-Балад, проводя повальные обыски с целью выявления разыскиваемых лиц или выборочно арестовывая лиц мужского пола. Были арестованы сотни человек. Многих планово избивали при задержании, а затем пытали, удерживая под стражей в Деръа или Дамаске. Осада в ее первоначальной форме длилась не менее двух недель, что приводило к острой нехватке продовольствия и воды и лишало жителей доступа к медицинской помощи.

37. Вслед за этими событиями в других местах мухафазы были организованы многочисленные акции протеста, в ходе которых жители близлежащих деревень

²⁷ The officials included the Governor of Dar'a, Faisal Kulthoum, and the head of the local Political Security branch, "Atif Najib".

²⁸ The Omari Mosque quickly became the focal point for protests, which began following noon prayers on a daily basis. It was also used as a base for a makeshift medical facility providing treatment and shelter for the injured.

и городов двинулись на Дер'я с требованиями положить конец осаде. Одна из крупнейших демонстраций состоялась 29 апреля, когда к Дер'я направились тысячи человек. Силы безопасности открыли огонь по демонстрантам, убив, по многочисленным свидетельствам очевидцев, по меньшей мере 60 человек.

2. Дамаск и Риф Дамаск²⁹

38. Большая часть инцидентов, связанных с насильственным разгоном демонстрантов и массовыми арестами, имела место в городах и деревнях провинции Риф Дамаск, в том числе в таких местах, как Дума, Эт-Талль, Дарайя, Думайр и Мадайя. Похожие инциденты произошли в нескольких пригородах Дамаска, таких как Хараста и Замалька. В столице тяжелое присутствие значительных сил безопасности препятствовало более крупному скоплению людей, однако и там, тем не менее, прошло несколько демонстраций, за которыми последовала волна арестов³⁰.

39. 15 марта силы безопасности произвели ряд арестов во время демонстрации на рынке Сук-аль-Хамидий в Дамаске. На следующий день силы безопасности арестовали 16 демонстрантов, которые были в числе приблизительно 150 протестующих, собравшихся у здания Министерства внутренних дел. Во время очередной акции протеста 18 марта были избиты и арестованы несколько демонстрантов, собравшихся у мечети Омейядов.

40. 25 марта в Думе, к северо-западу от Дамаска, силы безопасности открыли беспорядочную стрельбу по мирным жителям, которые вышли из местной мечети, чтобы начать акцию протеста, в результате чего, как сообщается, погибли 11 демонстрантов. По утверждениям очевидцев, в операции участвовали четыре основные службы безопасности и разведки (см. пункт 30, выше), а снайперы, которые были размещены на крышах домов, целились в манифестантов.

41. 1 апреля около 300 человек прошли маршем от мечети в Замальке – пригороде, расположенном к востоку от Дамаска, и мирно собрались на центральной площади. Вскоре их окружили около 500 сотрудников сил безопасности, многие из которых были одеты в гражданскую одежду и которые стали нападать на них с электрическими дубинками. 22 апреля силами безопасности была жестоко разогнана проходившая в Дамаске демонстрация в поддержку жителей Дер'я, в которой участвовали около 70 человек, и 30 участников были арестованы. В тот же день была жестоко подавлена демонстрация в Барзе аль-Балад, пригороде, расположенном к северу от Дамаска, где, как сообщается, силы безопасности, в том числе снайперы, стреляли в демонстрантов.

42. В период с 29 апреля по 2 мая в осаде находился Мадайя – курортный город, расположенный в 40 километрах к северо-западу от Дамаска. Свидетели рассказали о крупной военной кампании, в ходе которой 2 000 солдат были задействованы в захвате города и установке контрольно-пропускных пунктов на его окраинах. В операции принимали участие силы безопасности, а также Четвертая бронетанковая дивизия Первого корпуса в сопровождении карет "скорой помощи" Сирийского общества Красного Полумесяца. После того как были отключены все средства связи, силы безопасности в ходе повальных обысков про-

²⁹ Rif Dimashq, literally "Damascus countryside", is a separate governorate to the capital. It lies south of the governorate of Homs, and is divided into nine districts.

³⁰ On 16 February, a spontaneous demonstration took place in the Al Hariqa market in Damascus after a young man was beaten by a police officer. In protest, some 2,000 demonstrators gathered at the scene and refused to disperse until the Minister for the Interior arrived and gave assurances that he would personally investigate the case.

вели массовые аресты в городе. Множество людей было арестовано случайным образом или на основании списков разыскиваемых лиц. По словам очевидцев, задержанных избивали, заталкивая их в автобусы. Большую часть из них перевели в следственный изолятор в районе Кафр-Суса, юго-западный пригород Дамаска³¹.

3. Мухафаза Хомс

43. 18 марта начались демонстрации в Хомсе, третьем по величине городе страны с населением 1,5 миллиона человек, большинство из которых являются мусульманами-суннитами и где имеется также христианское меньшинство. По заявлению многочисленных свидетелей, силы безопасности, которые были названы "Антитеррористической группой" разведки военно-воздушных сил, пытались разогнать толпу, стреляя в воздух и применяя слезоточивый газ. По словам одного из очевидцев, во время демонстрации было арестовано более 40 протестующих. В последующие дни состоялось несколько демонстраций меньшего масштаба в различных частях города, однако силы безопасности стали шире применять боевые патроны и расширились масштабы массовых арестов с целью подавления протестов. 25 марта тысячи демонстрантов вышли на улицы и некоторые из них направились к Дому офицеров, где были размещены силы безопасности. По сообщениям очевидцев, силы безопасности и "шаббиha" стреляли по манифестантам боевыми патронами, а снайперы целились в других гражданских лиц с крыш домов³².

44. 17 апреля, как сообщается, было убито 17 демонстрантов после того, как тысячи людей собрались в центре города, частично в ответ на смерть в заключении вождя племени, которая произошла несколькими днями раньше. По заявлению одного из очевидцев, силы безопасности начали стрелять по манифестантам без всякого предупреждения, и он видел, как рядом с ним был ранен подросток. На следующий день несколько тысяч протестующих приняли участие в демонстрациях в память о погибших. Сирийские власти заявили, что салафистскими группами были убиты три армейских офицера, в том числе один бригадный генерал вместе с двумя его сыновьями и племянником (см. приложение IV).

45. 5 мая сирийская армия была направлена в квартал Баб Амр в мухафазе Хомс для подавления того, что салафистские вооруженные группы называли восстанием³³. По словам очевидца, весь район был окружен и было приказано врывать во все дома и убивать всех членов вооруженных банд³⁴. Согласно сообщениям, в ходе операции, в которой солдатам было также приказано распо-

³¹ Some of those detained were later released after being brought before an investigative judge, who ordered their release. Some of the accusations levelled against them included "demeaning the dignity of the country", "disrupting the peace of the nation" and "weakening the spirit of the nation".

³² One eyewitness claimed that the *Shabbiha* had been brought in to support security forces in larger demonstrations. They reportedly targeted demonstrators, directly causing a significant number of casualties. The same account details how the *Shabbiha* prevented the transport of those killed by ambulances, but instead removed them to an unknown location. Fire-fighter trucks then cleaned the bloodstains using water cannon.

³³ According to the witness statements, the orders received referred to a Salafist insurrection.

³⁴ In order to cover the whole area, the division broke into groups, each composed of roughly 100 soldiers. Each group was accompanied by six to eight members of the *Shabbiha*, to undertake what was described as the "dirty work". The witness claimed that the soldiers were given no information on how members of the armed gangs could be identified.

ложить оружие в местной мечети, были убиты десятки человек³⁵. На следующий день дивизии было приказано начать осаду города Талбиса в рамках подготовки к аналогичной операции по обеспечению безопасности с целью "зачистки" района, занимаемого вооруженными бандами, с помощью танков, бронетехники и войск. В ходе операции были убиты три офицера и 20 гражданских лиц.

46. Крупномасштабная военная операция началась 25 мая в городе Эр-Растан, где якобы по-прежнему действуют "вооруженные банды" и где, согласно сообщениям, демонстранты повалили памятник покойному президенту Асаду. Имеется в высшей степени последовательное описание произошедших там событий, которое было дано очевидцами. Вооруженные силы окружили город, контролируя все точки доступа с танков и бронемашин, для того чтобы не допустить ввоз продуктов питания и медикаментов³⁶. Город был разделен на две оперативные зоны. Внутри каждой зоны ряды солдат, перед которыми шли офицеры, прочесывали разные области. За каждым подразделением следовали группы, состоящие из шести-восьми членов "шаббиха", которые, как утверждается, были готовы стрелять в любого солдата, если он обернется или откажется выполнять приказы. Солдаты врываются в дома и разграбляли их, ведя беспорядочную стрельбу по автомобилям и прохожим и повреждая имущество. Многие жители Эр-Растана бежали в близлежащие поля, чтобы укрыться, но их преследовали, и много людей было убито. Некоторые из свидетелей также упомянули убийство армейских офицеров неизвестными снайперами во время операции³⁷.

4. Мухафаза Хама

47. 22 апреля в городе Хама, расположенном к северу от Дамаска и имеющем население около 700 000 жителей, были убиты восемь человек в ходе первого известного в этом городе случая стрельбы силами безопасности по демонстрантам боевыми патронами. 27 мая состоялась более крупная демонстрация с участием тысяч людей, в отношении которой никаких сообщений о жертвах не поступало, хотя в других районах мухафазы сообщалось о массовых арестах, беспорядочной стрельбе и грабежах со стороны сил безопасности. Например, 12 апреля деревня Эль-Байда (расположенная к юго-востоку от города Латакия, но входящая в состав мухафазы Хама) стала местом разрушений и грабежей в ходе осуществления военной операции с целью избавления ее от "террористических банд". В результате операции были арестованы около 400 жителей, некоторые из которых во время ареста были избиты и подвергались унижениям. По словам очевидцев, вооруженным силам, направленным из Банияса в Эль-Байду, было приказано при входе в деревню, которая, как считалось, находилась под контролем "террористических групп", стрелять без разбора. В операции также участвовали силы безопасности. Как показывает видеозапись, изученная миссией, десятки мирных жителей были окружены, а затем их заставили лечь на землю. Некоторые из них были избиты, в том числе один мужчина с пулевым ранением в спину. После этого всех увезли в неизвестном направлении. Впо-

³⁵ Witnesses claimed that, as the troops were pulling back from Bab Amr, they broke into the mosque in the area, reportedly killing the imam and then planting arms there. They added that the security forces then arranged for the arms cache to be filmed by Syrian television and for it to be reported that armed gangs had hidden weapons in the mosque.

³⁶ The scale and intensity of the campaign was markedly greater than in earlier operations.

³⁷ Witnesses reported that they had been told that Ar Rastan was "infested with armed groups".

According to Human Rights Watch, 41 people were killed during the operations in Ar Rastan. Accounts from eyewitnesses suggest that the figures may be significantly higher. The military operation lasted until 2 June, but was most intense during the first 48 hours.

следствии их отпустили после протеста со стороны их семей, и полученные ими телесные повреждения, по всей очевидности, свидетельствуют о том, что их пытали.

48. 3 июня около 50 000 манифестантов собрались на площади Аль-Аси в центре Хамы. В районе площади были сконцентрированы значительные силы безопасности, для того чтобы не дать манифестантам выйти на площадь. Один из сотрудников сил безопасности жестом предупредил манифестантов, чтобы они не приближались к периметру безопасности. Нескольким манифестантам удалось прорваться и вручить цветы некоторым из сотрудников службы безопасности в качестве жеста мира и отказа от насилия. Когда они повернули назад, силы безопасности открыли огонь по манифестантам, которые стали убежать или бросились на землю. Одновременно с этим множество сотрудников сил безопасности, которые были опознаны свидетелями как сотрудники военной разведки, вышли из фургонов и заняли позицию возле площади и близлежащих зданий³⁸. По утверждению других свидетелей, одетые в черное снайперы, размещенные на крыше здания партии Баас, начали стрелять в демонстрантов с противоположной стороны. По словам свидетелей, стрельба сменилась хаосом, в котором демонстранты увезли кого-то из раненых на мотоциклах, когда это было возможно, в то время как других раненых пришлось оставить. Присутствие значительных сил безопасности в этом районе наряду со снайперским огнем не позволили доставить раненых в больницы для лечения. В одном случае, согласно сообщениям, от 20 до 25 демонстрантов умерли от потери крови в районе сада Ум аль-Хасан, поскольку до них никто не мог добраться³⁹. Десятки демонстрантов были убиты, а те, кто был ранен, как сообщается, умерли вследствие отсутствия адекватной и своевременной медицинской помощи⁴⁰.

49. Согласно многочисленным свидетельствам, усиление напряженности в Хаме после 3 июня заставило силы безопасности уйти с улиц, чтобы избежать дальнейших конфликтов с протестующими⁴¹. В последующие недели в Хаме на улицы выходили десятки, а иногда и сотни тысяч демонстрантов (в демонстрации, состоявшейся в городе 24 июня, приняли участие, согласно оценкам, 200 000 человек) без видимого присутствия сил безопасности. Это относительное спокойствие было нарушено серией ночных рейдов по жилым домам, которые начались 3 июля⁴². Разыскивались, среди прочих, активисты и организаторы демонстраций в районах Хадер и Ас-Сабунья. Свидетели подтвердили, что сотрудники сил безопасности врываются в дома и арестовывали людей на основании списков имен, одновременно с этим разграбляя дома и повреждая имущество. Согласно многочисленным свидетельствам, в период до 8 июля во время операций обыска и ареста были убиты по меньшей мере 22 гражданских лица.

³⁸ Some witnesses reported that security personnel were hiding in a nearby orphan's shelter, and that they attacked demonstrators as they approached the square. Many described this incident as a trap in which demonstrators were confined to narrow alleyways with no means of escape.

³⁹ Eyewitnesses reported having found the bodies of the demonstrators in the Um Al Hassan garden area with pools of blood around them, suggesting they had bled to death.

⁴⁰ Some of the injured reportedly refused to go to public hospitals because they feared that they would be arrested by security officers stationed there.

⁴¹ To this end, security forces removed a statue of former President Al Assad from the city centre, both to avoid further clashes and to prevent it being attacked and toppled by protestors.

⁴² The security forces carrying out the arrests were believed to belong to Political Security and Military Intelligence.

5. Мухафаза Идлиб

50. Крупнейшие демонстрации в провинции Идлиб состоялись в городах Джиср-эш-Шугур и Мааррат-эн-Нууман. В ходе акций протеста было организовано движение манифестантов из окрестных деревень в города⁴³. В нижеследующих разделах описаны инциденты, которые, согласно сообщениям, произошли в населенных пунктах Эль-Мастума, Саракиб, Джиср-эш-Шугур и Мааррат-эн-Нууман⁴⁴. Большая часть инцидентов включала убийство мирных демонстрантов силами безопасности с применением боевых патронов⁴⁵.

51. 20 мая демонстранты, направлявшиеся к городу Ариха, были встречены силами безопасности, которые базировались в молодежном лагере партии Баас в деревне Аль-Мастума в нескольких километрах к югу от Идлиба. Свидетели сообщают о мирном шествии демонстрантов с оливковыми ветвями в руках, которые, однако, были без предупреждения обстреляны боевыми патронами. Некоторые из приблизительно 20 сотрудников сил безопасности прятались за деревьями, а другие находились на крышах домов⁴⁶. Согласно оценкам, 200 человек были ранены и 30 убиты, некоторых, как сообщается, "добивали" ножами, когда они лежали на земле. Некоторые свидетели помогали собирать тела и доставлять раненых в больницы; они также сообщили, что больница города Ариха отказала в приеме. По утверждению одного из свидетелей, он присутствовал на похоронах демонстранта, у которого на животе было вырезано слово "Махер", в честь брата президента Махера Асада.

52. 10 июня в провинцию Идлиб были направлены вооруженные силы, для того чтобы, согласно свидетельствам нескольких солдат, принимавших участие в операции, восстановить контроль над несколькими городами и деревнями, отобрав его у "вооруженных групп", связанных с "Мусульманским братством" и "салафистскими группами"⁴⁷. Как утверждает один из свидетелей, в тот вечер силы, оснащенные современным вооружением и более чем 100 единицами техники, в том числе танками, вошли в город Саракиб, расположенный к югу от города Идлиб⁴⁸. Было видно, как демонстранты скандировали: "Свобода, свобода!"; в числе них были дети, которые пытались забраться на военные машины. Другие призывали солдат возвращаться назад и не убивать их. По утверждению свидетеля, он слышал, как капитан получал инструкцию от вышестоящего офицера расстреливать их, несколько солдат попытались возразить своему начальству, потому что они стояли перед лицом безоружного гражданского населения, в том числе женщин и детей. Офицер заявил, что дан приказ стрелять на поражение и те, кто откажутся, сами будут убиты⁴⁹.

⁴³ A number of predominantly Alawite villages in the area did not participate in the protests.

⁴⁴ Details of incidents reported in Ariha, Sallet Al Zuhour and other locations researched by OHCHR are not given in the present report.

⁴⁵ Several of those injured were examined by the mission's forensic physician during a field visit to Turkey.

⁴⁶ Some of the personnel wore dark green military uniforms, while others were dressed in black. The latter had shaved heads and long beards and, according to witnesses, looked "foreign".

⁴⁷ Witnesses referred to a "blockade of information", that ordinary rank and file soldiers had no idea what was happening when they were deployed, and that they had not been allowed leave for several months and were confined to their barracks in between operations.

⁴⁸ The witness reported that he had been told that "terrorists had infiltrated Syria and the population needed help to resist these groups who were committing acts of violence".

⁴⁹ According to the witness, at this stage, shooting broke out among the soldiers themselves and he fled. He had to run towards the demonstrators, since the *Shabbiha* were positioned

53. Некоторые из наиболее серьезных событий, наблюдавшихся в мухафазе Идлиб, произошли в Джиср-эш-Шугуре, между Алеппо и Латакией, приблизительно в 20 км от границы с Турцией. Протесты, которые начались 18 марта, обходились без происшествий вплоть до 30 апреля, когда, по словам очевидцев, во время облав были арестованы от 38 до 40 жителей города. Они были освобождены после крупной демонстрации, состоявшейся 2 мая, и после этого ходили по улицам без рубашек, чтобы продемонстрировать травмы, полученные ими в результате пыток. 13 мая здание партии Баас в городе было подожжено неизвестными лицами во время демонстрации, в ходе которой в небе были видны вертолеты, стрелявшие по демонстрантам⁵⁰. Демонстрация проводилась в ответ на более ранний инцидент, в ходе которого были убиты 11 и ранены 3 человека, которые ехали в фургоне из Хомса в Джиср-эш-Шугур⁵¹.

54. 3 июня толпа из 30 000 протестующих прошла маршем по Джиср-эш-Шугуру. По словам очевидцев, сотрудники сил безопасности применяли слезоточивый газ и стреляли в воздух, чтобы разогнать толпу. На следующий день около 20 000 человек собрались в общественном саду города, недалеко от почтового отделения, на похороны Базеля аль-Масри – манифестанта, убитого накануне вечером. Аль-Масри был найден мертвым с тремя пулевыми ранениями, а его товарищ, находившийся с ним в то время, был ранен. После похорон один из участников, Малеш Хасан, был убит во время произнесения речи с трибуны в середине толпы. По словам очевидцев, он был застрелен снайперами, находившимися на крыше расположенного поблизости почтового отделения⁵². Сразу за этим последовала более интенсивная стрельба боевыми патронами со стороны почтового отделения и соседних зданий сил безопасности. Как утверждают свидетели, в операции также использовались вертолеты, из которых велась стрельба по толпе. Миссия узнала имена 14 человек, которые погибли в тот день. Один из свидетелей сообщил о том, что он отвез семь тел в своей машине в родную деревню и поместил их в холодильник овощного магазина, поскольку больницы находились под контролем сил безопасности. По словам другого свидетеля, 17 солдат, которые отказались выполнять приказы, были убиты старшим

behind the lines with instructions to shoot anyone who deserted or refused to obey orders. Another witness to the same events added that, after the operations, checkpoints were set up on the Idlib road and that he witnessed military personnel killing at point blank range three car passengers at one such checkpoint. The witness also noted during this incident the presence of *Shabbiha* members, claiming that they had shaved heads and long beards. He reported that others spoke in a foreign language or in broken Arabic. Upon deciding to leave the army, he learned that seven others who had attempted the same had been killed.

⁵⁰ It remains unclear who was responsible for setting the building on fire. Some witnesses claimed demonstrators were responsible, while others said it was Ba'ath Party officials themselves who set fire to the premises as they vacated it. Video footage of the incident appears to support the latter version.

⁵¹ On 8 May, a van carrying 17 passengers returning from Lebanon and heading to Jisr Al Shughour was attacked near Homs. The van was fired upon from two directions as it became trapped between two checkpoints. The army reportedly claimed that the van failed to stop at the first checkpoint and alerted soldiers manning the second. Photographs obtained by the mission show the vehicle riddled with bullet holes. According to the victims' relatives, the bodies of those killed were returned to them some 10 days later, and that they were pressured into signing documents stating that the attack had been carried out by "terrorists". In its note verbale of 5 August 2011 (annex V), the Government denied these allegations.

⁵² Some witnesses stated that the basement of the post office had been used by security personnel for the interrogation of suspects.

сотрудником сил безопасности. Некоторые свидетели сообщили миссии о том, что этот старший сотрудник впоследствии был убит вместе с несколькими другими сотрудниками алавитских сил безопасности, после того как они были захвачены протестующими, в то время как другие говорили, что он был убит одним из солдат. Миссия не смогла провести дальнейшее расследование по этим сообщениям. Еще больше людей было убито на следующий день, когда сотрудники сил безопасности и военные открыли огонь по демонстрантам, направлявшимся к Джиср-эш-Шугуру, в районе Сахл аль-Габ⁵³.

55. 6 июня министр внутренних дел Мухаммед Ибрагим аш-Шаар объявил по национальному телевидению, что власти намерены принимать решительные меры против "любого вооруженного нападения" в Джиср-эш-Шугуре. Вскоре после этого многие жители города направились к границе с Турцией, опасаясь репрессий и дальнейшего насилия со стороны сил безопасности⁵⁴. По сообщению одного из свидетелей, 8 июня к Джиср-эш-Шугуру подошли две армейские бригады с целью начать осаду, которые разместились на сахарном заводе города⁵⁵. Джиср-эш-Шугур был практически безлюден, когда 13 июня армия вошла в него вместе с избранными средствами массовой информации и приглашенными гостями, для того чтобы стать свидетелями того, что было названо властями операцией по освобождению города от вооруженных банд⁵⁶.

56. В городе Мааррат-эн-Нууман, расположенном на шоссе, соединяющем Алеппо и Хаму, прошел ряд акций протеста, в ходе которых силы безопасности применяли боевые патроны против безоружных гражданских лиц. Жителями города и близлежащих деревень проводились регулярные демонстрации, первоначально в поддержку жителей Дерья. Свидетели сообщили, что первоначально демонстрации проходили без жертв, несмотря на присутствие сил безопасности. В одном случае для разгона демонстрантов были применены водометы, и члены "шаббиха" в штатском избили некоторых из участников. 13 мая силы безопасности попытались с помощью слезоточивого газа разогнать демонстрантов, которые собрались на шоссе за городом. По словам очевидцев, когда силам безопасности не удалось остановить наступление таким образом, они стали стрелять по демонстрантам боевыми патронами. Один из свидетелей, который был ранен при попытке помочь другим, сказал, что его доставили в частную больницу, так как многие опасались, что государственные больницы представляют опасность. Другим раненым помощь оказывалась в частных домах.

57. Следующая вспышка насилия произошла во время более крупной демонстрации 20 мая, когда для подавления протестов применялись слезоточивый газ, гранаты и боевые патроны. Кроме того, снайперы также вели огонь по толпе с

⁵³ Other witnesses claimed that, at that stage, armed clashes broke out between the group of soldiers, who attempted to flee, and the security forces. The witnesses added that two helicopters providing backup began firing at both the civilians and the fleeing soldiers. Some of the civilians managed to flee to Jisr Al Shughour safely. The mission interviewed one of the civilians wounded after the helicopters began shooting at the crowd, and another civilian who was injured as he made his way to Jisr Al Shughour.

⁵⁴ Military and security forces had reportedly gathered some 20 kilometres outside the town.

⁵⁵ According to other witnesses, the sugar factory was used in that period as the headquarters for armed forces deployed from other areas, as well as for the interrogation, detention and torture of suspects. Several sources also reported that four girls were raped at that location, although the mission was unable to corroborate these accounts.

⁵⁶ On 6 June, Syrian television reported that members of security forces had been killed in several attacks, including during an ambush by "armed gangs" operating in Jisr Al Shughour, where clashes took place at a security centre and other Government buildings were set alight.

позиций, расположенных на крышах нескольких зданий, в том числе мечети Аль-Масри. Как утверждают свидетели, в этой операции участвовали вооруженные силы и специальные полицейские силы, а также присутствовали члены "шаббиха", которые должны были стрелять в каждого, кто не подчинялся приказам⁵⁷. Силы безопасности установили блокпосты, которые затем использовались для отлавливания демонстрантов. Со своей стороны демонстранты жгли шины и сооружали импровизированные блокпосты, пытаясь преградить путь силам безопасности⁵⁸. По словам одного свидетеля, который был ранен, в ходе одного инцидента один из солдат пытался помочь ему, подав знак, чтобы он уходил, однако это заметил другой солдат, который подошел к первому сзади и выстрелил ему в голову. Находившиеся поблизости манифестанты пытались вытащить солдата в безопасное место, чтобы спасти его, однако другие солдаты подошли и вырвали у них тело, в то время как протестующие забрасывали их камнями. Раненому свидетелю удалось убежать, а затем он был доставлен в клинику в деревне, куда, по его словам, прибыло много раненых из Эль-Мастумы. Других раненых, у которых были более серьезные ранения, требующие хирургического вмешательства, перевозили через границу в Турцию. Государственная больница в Мааррат-эн-Нуумане в этот период была закрыта.

58. 3 и 10 июня в Мааррат-эн-Нуумане прошли еще две крупные демонстрации. Тысячи людей собрались на улицах, и в обоих случаях, по утверждению свидетелей, силы безопасности стреляли по демонстрантам боевыми патронами без предупреждения и без приказа разойтись⁵⁹. Помимо снайперского огня, были введены танки; одна из свидетельниц видела, как стрельба велась из одного или нескольких из пяти замеченных ею вертолетов. По сообщениям очевидцев, силы безопасности расстреливали в упор некоторых раненых, лежащих на земле. Раненых приходилось увозить в другие места за пределами города, поскольку, по мнению большинства людей, в государственных больницах, контролируемых силами безопасности, им бы был нанесен еще больший вред.

6. Другие мухафазы

59. В городе Банияс в мухафазе Тартус первая демонстрация состоялась 18 марта, когда протестующие собрались у мечети Рахман и направились к центру города. Полиция и местные шейхи записали список претензий митингующих, однако через неделю, 25 марта, произошла вспышка насилия, которая привела к человеческим жертвам. По словам очевидцев, силы безопасности применяли водометы для разгона толпы перед мечетью Абу Бакра. Силы безопасности вместе с членами "шаббиха" и снайперами начали стрелять в людей, выходящих из мечети. По меньшей мере три человека были убиты и многие ранены. Как сообщается, позднее три члена "шаббиха" были убиты, после того как группа демонстрантов преградила путь их машине и подожгла ее. Другие случаи убийства и ранения гражданских лиц произошли в ходе демонстраций, состоявшихся в апреле. 7 мая в Банияс были направлены вооруженные силы в сопровождении танков и вертолетов с целью осады города.

⁵⁷ One witness gave an account of the killing of a soldier by a *Shabbiha* member.

⁵⁸ Several witnesses identified a key security official, who was reportedly responsible for much of the violent reaction towards demonstrators. Other witnesses identified the same person in the context of killings in Jisr Al Shughour on 4 June.

⁵⁹ Witnesses described the forces as dressed in both army and police uniforms. Many also referred to *Shabbiha* members dressed in black civilian clothes. Others said "foreigners" were present, also wearing black.

60. В городе Латакия (столице мухафазы Латакия, которая расположена на побережье Средиземного моря в северо-западной части Сирийской Арабской Республики) 18 и 25 марта прошли две демонстрации, в ходе которых никакой конфронтации с силами безопасности не было⁶⁰. Во время демонстрации 26 марта силы безопасности открыли огонь по демонстрантам, которые пытались повалить памятник президенту⁶¹. Свидетели рассказали о том, что на стороне сил безопасности воевали члены "шаббиха", которые, как сообщается, нападали на некоторых демонстрантов с ножами. Демонстрация 8 апреля была охарактеризована как особенно кровавая, хотя свидетели не смогли сказать, сколько демонстрантов было убито и ранено. Согласно их утверждениям, после того как стрельба закончилась, силами безопасности были пригнаны мусоровозы для расчистки улиц от тел.

61. Демонстрации в Алеппо начались 15 марта, но они в значительной степени сводились к студенческим демонстрациям в университете города. Несколько таких демонстраций прошли в апреле и мае, в основном в ночное время. По сообщениям очевидцев, некоторые демонстрации были разогнаны вооруженными силами и силами безопасности совместно с другими группами, которые, как говорят, были "наняты" для этой цели⁶². Одна из более крупных демонстраций прошла 30 июня, когда, как утверждается, были арестованы более 400 студентов.

62. В провинции Дайр эз-Заур, расположенной на востоке Сирии и граничащей с Ираком, в середине марта были проведены демонстрации сначала меньшего масштаба, однако их масштаб за несколько недель увеличился. По свидетельствам очевидцев, сотрудники безопасности и разведки регулярно снимали протестующих на видео с целью установления личности и были проведены многочисленные аресты. По сообщениям свидетелей, в ходе демонстраций 20 апреля и 27 мая, когда на крышах домов были размещены снайперы, для разгона демонстрантов применялись слезоточивый газ и выстрелы в воздух.

63. В мухафазе Эль-Хасака – регионе, населенном преимущественно курдами, который расположен на северо-востоке страны и граничит с Турцией и Ираком, демонстрации прошли в целом ряде мест, в том числе в городах Эль-Хасака, Эль-Камышлы, Рас-эль-Айн и Амуда. В ходе демонстраций, которые были относительно небольшими, прозвучал призыв к обеспечению основных гражданских и политических прав курдского меньшинства в Сирийской Арабской Республике. По словам свидетелей, в этом регионе силы безопасности воздержались от применения силы, влекущей за собой смерть, однако внедрялись в некоторые акции протеста с целью выявления активистов. Некоторые люди были арестованы, но впоследствии отпущены, по-видимому, после подписания документов, в которых они обязались впредь не принимать участия в демонстрациях.

⁶⁰ According to nine witnesses who later fled to Turkey, on 18 March, the demonstrators walked towards Al Shaikh Daher square carrying olive branches. There were no clashes with security forces, but some altercations took place with scores of Alawite residents who tried to prevent the demonstrators from reaching the square.

⁶¹ Witnessed stated that some of the forces firing at them were dressed in military uniform, others in civilian clothes, and others in black fatigues.

⁶² In one instance, witnesses claimed that armed groups belonging to a local clan referred to in the accounts as *baltajiyya* (literally "axe carriers", but closer in meaning to "thugs") took part in breaking up protests and intimidating the demonstrators. The mission was unable to further investigate this claim.

В. Ответ правительства

64. Правительство Сирийской Арабской Республики направило УВКПЧ пять вербальных нот в связи с мандатом миссии. Хотя правительство продолжает сотрудничать с УВКПЧ, оно не предоставляет миссии доступ в страну.

65. 30 марта президент Асад объявил о своем намерении провести множество реформ, включая отмену чрезвычайного положения, упразднение Верховного суда государственной безопасности и амнистию некоторых из заключенных и задержанных лиц. Предлагаемые реформы охватывают законы, регулирующие право на мирные собрания и создание политических партий, а также создание комитетов для разработки избирательного законодательства и законодательства в сфере информации. С тех пор было опубликовано по меньшей мере два новых закона, а в апреле был издан указ, регулирующий статус сирийских курдов⁶³. В вербальной ноте от 9 июня 2011 года (см. приложение II) правительство отметило, что в начале июня было принято решение о создании комитета по национальному диалогу. В той же вербальной ноте оно заявило, что создан судебный комитет для расследования преступлений, совершенных в отношении протестующих и сотрудников сил безопасности в Дер'я 31 марта 2011 года, и привлечения к ответственности всех виновных в этих преступлениях лиц. Правительство также сообщило, что мандат комитета был недавно расширен и теперь включает расследование всех преступлений, совершаемых в отношении гражданских лиц, а также сотрудников сил безопасности и военнослужащих в разных местах страны.

66. В разное время сирийские должностные лица, в том числе президент Асад (например, в своем выступлении в университете Дамаска 20 июня 2011 года), признавали законность определенных требований, выдвигаемых протестующими, проводя различие между законными требованиями и требованиями, направленными на то, чтобы дестабилизировать обстановку в стране. В своей вербальной ноте от 27 июня 2011 года (см. приложение IV) правительство заявило, что те, кто стремится дестабилизировать обстановку в стране, используют законные протесты в качестве прикрытия для диверсий. Правительство утверждало, что эти группы нападают на "большое число ни в чем не повинных граждан и сотрудников сил безопасности" и пытаются внести "сектантский раскол", а также "свергнуть режим и создать салафитский эмират". По данным правительства, в период до конца июня 2011 года 260 членов вооруженных сил и сил безопасности были убиты и еще 8 000 ранены.

67. В своей вербальной ноте от 5 августа 2011 года (см. приложение V) Министерство иностранных дел ответило на вопросы УВКПЧ и представило информацию, касающуюся, в частности, действующего уголовного законодательства; закона, предоставляющего курдам полные права в вопросах гражданства; принятия парламентских постановлений о прекращении чрезвычайного положения; объявления всеобщей амнистии, что, по словам правительства, привело к освобождению 10 433 задержанных, а также принятия нового избирательного законодательства. Министерство также сослалось на действия сирийских властей и привело количественные показатели по делам о пытках, находящимся на рассмотрении судов Сирии. В этой же ноте оно заявило, что правительство создало комиссию по расследованию заявлений о преступлениях в контексте событий, происходящих в Сирийской Арабской Республике. Комиссия была создана

⁶³ Legislative Decree No. 49, adopted on 7 April 2011. Article 1 states that individuals registered as foreigners in the Al Hasakah Governorate shall be granted Syrian nationality.

во исполнение решения № L/905 от 31 марта 2011 года, принятым заместителем председателя Совета судей. В состав комиссии входят, в частности, генеральный прокурор Сирийской Арабской Республики в качестве председателя; глава Департамента судебной инспекции; первый прокурор Дамаска и первый следственный судья Дамаска. Комиссии было поручено расследовать обстоятельства, приведшие к гибели целого ряда гражданских лиц и военнослужащих в Дер'а и Латакии. Согласно информации, приведенной в вербальной ноте, комиссия собрала показания ряда свидетелей в Дер'а и расследовала отдельные обвинения. К числу лиц, в отношении которых было проведено расследование, относятся бывший губернатор Дер'а и сотрудники сил безопасности. В связи с вопросом о массовых захоронениях Министерство отметило, что некие вооруженные "террористические группы" совершили нападение на полицейский участок в Джиср-эш-Шугуре с использованием боевых патронов, убив всех сотрудников полиции. По данным Министерства, после этого тела были убраны с помощью бульдозеров, сложены вместе и похоронены в братских могилах.

68. 10 августа УВКПЧ представило доклад миссии Постоянному представительству Сирийской Арабской Республики для комментариев. 16 августа Постоянное представительство направило УВКПЧ вербальную ноту (см. приложение VI), в которой оно отметило, что правительство соблюдает международное право прав человека и приступило к осуществлению ряда серьезных реформ. Оно также добавило, что лица, которые предоставляли миссии информацию в лагерях беженцев, нарушили сирийские законы и поэтому не могут считаться надежными источниками. Правительство подвергло критике роль средств массовой информации в искажении фактов и заявило, что ссылка на "репрессивное меньшинство" в докладе является недопустимой. Оно также заявило, что эта ссылка свидетельствует о предвзятом отношении миссии. Согласно вербальной ноте, указание на 1 900 человек, погибших в стране, соответствует действительности. Вместе с тем оно также указало на то, что в это число входят сотрудники полиции и служб безопасности, а также жертвы террористических вооруженных групп. Правительство также сообщило, что в Джиср-эш-Шугуре были зверски убиты 120 сотрудников полиции.

III. Схемы нарушений

69. Миссия установила схемы нарушений прав человека, представляющие собой широкомасштабные или систематические нападения на гражданское население, которые могут квалифицироваться как преступления против человечности, предусмотренные статьей 7 Римского статута Международного уголовного суда.

A. Убийства и исчезновения

70. В свете широкомасштабных убийств гражданского населения, совершенных подконтрольными правительству силами безопасности, Сирийская Арабская Республика грубо нарушила неотъемлемое право на жизнь, закрепленное в статье 6 Международного пакта о гражданских и политических правах.

71. Миссия собрала подтверждающие показания очевидцев о многочисленных суммарных казнях, в том числе 353 имени жертв. Кроме того, миссия нашла подтверждающие свидетельства, указывающие на то, что сотрудники сил безопасности выдавали себя за гражданских лиц с целью провокации беспорядков и искажения картины событий. Гражданским лицам часто удавалось отли-

чить себя от сотрудников сил безопасности, которые носили цветные нарукавные повязки⁶⁴. В демонстрациях участвовали несколько видов сил безопасности и армия, однако очевидно, что они не были подготовлены в области борьбы с общественными беспорядками.

72. Хотя в некоторых демонстрациях отдельные гражданские лица провоцировали инциденты, сопровождавшиеся насилием⁶⁵, непропорциональное применение силы военными и силами безопасности представляет собой нарушение международных обязательств государства в области прав человека.

73. В сообщениях, поступающих из широкого спектра источников, утверждается, что демонстрации носили преимущественно мирный характер. В акциях протеста принимали участие гражданские лица всех возрастов, которые зачастую несли оливковые ветви или шли с обнаженной грудью, чтобы показать, что у них нет оружия. Подконтрольные правительству информационные каналы освещали эти события неточно, в большинстве случаев объясняя волнения деятельностью "террористических" элементов⁶⁶. Большая часть убийств, о которых поступают сообщения, обусловлена тем, что силы безопасности, военные и члены "шаббиха" стреляли из автоматов Калашникова и других орудий с использованием боевых патронов⁶⁷. Сообщения свидетелей указывают на то, что один из наиболее широко распространенных методов работы заключался в убийстве мирных жителей с помощью: а) наземных сил; б) снайперов на крышах домов; и с) сил авиации.

74. На очевидное наличие установки стрелять на поражение указывает тот факт, что большая часть пулевых ранений, обнаруженных у жертв, локализовалась на голове, груди и верхней части туловища. Был проведен опрос многих бывших солдат, которые дезертировали из армии, полиции и различных отделений сил безопасности. Они утверждают, что им был дан четкий приказ использовать против протестующих боевые патроны⁶⁸. Тех, кто отказывался стрелять в гражданских лиц, расстреливали выстрелами в спину другие сотрудники сил безопасности и отряды "шаббиха". Проведенный экспертом миссии по вопросам общественного порядка анализ видеозаписи операции по обеспечению безопасности показал, что у большинства сил, которые были использованы против гражданского населения, отсутствовала подготовка в области подавления массовых беспорядков. Это усугублялось использованием оружия, которое способствовало чрезмерному применению силы против гражданского населения.

⁶⁴ According to some reports, various security units would even at times shoot at each other.

⁶⁵ For example, the mission received uncorroborated accounts from Baniyas and Jisr Al Shughour of the killing of security or other officials by demonstrators or unidentified persons.

⁶⁶ For example, there are corroborated reports that security forces planted weapons in the Omari Mosque in the city of Dar'a after clearing it and murdering civilians, then blamed innocent demonstrators. For the version of the Syrian Arab News Agency (DARA), see www.sana.sy/eng/337/2011/04/27/343519.htm.

⁶⁷ In several incidents documented by the mission, *Shabbiha* members used knives or bayonets to kill protestors.

⁶⁸ Witness stated that the orders at Saraqeb, and near the camp of the Youth of the Baath Party in Al Mastuma, were given on 20 May 2011, when security forces opened fire at demonstrators as soon as they arrived, killing more than 40 people.

75. На земле офицеры зачастую открывали беспорядочную стрельбу по мирным жителям с близкого расстояния и без предупреждения⁶⁹. Было убито много детей и женщин. Лишь в немногих демонстрациях использовались средства, не влекущие за собой смерть: слезоточивый газ, водометы и стрельба боевыми патронами в воздух. В ходе некоторых демонстраций применялась беспорядочная интенсивная стрельба из скорострельных орудий одновременно с использованием слезоточивого газа или непосредственно после него. Подтверждающие сообщения из разных регионов указывают на то, что солдаты дезертировали после того, как получали приказ стрелять в мирных жителей⁷⁰.

76. Свидетели подтвердили, что в городских районах использовались танки, тяжелые пулеметы, установленные на транспортерах и предназначенные для уничтожения живой силы, и вертолеты. В других районах силы безопасности также использовали против гражданского населения реактивные гранаты и гранатометы, установленные на АК-47.

77. Сообщалось также о суммарных казнях, которые осуществлялись не в условиях демонстраций. Например, 1 мая в Дер'а, как утверждается, приблизительно 26 мужчин с завязанными глазами были в упрощенном порядке расстреляны на стадионе, который был преобразован в штаб-квартиру местных сил безопасности. Кроме того, сообщалось также о казнях во время осад городов и повальных обысков⁷¹.

78. Ввиду того что миссия не получила разрешение на посещение страны, ей не удалось проверить достоверность многочисленных утверждений о том, что силы безопасности в плановом порядке подвергали суммарной казни гражданских лиц на койках больниц (или полевых госпиталей). Тем не менее поступали многочисленные сообщения о том, что силы проводят регулярные рейды в больницы с целью выявления и уничтожения раненых демонстрантов. Члены миссии отметили сильный и постоянно испытываемый гражданским населением страх перед обращением в больницы, и многие люди предпочитают оставаться без медицинской помощи, чтобы избежать риска быть схваченными и убитыми.

79. Существует четкая схема того, как снайперы стреляли в демонстрантов⁷², включая сообщения о том, что офицеры были специально обучены тому, как бороться с гражданскими демонстрациями. К числу зданий, в которых размещались снайперы, относятся помещения, принадлежащие силам безопасности, здания правительственных учреждений или партии Баас, а также мечети. В большинстве случаев они открывали огонь без всяких предупреждений. В некоторых случаях снайперы, по-видимому, целились даже в людей, пытавшихся эвакуировать раненых.

⁶⁹ Early on when the protests began, instances were reported of attempted negotiation by security or military personnel seeking to disperse the crowds. In most cases, such attempts were brief. As the situation on the ground worsened, such tactics gave way to direct attacks with live ammunition.

⁷⁰ Many of these soldiers were shot dead immediately upon breaking ranks during demonstrations, and some were killed or treated inhumanely for being suspected of disloyalty towards the Government.

⁷¹ Including at Dar'a, Al Ladhqiyyah, Hamah and Jisr Al Shughour.

⁷² For example, in Dar'a, Jisr Al Shughour, Banias, Al Ladhqiyya and Duma.

80. Сотрудники службы безопасности обстреливали гражданское население с вертолетов, которые использовались в ходе различных демонстраций⁷³. Огонь открывался сразу, без всяких предупреждений.

81. Потерпевшие и свидетели сообщают о многочисленных попытках сил безопасности скрыть убийства, в том числе с помощью массовых захоронений⁷⁴. В Латакии 8 апреля было замечено, как мусоровозы собирали тела погибших. Во время осад гражданские жители хранили тела убитых жертв в самодельных холодильниках⁷⁵. Вместе с тем поступило несколько сообщений о том, что силы безопасности убивали раненых жертв, помещая их в холодильные камеры больничных моргов⁷⁶.

82. Сирийская Арабская Республика нарушила свои обязательства по Международному пакту о гражданских и политических правах, касающиеся насильственных исчезновений, в частности по статьям 2, 6, 7, 10 и 14, а также другим статьям, касающимся свободы. Исчезло много мирных жителей, в том числе детей. Тела некоторых погибших были возвращены их семьям, и на многих из них имелись следы пыток. Судьба и местонахождение сотен задержанных лиц остаются неизвестными. Между тем миссия продолжает получать сообщения о насильственных исчезновениях.

В. Пытки

83. Из 180 свидетельств очевидцев, полученных миссией, в 98 говорилось о пытках и других бесчеловечных и унижающих достоинство видах обращения, применявшихся вооруженными силами и силами безопасности в отношении гражданских лиц, что является нарушением обязательств государства по Конвенции против пыток. По всей видимости, имелаась четкая повсеместно или систематически выполняемая установка, в соответствии с которой силы безопасности делали своей мишенью людей, подозреваемых в участии в демонстрациях, с целью запугать и терроризировать их в качестве одного из средств подавления протестов⁷⁷. Пытки и жестокое обращение широко использовались с целью получения ложных показаний у задержанных. Во многих сообщениях говорилось о том, что силы безопасности врываются в дома и избивали мирных жителей, в том числе женщин и детей. После массовых арестов силы безопасности и члены "шаббиха" увозили задержанных автобусами и грузовиками в тайные тюрьмы или на общественные стадионы, где жертвы впоследствии подвергались бесчеловечному обращению или пыткам⁷⁸. Многие жертвы подвергались пыткам многократно, после их перевода из одного места содержания под

⁷³ Including Jisr a-Shughour and Ma'arrat Al Nu'man, in Idlib Governorate.

⁷⁴ The locations of alleged mass graves will not be disclosed until they can be secured or properly exhumed.

⁷⁵ For example, in Dar'a, bodies that could not be buried during the siege were stored in a refrigerated food truck.

⁷⁶ One of the cases reported to the mission took place in Dar'a.

⁷⁷ In Dar'a, Nawa, Al Yaduda, Jisr Al Shughour, Madaya, Homs, and Hama, among others.

⁷⁸ Detention centres cited in accounts and located in or around Damascus include Kafr Sousseh, Al Mezze, Adra and Al Qaboun; other cited detention facilities were in Idlib and Homs. Most appeared to be under the jurisdiction of one of the security agencies, including Air Force Intelligence, Military Security and Political Security. Victims were often immobilized on the ground by security agents, who stepped upon their faces and tied their hands, as well being inhumanely treated during their transfer to detention centres.

стражей в другое⁷⁹. Бывшие задержанные рассказывали о случаях смерти заключенных вследствие пыток. Другие упоминали случаи пыток детей⁸⁰. Агенты безопасности зачастую принуждали членов семьи покойного подписать документ, в котором говорилось, что человек был убит вооруженными бандами.

84. Миссией зафиксированы многочисленные методы пыток, большая часть из которых, насколько известно, применяется в Сирийской Арабской Республике на протяжении многих лет. К их числу относятся жестокие избиения, электрошок, подвешивание за конечности в течение длительного времени, психологические пытки и регулярные унижения⁸¹. Миссией были сфотографированы свидетели, имеющие увечья, указывающие на пытки, которым, по их утверждению, они подвергались. Судебно-медицинский эксперт миссии произвел осмотр других жертв, которые были госпитализированы после бегства из страны. Жертвы произвольных арестов заявили, что их избивали и подвергали унижениям и оскорблениям, затрагивающим их религиозные, демократические или политические убеждения. Многие жертвы сообщали о том, что их оскорбляли, например говоря им во время пыток и избиений: "Вы хотите свободы – вот вам свобода".

С. Лишение свободы

85. Сирийская Арабская Республика также нарушила право на свободу, закрепленное в статье 9 Международного пакта о гражданских и политических правах, широко практикуя произвольные, незаконные аресты и последующее незаконное содержание под стражей, что в значительной степени имеет целью запугать протестующих, в том числе женщин, детей и пожилых людей⁸².

86. В показаниях содержатся указания на две категории задержанных лиц. Во-первых, это лица, подозреваемые в том, что они находятся в оппозиции к власти (в том числе активисты и организаторы акций протеста), которые арестовывались в ходе зачисток, носящих, как представляется, субъективный и произвольный характер. Во-вторых, это задержанные, которые были арестованы в ходе операций с целью коллективного наказания жителей тех городов и поселков, которые, по мнению властей, не подчиняются им или являются центрами демократической активности. Аресты, по-видимому, носили случайный и широкомасштабный характер⁸³. Кроме того, арестам подвергались медики и правозащитники. Несколько свидетелей, которые бежали из страны, сообщили о том, что члены их семей были арестованы вместо разыскиваемого человека.

⁷⁹ Some people were taken to up to four detention centres, where they were abused.

⁸⁰ These cases included that of Hamza Al Khatib, aged 13, from Dar'a, who died in custody. In its note verbale of 14 June 2011, the Government denied this allegation.

⁸¹ In some cases, male detainees were forced to remain naked for long periods in their cells, or while being otherwise tortured or under interrogation. The mission received a number of reports of sexual assault or rape of women and girls during raids on homes. The mission was unable to corroborate these accounts.

⁸² Targeted and mass arbitrary arrests and unlawful detention were reported in, inter alia, Aleppo, Baniyas, Damascus (city and outskirts), Dar'a (city and outskirts), Jisr Al Shughour and Al Ladhqiyyah. During the siege on Dar'a, it was reported that hundreds of people were arbitrarily arrested on a daily basis. Witnesses told the mission that, given the very large number of detainees, school yards and sports fields had been transformed into makeshift detention areas.

⁸³ Most of those interviewed by the mission were not privy to the whereabouts of their detained family and friends.

87. Свидетели, которые содержались под стражей, заявили, что им было отказано в справедливом судебном разбирательстве, например в доступе к адвокату или любой другой форме правовой защиты⁸⁴. Они не были проинформированы о причине их ареста, и им не давали возможности связаться с их семьями. Их постоянно переводили из одного центра содержания под стражей в другой без предварительного уведомления и зачастую подвергали пыткам и бесчеловечному обращению в каждом из этих центров. Десятки мирных жителей коллективно представляли перед следственными судьями, зачастую имея следы пыток и избиений, или решения в отношении них выносили военнослужащие в рамках специальных слушаний прямо в их камерах, в то время как они даже не знали, какие обвинения им предъявляются. Кроме того, отсутствовала процедура обжалования. Многих задержанных принуждали подписывать документы или ставить на них отпечатки пальцев с завязанными глазами, не ставя их в известность о содержании этих документов. Другим людям приходилось подписывать обязательство больше не принимать участие в демонстрациях.

D. Преследования

88. Миссия получила тревожные сообщения о том, что во время ареста и содержания под стражей, а также во время пыток, которым подвергались задержанные, они слышали в свой адрес множество дискриминационных и оскорбительных замечаний, касающихся религиозной и/или этнической принадлежности.

89. В нарушение статей 10 и 11 Международного пакта об экономических, социальных и культурных правах была установлена блокада ряда городов и поселков⁸⁵ с помощью тяжелой артиллерии и военной техники, в том числе танков и минометов. Были обстреляны резервуары с водой, в результате чего гражданское население осталось без воды. Свобода передвижения гражданского населения ограничивалась в крайне непропорциональной степени при любой угрозе, которая могла возникнуть. Те, кто выходил из своего дома в поисках продовольствия, зачастую оказывались убиты или ранены, в том числе дети, в которых стреляли снайперы. Людей останавливали на контрольно-пропускных пунктах сотрудники сил безопасности, которые преграждали им путь и подвергали их физическим и словесным оскорблениям. Кроме того, во время осады городов и поселков силы безопасности отключали в них электроэнергию, а также средства связи. Иногда перед началом военной операции закрывались государственные больницы⁸⁶, либо сотрудники больниц сообщали раненым, что мест нет⁸⁷. В других случаях государственные больницы отказывались лечить раненых, поскольку силы безопасности, по-видимому, угрожали врачам либо врачи сотрудничали с ними. Люди были вынуждены организовывать полевые госпитали, которые были не способны обеспечить пострадавшим адекватную медицинскую помощь⁸⁸. Известны многочисленные случаи нападений на гражданских лиц, которые пытались помочь раненым, переместив их в более безо-

⁸⁴ See the International Covenant on Civil and Political Rights, article 14, and the United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (The Tokyo Rules), General Assembly resolution 45/110, annex.

⁸⁵ Cities and towns under siege included Dar'a, Baniyas and Madaya.

⁸⁶ Such as in Ma'arrat an Nu'man.

⁸⁷ In one incident in Jisr Al Shughour, security forces said that they could "solve a space problem", then proceeded to murder wounded civilians.

⁸⁸ Such as the makeshift hospital set up in the Omari Mosque in Dar'a.

пасное место или доставив в больницу. Кроме того, нападениям также подвергались кареты "скорой помощи" и другие транспортные средства, которые использовали демонстранты.

90. Дети не только подвергались нападениям со стороны сил безопасности, но также неоднократно становились жертвами тех же нарушений прав человека и уголовных преступлений, что и взрослые, в том числе пыток, без учета их уязвимого положения. Тот факт, что сирийские силы в ряде случаев пытали или убивали детей – даже от рук снайперов, – причем, очевидно, в отнюдь не единичных случаях, вызывает серьезную озабоченность.

91. Наконец, миссия получила тревожные сообщения о том, что задержанные слышали в свой адрес множество дискриминационных и оскорбительных замечаний, касающихся религиозной и/или этнической принадлежности.

IV. Рекомендации

92. Принимая во внимание выводы, сделанные миссией, ответ, представленный на настоящий момент правительством Сирийской Арабской Республики и международным сообществом, и существующую ситуацию на местах, Верховный комиссар напоминает о том, что на Саммите 2005 года государства единодушно пришли к соглашению, что каждое государство обязано защищать свое население от преступлений против человечности и других международных преступлений. Эта обязанность влечет за собой необходимость предотвращения таких преступлений, в том числе подстрекательств к ним, путем принятия соответствующих и необходимых мер. В случае если государство явно окажется не в состоянии защитить свое население от серьезных международных преступлений, международное сообщество обязано вмешаться, принимая защитные меры совместными усилиями, своевременным и решительным образом.

93. В частности, Верховный комиссар рекомендует правительству Сирийской Арабской Республики:

а) немедленно положить конец грубым нарушениям прав человека, в том числе чрезмерному применению силы в отношении демонстрантов и убийству лиц, участвующих в протестах, пыткам и жестокому обращению с задержанными и насильственным исчезновениям, а также прекратить все нарушения экономических, социальных и культурных прав;

б) принять незамедлительные меры с целью прекращения безнаказанности, в том числе путем отмены законов, которые обеспечивают сотрудникам сил безопасности и разведки фактически иммунитет от судебного преследования;

с) обеспечить немедленное и безусловное освобождение лиц, которые были задержаны в связи с их участием в мирных демонстрациях, и других политических заключенных;

д) обеспечить безопасное и добровольное возвращение беженцев и внутренне перемещенных лиц в места их происхождения в Сирийской Арабской Республике;

е) обеспечить международным и национальным журналистам безопасный и неограниченный доступ для беспрепятственного проведения расследований и освещения ситуации в Сирийской Арабской Республике;

f) принять незамедлительные меры с целью обеспечения полного и беспрепятственного доступа гуманитарных работников для оказания помощи и поддержки нуждающимся;

g) предоставить УВКПЧ непосредственный доступ в Сирийскую Арабскую Республику для проведения расследования всех нарушений прав человека, независимо от предполагаемого преступника, в связи с акциями протеста, которые имели место в период после середины марта 2011 года;

h) пригласить специальные процедуры Совета по правам человека, в частности Специального докладчика по вопросу о внесудебных казнях, казнях без надлежащего судебного разбирательства или произвольных казнях, Специального докладчика по вопросу о пытках и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видах обращения или наказания, а также Рабочую группу по произвольным задержаниям, посетить Сирийскую Арабскую Республику для наблюдения за ситуацией в области прав человека и представления докладов по ней.

94. Верховный комиссар также рекомендует Совету по правам человека:

a) обеспечить, чтобы ситуация в области прав человека в Сирийской Арабской Республике оставалась в повестке дня Совета посредством создания соответствующих механизмов мониторинга и расследования, включая возможное продление мандата миссии по установлению фактов, а также посредством представления периодических докладов;

b) настоятельно призвать Сирийскую Арабскую Республику сотрудничать с УВКПЧ и специальными процедурами, в том числе путем предоставления им неограниченного доступа в страну;

c) настоятельно призвать Совет Безопасности продолжать активно заниматься проблемой убийства мирных демонстрантов и других гражданских лиц в Сирийской Арабской Республике вследствие применения чрезмерной силы и совершения других тяжких нарушений прав человека и самым решительным образом бороться с этим явлением, требовать немедленного прекращения нападений на гражданское население и рассмотреть вопрос о передаче ситуации в Сирийской Арабской Республике в Международный уголовный суд.

95. Верховный комиссар далее рекомендует Лиге арабских государств продолжать принимать активное участие в призывах к осуществлению согласованных действий по защите прав человека в Сирийской Арабской Республике.

Annex I

**Letter dated 15 July 2011 from the United Nations High
Commissioner for Human Rights addressed to the Prime
Minister of the Syrian Arab Republic**

NATIONS UNIES
HAUT COMMISSARIAT AUX DROITS DE L'HOMME

UNITED NATIONS
HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS

Télégrammes: UNATIONS, GENEVE
Téléc: 91 29 62
Téléphone: (41-22) 928 9257
Télécopie: (41-22) 928 0018
Internet: www.ohchr.org

Palais des
Nations
CH-1211
GENEVE 10

REFERENCE

15 July 2011

Excellency,

I write further to resolution S-16/1 adopted by the United Nations Human Rights Council in a special session on human rights in the Syrian Arab Republic on 29 April 2011. As you will be aware, this resolution requested my Office to urgently dispatch a fact-finding mission to investigate all alleged violations of international human rights law and to establish the facts and circumstances of such violations and of the crimes perpetrated, with a view to avoiding impunity and ensuring full accountability.

Through a Note Verbale dated 6 May 2011, my Office formally requested Your Excellency's Government to cooperate with this mission, in particular by ensuring full access to the country. Having received no response from Your Excellency's Government on this matter, I reiterated my request for access to the country through a Note Verbale dated 20 May 2011 and again on 7 June 2011 through a meeting between the Deputy High Commissioner, Ms. Kyung-wha Kang, and Your Excellency's Permanent Representative to the United Nations Office in Geneva, H.E. Mr. Faysal Khabbaz Hamoui. I regret that the Syrian Government has to date remained silent on this matter, and once again I renew my request for access for the fact-finding mission.

I take this opportunity to stress that the material currently before my Office reflects a dire human rights situation and remains a matter of the gravest concern. Facts suggesting a pattern of widespread and systematic attacks against civilians and consequential breaches of the most fundamental rights documented by OHCHR require thorough investigation and full accountability with respect to the perpetrators. In my view, the credibility of the Syrian Government's statements on the nature of the on-going protests and the individuals or groups reportedly responsible for those abuses rests in substantial part on its willingness to allow independent investigation on the ground.

H.E. Mr. Adel Safar
Prime Minister
DAMASCUS

I have noted the series of reforms announced to date, and I welcome the information received from Your Excellency's Government on these and certain other issues. Allow me to stress however that the value of political and other reforms lies in their practical implementation, and reform plans also require transparent monitoring mechanisms to ensure sound and timely translation into effective change. More importantly, the promulgation of laws and decrees aimed at introducing greater political and civil rights cannot be accompanied by a progressively deteriorating human rights situation and commission of the gravest human rights violations.

Resolution S-16/1 also requested my Office to provide a follow-up report the Human Rights Council at its 18th Session, containing substantive information documented by the fact-finding mission. While the refusal of Your Excellency's Government to date to grant access has hampered the mission's work, it has nevertheless documented egregious violations of human rights committed since March 2011. These include summary executions, excessive use of force in quelling peaceful protests, arbitrary detentions, torture and ill-treatment, violations of the rights to freedom of assembly, expression, association and movement, and violations of the rights to food and health, including medical treatment to injured persons. This information will form the basis of the follow-up report, which will be made public in September.

In this context, and alongside my request for the mission to be granted access to the country, my Office wishes to raise with the Syrian Government a range of issues that have emerged in the course of the mission's work and requests further information, as detailed in the Annex attached to this letter. I would appreciate receiving the responses of Your Excellency's Government to these enquiries by 5 August 2011 in order to enable my Office to reflect the position of Your Excellency's Government on these issues in its report.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Navanethem Pillay
High Commissioner for Human Rights

Annex:Questions submitted by the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) to the Government of Syria, 15 July 2011.

A. Rights of individuals deprived of their liberty and the administration of justice: OHCHR would appreciate receiving the following information regarding legislative reforms announced by the Syrian Government:

1. The text of the decision announced by President Bashar al-Assad on 19 April 2011 to abrogate the 1963 State of Emergency Law and to abolish the High State Security Court. We wish to receive information regarding the legal measures taken to implement this decision, including the text of the relevant laws and their current status, including the date of their publication in the Official Gazette.
2. The text of Legislative Decree No. 61/2011 announcing a general amnesty for crimes committed before 31 May 2011, and Legislative Decree No. 72/2011 extending the scope of the amnesty to crimes committed before 20 June 2011. OHCHR would appreciate receiving information on how the amnesty laws have been implemented across the country, information about any committees (other than medical committees) which may have been set up to consider individual cases and their terms of reference, any existing appeal process for prisoners against a negative decision, and data showing how many prisoners and detainees have been released in each category. We would appreciate receiving the texts of other legislative decrees referred to in the amnesty law.¹ Additionally, Legislative Decree No. 61/2011 is also said to cover "all members of the Muslim Brotherhood party and other detainees belonging to political movements".² OHCHR wishes to receive details on which other political movements are covered under the amnesty law, and how many such detainees have been released to date and their presumed political affiliation.
3. Given the abrogation of emergency legislation on 19 April 2011, we wish to receive clarification as to the legal basis for the arrest and continued detention of individuals who have been apprehended in the context of protests and other incidents since 15 March 2011. If the purpose of the lifting of emergency laws is to afford basic rights to persons deprived of their liberty, and to curtail the exceptional powers granted to security and intelligence personnel, then it follows that other legislation is being applied in these cases. We would appreciate receiving information on current arrest and detention procedures being followed by the security forces since 19 April.
4. In its efforts to determine the fate and whereabouts of the significant numbers of persons detained or missing it has recorded since mid-March 2011, OHCHR requests information on the places of detention used by each of the security and intelligence agencies, together with information on individuals held there in connection with protests.³

¹ These are: Law 49/1980; Legislative Decree 37/1966 as amended; Legislative Decree 13/1974; and Legislative Decree 59/2008.

² Note Verbale to OHCHR dated 8 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

³ This should include names, dates of arrest, place of detention, reason for arrest and the arresting authority.

B. Torture and ill-treatment and deaths in custody

1. OHCHR refers to a Note Verbale received from the Permanent Mission of Syria in Geneva, dated 14 June 2011, containing a summary of the official investigation into the death of the child Hamza al-Khatib on 29 April 2011. We wish to receive additional information on this investigation, including the following: copy of Administrative Order 913 dated 30 May 2011 establishing an investigative committee under Ministry of Interior jurisdiction; copies of all documents prepared on this case by officials on duty at Tishreen Military Hospital during the period of Hamza al-Khatib's hospitalization and death, including copies of photographs taken of the body on 30 April 2011; copy of the report of a three-person committee which prepared a comparative study between the aforementioned photographs and others taken of the body on 24 May 2011 at the National Hospital in Daraa; copy of the report prepared by the Office of the General Prosecution in Damascus relating to the procedures followed in the criminal and judicial investigations relating to the case; and copies of all documentation, including photographs, prepared on this case by medical and judicial personnel at the National Hospital in Daraa. We also request an explanation as to why there was a delay of one month before an investigation into the death of the child was established, and information on the whereabouts and condition of the body between his death on 29 April and its handing over to his family on 24 May 2011.
2. OHCHR would appreciate receiving information regarding the procedures and laws currently in force for the investigation of cases involving the torture or ill-treatment of detainees and other persons deprived of their liberty, including cases resulting in death in custody. It would be useful to receive official data from the relevant ministries and the judiciary regarding the nature and number of such investigations since January 2011, the procedures followed in these cases, and details on cases which resulted in the prosecution of officials found guilty of such crimes. These should include cases where named individuals were declared by officials to be responsible for killings and other crimes, and whose "confessions" were broadcast on Syrian television. Additional information on any provisions under Syrian law for the compensation of victims of torture and their families would also be useful.

C. Investigations into killings of civilians and security personnel, and mass graves: several communications received by OHCHR from the Permanent Mission of Syria in Geneva contained references to a judicial committee and on-going investigations into incidents involving the killing of civilians and military personnel. There have also been a number of statements by Syrian officials regarding the discovery of mass graves, responsibility for which was attributed to "armed gangs". OHCHR would appreciate receiving the following information:

1. In early June, OHCHR was informed that a judicial committee was established to "investigate and bring to justice all perpetrator[s] of crimes against protestors and security personnel in Dara'a [a]n 31/3/2011", and that "the mandate of this committee was recently extended to investigate all crimes committed against civilians and security and army personnel in all parts of Syria".⁴ We would appreciate receiving the texts of the decision to establish this committee in the first instance and to subsequently extend its mandate, and details of any

⁴ Note Verbale to OHCHR dated 6 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

investigations it has conducted to date, together with the relevant findings. OHCHR notes the establishment of a complaints procedure which is accessible electronically, and which refers to a 'Judicial Private Investigation Commission'.⁵ In this regard, we request information on the composition and competence of its members, its terms of reference, and information on the nature and volume of complaints received to date. In particular, given the reference to "bringing perpetrators to justice", we wish to receive clarification as to the nature of the judicial powers of this committee. Does the committee have powers of enforcement or is it limited to making recommendations? What legislation is being used to formally charge any perpetrators with specific crimes, and which courts will be competent to hear such cases? Which laws will regulate the rights of the defendants and any appeals procedures?

2. At various times since the current protests began, Syrian officials have made references to the discovery of mass graves said to contain the remains of security personnel killed by "armed gangs". This included an announcement on 12 June, upon the entry of Syrian forces to the town of Jisr al-Shughour, of one such site said to contain the remains of some ten security personnel.⁶ OHCHR wishes to receive details of the locations and contents of all sites of purported mass graves, and the procedures followed in the exhumation of these sites and the ensuing forensic examinations. Copies of official reports of any such investigations are particularly important. We also wish to be informed of the procedures followed in the related criminal investigations to determine culpability and identify the perpetrators, and the results of such investigations.

D. Conduct of law enforcement officials: Since mid-March 2011, several Syrian Government officials have publicly stated that orders were issued to law enforcement personnel, including the security forces, not to shoot at unarmed demonstrators.⁷ Further, that the police have "strict instructions not to assault or harass the demonstrators", and that "security personnel have exercised maximum restraint while trying to control the situation".⁸ OHCHR requests the following information and clarifications:

1. What instructions were issued to law enforcement personnel assigned to deal with crowd control since protests began in mid-March 2011? Who issued these orders and to whom?
2. Were these orders issued orally or in writing? If they were oral instructions, we wish to receive details of these orders and how they were communicated to the relevant commanders. We also wish to receive copies of any written orders and information on how they were disseminated and to whom. Additionally, what procedures are in place to ensure that orders on crowd control mechanisms are implemented, and what disciplinary measures are in place to deal with breaches of these orders?

⁵ Referred to in Note Verbale to OHCHR dated 6 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva (www.ipic.gov.sy).

⁶ There were also references to "three mass graves dug by the armed groups and fundamentalist forces" having been discovered by the Syrian authorities (Note Verbale to OHCHR dated 27 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva).

⁷ Note Verbale to OHCHR dated 15 April 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

⁸ Note Verbale to OHCHR dated 27 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

3. Were these or other orders also issued to members and commanders of the Syrian armed forces, who also participated in a number of incidents since March 2011? We would appreciate receiving details of any oral or written orders issued in this regard. We also seek clarification of laws and procedures governing the role and conduct of specialised military agencies, including Air Force Intelligence (*al-Mukhabarat al-Jawwiyya*) and Military Security (*al-Amn al-'Askari*).
4. How many security agencies are authorized to deal with public order issues, and particularly with peaceful assemblies or demonstrations? Which law enforcement agencies, including security and intelligence agencies, participated in crowd control operations since March 2011?
5. Is there a crowd control strategy for managing demonstrations and peaceful assemblies, and is it integrated in an overall strategy for dealing with public order issues?
6. What decision-making criteria are available, if any, to assist in applying legitimate and reasonable tactical options that are proportional to crowd behaviour? What level of law enforcement officials take such decisions, in particular with regard to the use of lethal weapons?
7. Under what circumstances does Syrian law permit law enforcement officials to carry and use firearms? What types of firearms and ammunition are permitted for use in the context of demonstrations and peaceful assembly?
8. What procedures are followed by commanders to communicate to crowds the intent to use force, and to ensure that adequate time is given for such warnings to be observed?
9. What procedures are integrated into operations plans for crowd control to facilitate the movement of ambulances and to ensure adequate medical services for emergency cases?
10. OHCHR would appreciate receiving copies of the relevant Syrian laws governing the conduct of law enforcement officials generally, including amendments to the Police Service Regulations (Law 1962/1930), and the Syrian Penal Code (Law 148/1949).⁹ Of particular relevance is information on legislative amendments currently in force relating to the use of force, including non-lethal incapacitating weapons.
11. We also seek clarification of any other laws and procedures governing the role and conduct of specialised security and intelligence agencies, including the General Intelligence Directorate (*Idarat al-Mukhabarat al-'Amma*) and Political Security (*al-Amn al-Siyasi*). What is the current status of Legislative Decree No. 14 /1969, which provided immunity from prosecution for employees of General Intelligence except by order of the Director, and Legislative Decree No. 69/2008, which extended this immunity to members of other security forces except by order of the Armed Forces General Command?¹⁰ Are there cases where such immunity was waived? What other mechanisms or laws are available to ensure that abuses of powers by law enforcement personnel are prosecuted as criminal offences under the law?

⁹ Selected articles of the Syrian Penal Code and the Police Service Regulations were accessed on the Syrian Ministry of Interior website.

(<http://www.syriampi.gov.sy/portal/index.php?page=show&ex=2&dire=docs&ex=2&ser=2&lang=1&cat=71>).

¹⁰ Legislative Decree No. 14 of 15/01/1969 establishing the General Intelligence Directorate; and Legislative Decree No. 69 of 30/09/2008 amending the Military Penal Code.

E. Political and other reforms announced by the Syrian Government, OHCHR would appreciate receiving the latest information regarding the implementation of these measures:

1. The text of the new law regulating the right to peaceful assembly, which the Syrian authorities said had been issued on 21 April 2011.¹¹ We would appreciate clarification of the current status of this law, and what procedures and consultations were followed in its preparation.
2. Information regarding the decision taken on 11 May 2011 to establish a National Committee of Legal Experts to draw up a new law on elections.¹² We would appreciate receiving the text of this decision, details of the composition of this committee, the terms of reference of its mandate, its progress to date and an indication on the proposed timeline for the issuance of the law.
3. Information regarding the decision taken on 24 May 2011 to establish a National Committee to draw up a new information law.¹³ We would appreciate receiving the text of this decision, details of the composition of this committee, the terms of reference of its mandate, its progress to date and an indication as to whether the draft law may be drafted within the two-month deadline proposed by the Syrian authorities.
4. Information regarding the decision taken on 5 June 2011 to establish a committee to draw up a new law on political parties.¹⁴ We would appreciate receiving the text of this decision, details of the composition of this committee, the terms of reference of its mandate, its progress to date and an indication as to whether the draft law may be drafted within the one-month deadline proposed by the Syrian authorities.
5. Information regarding the decision taken on 1 June 2011 to establish a Committee for National Dialogue.¹⁵ We would appreciate receiving the text of this decision, details of the composition of this committee, the terms of reference of its mandate and its progress to date.
6. Text of the decree issued by President Bashar al-Assad in early April concerning the issue of the 1962 Census and the status of stateless members of the Kurdish community in Syria. According to Syrian officials, "beneficiaries of this decree were given the full rights of citizens",¹⁶ OHCHR wishes to receive information on how the provisions of this decree have been implemented to date.

END

¹¹ Note Verbale to OHCHR dated 6 June 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

¹² *Ibid.*

¹³ *Ibid.*

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Note Verbale to OHCHR dated 15 April 2011 from the Permanent Mission of Syria in Geneva.

Annex II

**Note verbale dated 6 June 2011 from the Permanent Mission
of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the
United Nations High Commissioner for Human Rights**

MISSION PERMANENTE
DE LA
RÉPUBLIQUE ARABE SYRIENNE
GENÈVE

الجمهورية العربية السورية
البعثة الدائمة لدى مكتب الأمم المتحدة
بجنيف

N° 230/11

Geneva, 6 June 2011

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic to the United Nations Office and other International Organizations in Geneva presents its compliments to the High Commissioner for Human Rights, and the honour to inform of the latest steps of political reform in the Syrian Arab Republic.

As The High Commissioner already knows, Syria has lifted the state of emergency, and has abolished the High State Security Court early in April 2011, in addition to setting up a judicial Committee to investigate and bring to justice all perpetrator of crimes against protestors and security personnel in Dara'a in 31/3/2011.

New more advanced steps were taken since that date within the continuing reform process the Syrian authorities have taken upon themselves. These steps also serve to meet legitimate requests for reform by national movements within Syria. They have been accompanied with a number of other steps for social and economic reform that seek to further improve the human rights situation of the Syrian citizens in accordance with Syria's international commitments including human rights commitments. However, this verbal note will discuss the political reforms underway at the time being, bearing in mind that other steps are still anticipated, including the results of the Committee set up for combating corruption and increasing transparency. The Committee is expected to present the results of its work to the Prime Minister today, or tomorrow at the latest.

The other latest steps for political reforms are as follows:

- 1- A new law regulating the right to peaceful assembly was issued on the 21st of April 2011, in accordance with the belief that the right to peaceful assembly is one of the basic human rights enshrined in the Syrian Constitution. It serves to reconcile the constitutional human right to peaceful assembly of all citizens while protecting the security of the nation, the citizens, and public and private property. This law was formulated in accordance with the highest international standards.
- 2- H.E. the President has issued an unprecedented General amnesty for all crimes committed before the 31st of May 2011. This amnesty has special relevance in pardoning all those arrested for belonging to

- illegal political parties. The decree comes within the spirit of social forgiveness and national cohesion in the state.
- 3- A presidential decision has also been issued on the 1st of June 2011 to establish a **committee for national dialogue**. The Committee includes law professors, economists, politicians from a number of political parties, and other experts. H.E. the president met with the Committee on the 2nd of June and discussed with its members the importance of national dialogue to overcome the current situation of political and social turmoil. The Committee will formulate the bases for the dialogue in a comprehensive, and an all inclusive way to allow all national movements to present, freely, their points of view on the future of the political economic and social life in Syria.
 - 4- On the 11th of May 2011 H.E. the Prime Minister Mr. Adel Safar has set up a national committee of competent legal experts to formulate a **new law on elections**. The committee presented the draft text to the Prime Minister later that month. The text was put up for public comments and amendments. The text is available for comments on the website:
http://www.youropinion.gov.sy/Tasbarukia/projectdetail.asp?law_id=46
 - 5- On the 24th of May, H.E. the Prime Minister set up a national committee consisting of a large number of journalists, including members of the internet media, writers and scholars, to formulate a **new information law** to restructure the information sector in all its forms in Syria in accordance with the most contemporary applicable laws in the world, and with accordance with Syria's commitments in this domain. The committee has 2 months, maximum, to present the draft of the new law.
 - 6- On the 5th of June, H.E. the Prime Minister Mr. Adel Safar established a committee of wise men and women, including those with high expertise and competence, to formulate a **new law to regulate the formation and the functioning of political parties in Syria**. The Committee has already started its work, and will present a draft law to the Prime Minister within a month at the latest.
 As with the elections law, the initial draft will be put forward to the public, including on the formal website to be created for this goal, to enrich the draft and collect suggestions before the law takes its final form.
 - 7- Another development worth noting is related to the above mentioned decision to establish a **judicial committee to investigate all crimes committed against demonstrators and security personnel in the city of Dara'a** on the 31st of March 2011. The mandate of this committee was recently extended to investigate all crimes committed against

civilians and security and army personnel in all parts of Syria. Plaintiffs in these crimes would not have to travel to Damascus to present their complaints. They can present them to the public prosecutors in their cities. Furthermore, the Ministry has set up a hotline, and a separate website to receive all such complaints at the address: www.jpdc.gov.sy

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic avails itself of this opportunity to renew to the High Commissioner for Human Rights, the assurances of its highest consideration.

The High Commissioner for Human Rights
Palais Wilson
Geneva- Switzerland

Annex III

**Note verbale dated 14 June 2011 from the Permanent
Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office
of the United Nations High Commissioner for Human Rights**

Mission Permanente
De La
République Arabe Syrienne
Genève

البعثة الدائمة لدى مكتب الأمم المتحدة
في جنيف

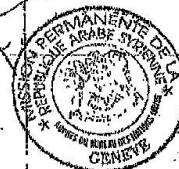
N° 311/11

Geneva, 14th of June 2011

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic to the United Nations Office and other International Organizations in Geneva presents its compliments to the Office of the High Commissioner for Human Rights, and has the honour to submit here with the report of the committee of inquiry subject of allegations concerning the case of the child Hamza Al Khatib and 3 CDs describing the situation in Syria.

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic avails itself of this opportunity to renew to the Office of the High Commissioner for Human Rights the assurances of its highest consideration.

Encl. ment.

Office of the High Commissioner for
Human Rights
Palais Wilson

ONCHER RECEIVED

14 JUNE 2011
RECEIVED
MEHA
HC
SD

Copyright © 2009 John Wiley & Sons, Ltd.

<p>٤- كما اطلعت اللجنة على تقرير معاون رئيس النيابة العامة بدمشق الذي يبين فيه الإجراءات التحقيقية القضائية التي قام بها حيال جثة الحدث المتوفي حمزة الخطيب.</p> <p>٥- استدعت اللجنة بتاريخ ٢٠١١/٩/١ الطبيب الشرعي في المثلى الوطني الذي أجرى الخبرة والكاتب على جثة الحدث المتوفي حمزة الخطيب ووصولاً لحفلة طمعية بمصلحة قاطعة لا يستدعي إليها الشك أو الزيف واستدعت أيضاً أعضاء اللجنة الطبية الثلاثة السجين قاموا بالكاتب على جثة نفس الشخص، وتم إجراء المقابلة بينهم جميعاً وأقروا موضوع سبب الحضور والمقابلة والغاية من هذا الاجتماع وبالدقائق الشفوية العلمي والطبي والفسيقفسر بجماع الأطباء بأن حالة العضو الاتصالي للطفل لم تكن حالة ينشأ عن ذلك لوجود التغيرات النفسية مع احتمال أن هذا الضيف المادي الذي لوه هذه حدث في سياق الشفيع، أو أثناء تلك الجثة أو احتكاكه في هذه الناحية.</p>	<p>٦- ومنعاً للتأويل أحضرت اللجنة بياناً فيه مدني فردي للمقوفي حمزة الخطيب من أمين السجل المدني الذي يتبع له</p> <p>* بعد القيام بالإجراءات المذكورة أعلاه (تم إيجالها) استغضبت اللجنة وبالإجماع النتائج التالية:</p> <p>أ- وصلت الجثة إلى مقفى الثارين العسكري بدمشق بتاريخ ٢٠١١/٩/٢٩ في ساعة متأخرة من الليل ويؤثر في إجراء الكاتب الطبي والقضائي عليها أصولاً طلب وقت قصير من وصولها بشكل قبي وقانوني مكامل.</p> <p>ب- لا يوجد من آثار البند والعلف سوق آثار المرامي النارية الموصوفة ومضطر الكاتب.</p> <p>ج- ان سبب الوفاة هو الإصابة بلفظ شديد ناجم عن الإصابة بمرامي نارية ثلاث:</p> <p>١- مرمي ناري دخوله وخروجه في العضد السلي الأيسر بداية ثم دخل ثانية فسي المصدر الجاني الأيسر وخارج من منتصف الصدر.</p> <p>٢- مرمي ناري دخوله في الخاصرة اليمنى وخروجه في الظهر الأيمن الوطني.</p> <p>٣- مرمي ناري دخوله في الثلث السلي للعضد الأيمن، مسافة الإطلاق لجميع المرامي بعيدة مقر واحد كحد أقصى.</p> <p>- الإطلاق من قبل الغير ومن عدة مصادر أو من مصدر واحد هو جمعية الحركة أيضاً وفي نفس المستوى الأعلى.</p> <p>- لقد سببت المرامي أضراراً خطيرة صخرية بطيئة وعائية نازقة تشبه أدت إلى الوفاة.</p> <p>- الوفاة للجنة عن المرامي النارية وما نجم عنها.</p>
--	---

	<p>د- إن حالة العضو المتنازلي للطفل لم تكن حالة بل بشكل جازم وذلك لوجود التغيرات التشريعية مسخ احتمال أن هذا الطيار المادي الذي لوه جله حدث في سياق التفتيش أو التماس للنسب الجثة أو احتكائه في هذه الناحية.</p> <p>هـ- ثبوت لقاعة والد الحدث المتوفى حمزة الخطيب بأن جثة ولده مكيمة وجالية من الحدث، وهذه الناحية تبين من أرشيف الجواز بين وبين أعضاء اللجنة من جهة وتسبق التوثيق الرسمية القضائية والصور الطبية والقرار الخبرة الطبية الثلاثية والدراسة المقارنة بين الصور المأخوذة في مرحلتها والصور المأخوذة في دمشق من جهة أخرى.</p> <p>و- ثبوت وجود جهات معادية ولجأت أشخاصاً لثقل صور مغايرة للحقيقة أو متلاعب بها فلياً لتحقيق</p>	
	<p>مأرب دليلاً يجب متابعتها من الجهات المعنية لوصولاً لمعرفة ما والتبطن على ناظمي الله الصور ومثلها حاملة وفيما يتعلق بهذه الواقعة خاصة.</p> <p>وخلصت اللجنة إلى النتيجة التالية:</p> <p>ثبت بالدليل العلمي والفني والتقني عدم وجود آثار لأعمال شدة أو تلف أو تعذيب على جثة الحدث المتوفى حمزة الخطيب لا بجوانبه ولا بعد وفاته سوى آثار المراسم الدورية التي تصيب بها.^٩</p>	

Note verbale dated 14 June 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights

Geneva, 14 June 2011

In relation to the campaign conducted by circuits hostile to Syria, a misleading media campaign related to the death of the boy Hamza Al Khateeb, and in response to the presidential decision, an administrative order number 913/S was issued in May 30th, 2011, stipulating the creation of a committee presided by the Deputy of the Minister of Interior, and consists of the following members:

The Director of Criminal Security

The Military Prosecutor

The Commander of Military Police

And the Criminal Investigations Security branch director

The mission of this committee consists of investigating claims of acts of violence and torture on the cadaver of the child Hamza Al Khateeb.

Immediately, the committee took the following steps with the intention to reach the truth about this issue:

1. All committee members moved to the Teshreen Military Hospital, to view 6 colored photos, each of them carry the number 23, because there was no identification of the cadaver at the moment the photos were taken. It portrayed the cadaver in several different positions. The photos were included in the investigation file according to regulation procedures.
2. Committee members viewed a copy of the forensic file that was established by a committee of three medical doctors created by the Judge on duty on April 30th, 2011.
3. The committee which was composed of three medical doctors was mandated to make a comparative study of the photos taken of the boy Hamza Al Khateeb in Teshreen Military Hospital on April 4th, 2011, compared to the photos taken in the National Hospital in Darra on May, 24th, 2011, the medical committee presented a 2-page report about the subject.
4. The committee also viewed the report established by Deputy General Prosecutor of Damascus, explaining the investigative judiciary measures taken during examination of the cadaver of Hamza Al Khateeb.
5. June 1st, 2011, the committee called on forensic doctor who had performed examination on the cadaver of Hamza Al Khateeb at the National Hospital in Darra and established a report, aimed at understanding the scientific facts that would not leave any room for doubt. The three members of the committee of medical doctors – mentioned above- who have examined the cadaver were also called, they held a meeting and discussed the situation from technical, medical and scientific view points, and reached a conclusion specifying that an amputation of the boy's penis had not occurred. The physical loss might have taken place during an advanced stage

of decomposition of the body, or with skin friction at the area during the transportation of the cadaver, which explains the situation.

6. To avoid errant interpretations, the committee included an official birth certificate that belonged to the deceased.

Following the measures briefly described above, the committee unanimously reached the following conclusions:

(a) The cadaver arrived to Teshreen Military Hospital in Damascus late at night on April 29th, 2011. Its forensic examination took place according to regulations. A short time after its arrival, examination of the cadaver was conducted in a comprehensive scientific, technical and lawful manner.

(b) The cadaver did not carry signs of

(c) The cause of death is severe internal bleeding due to bullets in three locations:

1. Perforation caused by bullet entry at the lower part of the left upper arm, re-entered the chest from the left side, and exited at the middle of the sternum.

2. Perforation caused by bullet entry at waist's right area, exited at the lower side of the back area.

3. Perforation caused by bullet entry and exit in the right upper arm. All three bullets were shot from a distance no less than one meter away from the victim.

Shooting originated from one or several third party sources. Shooter(s) were moving at the time of shooting, they were on the same height.

(d) No confirmation of penis amputation at this point, especially with the manifest degradation in the state of the cadaver, and the possibility of this material loss taking place while the cadaver was transported.

(e) Evidence stated by Mr. Ali Al Khateeb, father of the victim, declaring that his son's cadaver is intact and not tampered with. He ultimately formulated his conviction in presence of committee members. The conviction of Ali Al Khateeb is based on facts discussed with the medical committee members, in addition to viewing official judicial documents, photos, medical experts' report and the comparative illustration of cadaver photos taken in Daraa, and Damascus.

(f) It is proven that hostile third party have commissioned certain persons to influence information about facts, and to apply digital manipulation on photos of the cadaver of Hamza Al Khateeb. The concerned authorities are following up on these facts in order to put their hands on manipulated photos and their authors in general and particularly in relation to this case.

The committee concludes the following:

Scientific, medical and judicial evidence has proven the cadaver of the boy Hamza Al Khateeb does not sustain traces of acts of violence or torture, not in post mortem, nor when he was alive, except perforations of bullet shots from fire arms.

Annex IV

**Note verbale dated 27 June 2011 from the Permanent
Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the United
Nations High Commissioner for Human Rights**

MISSION PERMANENTE
DE LA
RÉPUBLIQUE ARABE SYRIENNE
GENÈVE

الجمهورية العربية السورية
البعثة الدائمة لدى مكتب الأمم المتحدة
جنيف

N° 39 /11

Geneva, 27 June 2011

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic to the United Nations Office and other International Organizations in Geneva presents its compliments to the High Commissioner for Human Rights, and with reference to the preliminary report issued by the High commissioner on the 14th of June 2011 regarding the situation of Human Rights in the Syrian Arab Republic as mandated by the Human Rights Council resolution S-16/1 of 29/4/2011, has the honour to inform the High Commissioner of its shock at the unrealistic approach used by the High Commissioner towards the situation of human rights in Syria.

The report relied on media reports, as is evident from the footnotes of the report itself, and on unverified allegations to make serious human rights accusations against Syria. The report was prepared with a premeditated goal. It is biased and unprofessional. Despite that, and since the Syrian Arab Republic is keen on clarifying all the facts, and since it wishes to continue the dialogue with the High Commissioner to promote and protect human rights in accordance with her mandate and with respect to the Syrian sovereignty, the Syrian Arab Republic would therefore kindly inform the High Commissioner of the following:

- 1- In his speech of 20/6/2011, H.E. the president of the Syrian Arab Republic, clarified the comprehensive national plan for political, economic and administrative reform that is being conducted within a clearly defined and short timeframe. It seeks to meet all the demands of the Syrian people which became clear through the number of meetings H.E. the president had with different social groups over a 2 month period, including the trend to conduct substantial amendments to the constitution, or even replace it with a new constitution.
- 2- The right to peaceful assembly is enshrined in the Syrian Arab Republic in accordance with the constitution and the national and international commitments of Syria. Even though the High Commissioner was informed of the decree no: 54 of 21/4/2011 that regulated the right to peaceful assembly as a basic human right guaranteed by the constitution of the Syrian Arab Republic, yet she

refrained from presenting it in her report, for reasons well known by now, and chose to present it as an 'intention'.

- 3- The citizens of the Syria called for a number of legitimate demands for reform. The government is working to implement them within the law and in a manner to respect the law and serve the interests of the people. The High Commissioner was officially informed, through a number of verbal notes, of the steps that were taken in this context such as: lifting the state of emergency, abolishing the state security court, issuing a new law for peaceful assembly, a first in Syria and is in accordance with the highest international standards. In addition to other measures to combat corruption, and meet the public demands in issues related to the every day life of citizens. Many more reforms are underway. Yet none of this found its way to this report.
- 4- The Syrian government has become certain that there are foreign regional and international forces, acting to destabilize security and stability in Syria through exploiting legitimate demonstrations and calls for reform. It also became evident that there are armed groups that do not want reform, but want to overthrow the regime and establish salafist emirates. And instead of retreating in the face of reform measures undertaken by the Syrian leadership, they answered by seeking sectarian rifts and by escalating attacks against innocent civilians and against army posts. They also answered with destroying security enforcing forces headquarters, killing their personnel and mutilating their corpses (as was the case of the brigadier- general Abdu Khidr Tilawi and his three children), forcing schools to shut their doors. Furthermore three mass graves dug by the armed groups and fundamentalist forces were discovered. Members of the diplomatic corps in Damascus, international Organizations, and the international media witnessed the last one.
- 5- In the city of Talbise in the governorate of Homs, for example, armed men cut off the international highway for long hours and attacked policemen who had strict instructions not to assault or harass the demonstrators. This led to a number of casualties, which in turn led to the intervention of the army. In Jisr al-Shughur the armed groups have gained control of the city and terrified the residents. This made them call for the military intervention to protect them from the armed groups.
- 6- The armed groups that raise havoc in Syria killed a large number of innocent civilians and security personnel. Security personnel have exercised maximum restraint while trying to control the situation. This led the armed groups to exploit the situation and increase their attacks on civilians (as per our verbal note to the High Commissioner no:213/11 dated 15/4/2011). However, the High Commissioner chose

to ignore all this information and to ignore the horrific violations of human rights such as extrajudicial killings, abductions, torture and other crimes committed by those groups. She made no reference to these crimes in any way, and aligned herself with one side and established herself as its defender.

- 7- What happened in Syria lately, and what is still going on, is not related in any way to peaceful demonstration. Rather, we are up against acts of destruction, and terrorizing people. This has largely affected the markets, the national economy and tourism. It also affected the feeling of security by Syrians, a feeling Syria takes pride in.

- 8- The fundamentalist leadership outside Syria mainly guides the protests, in synchronization with issuing many 'fatwa's' outside Syria calling for resisting the authority through abusing Friday prayers to incite violence, to destroy, to kill, and extend the sphere of chaos. A number of phone calls of those who have incited violence have been intercepted. And even though they were aired on a number of the media channels (including some of which the High Commissioner cited in her report) the High Commissioner refrained from referring to these cases. Collaborators of that leadership inside Syria, and a number of Jihadi Salafist groups and paid men, attacked the army, the police and the security. What is going on now is a repetition of what Syria witnessed in the 1980s but with modern tools. At the time, Syria paid the price of terrorist activities dearly with its best scientist, intellectuals, and sons. For this reason, the state has to take measures to protect its citizens, the private and public establishments, and protect its economy from this haemorrhage. It is unacceptable for the state to stand by watching while the electricity stations, TV, buildings, land registries, schools and hospitals are burnt down, and ambulances, paramedics, telephone and telecommunication centres are targeted, as was the case in Jisr al-Shughur, where representatives of the foreign embassies and UN agencies made a first hand evaluation at the situation.

- 9- This was accompanied with an unprecedented incitement campaign against Syria in a number of media outlets. A number of satellite channels lately aired photos and videos of people injured or killed during the protests. It was later proved that they were clips from other countries or even totally fabricated. A number of satellite channels aired the way these clips were fabricated and produced to present events from outside Syria as happening in Syria. Reuters, other news agencies and television channels apologized for airing misinformation or information from events in other countries. Unfortunately, the High Commissioner chose not to mention this, neither did she refer to the

information and videos sent to her by the Mission in the Verbal Note of 14/6/2011. She chose to close her ears to any neutral or objective voice.

- 10- The Syrian Laws, as in other countries, demand that journalists wishing to enter its territory, to do so in a legitimate and legal way, and not through presenting wrong information and invalid documents. It is surprising to single out the case of the Al Jazeera reporter as a proof to what the High Commissioner called 'deportation of foreign journalists'. This journalist entered Syria with an expired passport and irregular documents. This is illegal and no country in the world would accept it.

- 11- The High Commissioner refrained from mentioning 260 deaths from members of the security and the army. Some were killed while they were outside working hours. As for the injured from army and the security, they have reached 8.000 casualties.

- 12- In an effort to protect its borders, Syria discovered a large number of smuggled weapon shipments and arms supplies used by the armed groups to strike at security and order in Syria using foreign finance. No country in the world accepts this. It is a matter of national security. Those groups were tracked down, and a number of them were arrested, while others fled outside the country. The national TV aired their confessions, showing the foreign involvement in supporting them financially and logistically. They also confessed to the large amounts of money they received for the crimes they committed, and which cannot be justified under any human rights bill. It is worth noting that the weapons being used currently by the armed groups against the civilians, the security and army are advanced weapons. They range from machine guns to RBGs, bombs, other weapons and advanced communication systems that are not compatible with allegation of peaceful protest, and show a high level of training and prior preparations for acts of violence and killings.

- 13- In addition to all above, the report contained a number of fallacies. The Mission of the Syrian Arab Republic would like to hereby present some:

- a- In paragraph 6 of the report the High Commissioner alleged that *'helicopter machine guns were also said to have been used during a military assault on the town of Jisr al-Shughur'*. This is not true. One helicopter was used in an exploratory mission to find out what was happening on the ground due to the siege imposed by the armed groups on security headquarters in the city. That helicopter never took part in any military activities.
- b- The allegation in paragraph 7 that *'while women and children were among those detained, human rights defenders, political*

activists, and journalists were particularly targeted', is a reprehensible allegation that serves only to smear the image of Syria, a campaign that is being conducted by media outlets. It is a fact that there are many Syrians who express their different views through all media outlets, and from within Syria, without being harmed in any way.

- c- The High Commissioner referred in paragraph 8 of her report to the case of Syrian Child Hamza alkhatib, as presented in the media. she ignored the ad hoc committee set up in Syria to investigate the death of the child and the affirmative conclusions it reached on the circumstances of his death, including the lack of traces of torture on his body. The High commissioner was informed of this in the Missions' verbal note no: 311/11 dated 14/6/2011.
 - d- Paragraphs 9 and 10 of the report, claimed that *the Syrian authorities violated the freedoms of assembly, expression and movement*. There is no better proof of this fallacy than the declaration of the Syrian authorities, at the highest levels, that they respects peaceful assemblies and that they are making every effort to study and meet the demands of the protestors.
- 14- The Mission rejects the use of the term '*Syrian Government claims 120 security personnel in attacks*' in the city of Jisr Alshugour. At the time when she did not use the term to refer to media and NGO reports. In fact she used terms such as 'reliable sources' while quoting those reports. This proves she intends to adopt a one sided approach and align herself with this side, refusing to deal in an impartial manner with all that is presented to her by the Syrian Government. This in turn sheds doubts on carrying out her mandate impartially and objectively.
- 15- Syria reiterate that it is proceeding in the road to reform as announced by H.E. the President, and its persistence in meeting the legitimate demands of its citizens and protecting their lives and properties, and stresses that it will not allow terrorism and fundamentalism to claim the lives of Syrian citizens.
- 16- The Syrian Arab Republic expects the High Commissioner to carry out her work in an impartial and objective manner with the aim of protecting victims of human rights violations, and promote and protect human rights within her mandate and without politicization. The position taken by the High Commissioner, through relying on misinformation, does wrong to the Syrian people, and to the blood of the innocent casualties. This puts the High Commissioner in a position as if take part in the hatred campaign against Syria launched by other organizations, in order to undermine the Syrian peoples national interests.

Finally, the Syrian Arab Republic reiterates its readiness to cooperate with the High Commissioner for Human Rights and her office, to promote and protect human rights, in a framework of impartiality, objectivity, non-politicization and without adopting one point of view against another, and within the mandate of the High Commissioner, and within respect to the sovereignty of the Syrian Arab Republic and its freedom to make its political choices within its national and international human rights commitments.

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic avails itself of this opportunity to renew to the High Commissioner for Human Rights, the assurances of its highest consideration.

The High Commissioner for Human Rights
Palais Wilson
Geneva- Switzerland

Cc: - The Deputy High Commissioner for Human Rights
- The MENA Unit at the OHCHR

Annex V

**Note verbale dated 5 August 2011 from the Permanent
Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the United
Nations High Commissioner for Human Rights**

MISSION PERMANENTE
DE LA
RÉPUBLIQUE ARABE SYRIENNE
GENÈVE

الجمهورية العربية السورية
البعثة الدائمة لدى مكتب الأمم المتحدة
جنيف

N° 335/11

Geneva, 5th August 2011

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic to the United Nations Office and other International Organizations in Geneva presents its compliments to The High Commissioner for Human Rights, and in reference to the High Commissioner Note Verbal dated 15 July 2011 which included the letter addressed to H.E Dr. Adel Safar prime Minister of The Syrian Arab Republic, has the honour to attach herewith the answers to the questions attached to above mentioned letter. The related documents and CDs will be sent next week.

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic avails itself of this opportunity to renew to the High Commissioner for Human Rights the assurances of its highest consideration.

United Nations
High Commissioner for Human Rights
Palais des Nations
CH-1211 GENEVE 10

OHCHR REGISTRY

- 5 AOUT 2011

Recipients : MENA.....

Rue de Lausanne 72 (3e étage), 1202 Genève

Tel: +41 22 779 45 50

Fax: +41 22 738 42 75

الجمهورية العربية السورية

وزارة الخارجية والمغتربين

رد حكومة الجمهورية العربية السورية على الأسئلة الموجهة إلى
السيد رئيس مجلس الوزراء من المفوضية السامية لحقوق الإنسان
حول الأوضاع في سورية

أولاً: تعبر حكومة الجمهورية العربية السورية مجدداً عن استمرارها في التعاون مع المفوضية العليا لحقوق الإنسان وتؤكد إصرارها الدائم على كشف وتقديم كافة الحقائق التي يتم السؤال عنها وذلك بعيداً عن ما يتم التفتيش وتقديمه للمفوضية السامية من وثائق كاذبة ومعلومات ملفقة تقدمها لها بعض المصادر والجهات التي تتركز أهدافها على تشويه سمعة الجمهورية العربية السورية، وتتبع من أجل الوصول إلى هذه الأهداف كافة الوسائل البعيدة عن الأخلاق الإنسانية والشرائع والأعراف.

ثانياً: إن حكومة الجمهورية العربية السورية تؤكد على مجموعة المبادئ التي تسير على هديها في التعامل والمعالجة لكافة الأمور المطروحة للنقاش وفقاً للنقاط الآتية:

إن حق التعبير عن الرأي بحرية مصان بموجب دستور الجمهورية العربية السورية، ويجب على الحكومة حمايته وتحفيز ممارسته وتطوير الثقافة الخاصة به ليكون إيجابياً مفيداً للمجتمع ككل.

إن الحق بالتظاهر السلمي مضمّن أيضاً بموجب دستور الجمهورية العربية السورية. وقد صدر مؤخراً قانون يلزم ممارسة هذا الحق وفقاً للمعايير المعمول والمتعارف بها دولياً وبما يتسجم ويتطابق مع ما هو مطبق في معظم دول العالم.

إن القوانين السورية النافذة تعاقب على أي ضرب من ضروب القسوة أو التعذيب بخصوص صارمة . إن القوانين السورية النافذة تعاقب على أي نوع من أنواع حجب الحرية خارج نطاق القانون سواء قام به أشخاص تابعون للسلطات العامة أو أفراد عاديين.

إن الدفاع عن حقوق الإنسان وحمايتها وتعزيزها هو أحد أهم المرتكزات التي تقوم عليها سياسة حكومة الجمهورية العربية السورية في الداخل والخارج.

إن مكافحة الفساد هي عملية مستمرة وتعمل حكومة الجمهورية العربية السورية على متابعتها وتعزيزها ومن التشريعات التي تواكب آليات معالجة هذه الظاهرة بما يتسجم مع قوانين الدول الرائدة في هذا المجال.

حكومة الجمهورية العربية السورية تعمل بشكل حثيث على تطوير العمل السياسي في سورية من كافة النواحي وقد اتخذت من القرارات والخطوات الواسعة في هذا المجال بما يؤكد على جزمها هذا.

إن الحوار الوطني الشامل بين كافة أطراف المجتمع السوري هو السبيل الأمثل للإصلاح والتطوير من أجل الوصول إلى الأهداف المرجوة في الارتقاء نحو الأفضل في المجالات السياسية والتشريعية والاجتماعية والاقتصادية.

سيادة القانون والقضاء هما من أهم المرتكزات التي تقوم عليها عملية الإصلاح الشامل بهدف تحقيق أرقى معايير العدالة الاجتماعية بين أفراد المجتمع السوري.

ومن خلال ما سبق بيّله فإننا نؤكد أن السلطات السورية المختصة ومنذ بداية الأحداث في شهر آذار ٢٠١١ تعاملت مع المظاهرات السلمية التي لدى أصحابها مطالب وأهداف تتعلق بالإصلاح ومكافحة الفساد بصورة حضارية تعكس طبيعة وجوهر العلاقة القائمة بين المجتمع والدولة، وكانت تقوم بتأمين هذه التظاهرات إلى حين انتهائها وعودة المشاركين فيها كل إلى منزله، لكن هذا الأمر لم يرقى لجهات وأطراف داخلية وخارجية هدفها الرئيس زعزعة الاستقرار الذي تعيشه سورية حيث أخذت تظهر على أرض الواقع جماعات إرهابية مستلحة تقوم بالاعتداء على المظاهرين السلميين وإرهابهم وقتلهم، وصارت هذه

المجموعات الإرهابية تتنشط إما عن طريق الاختراقات ابتداءً ضمن صفوف المتظاهرين حيث كان يحمل أفرادها العصي والسيوف والسكاكين ويبدؤون إلى التهيج والقيام بالأعمال التخريبية انطلاقاً من داخل المظاهرات فيحرقون السيارات ويخربون التملكات والإدارات والمباني العامة والخاصة، أو كان الأفراد المسلحين بأسلحة حربية من هذه المجموعات يقومون بإطلاق النار بشكل مباشر على المتظاهرين أو على قوات حفظ النظام بقصد قتل أكبر عدد من الناس، والسبب هو كون هؤلاء يتظاهرون بشكل سلمي وتحت حماية السلطات العامة التي كانت تؤمن لهم تجمعهم حفاظاً على الأمن العام، أما الهدف الحقيقي والأساسي للمجموعات الإرهابية فهو التشويه سمعة السلطات العامة في سورية عبر تصويرها بأنها تقوم بعملية قمع يمول للمتظاهرين، كل ذلك ترافق مع حملة إعلامية خارجية مضادة ضد سورية المركبت مع مجموعة من القناصل التكفيرية التي أطلقها عدد ممن يعتبرون أنفسهم رجال دين أخذوا يحرضون على القتل وسفك الدماء تحت ستار الدين وبما يتطابق بشكل تام مع فكر ونهج للتظاهرات الإرهابية التكفيرية التي تنتشر في الكثير من دول العالم وتسعى إلى تخريب المجتمعات والدول التي تنشط فيها، فأخذت الخلايا الإرهابية الناعمة تنشط وتظهر إلى العلن مستفيدة من التمويل الخارجي الهائل الذي يقدم لها ومن وسائل الاتصال الحديثة والأسلحة الحربية المتنوعة التي تم تهريبها وإرسالها لصالحها عبر الحدود برصاص غير مشروعة وصارت بعض الجوامع تستخدم كمستودعات للأسلحة الحربية والمتفجرات وهذا ما كان عليه حال المسجد العمري في درعا وبعض المساجد الأخرى في نفس المحافظة وفي محافظات أخرى من سورية التي أقدم القذافي عليها على تغطية هذه الأعمال والتسببها ضمن نطاق الحزب الفكري والديني ودعوتهم للقتل، واستقطابهم وتخريبهم ببعض طوائف النفوس للعمل ضمن نطاق أعمال القتل والتخريب والإرهاب ضد أفراد الشرطة والجيش وضد المتظاهرين السلميين على حد سواء، حيث وصل عدد الشهداء الذين قتلهم الإرهابيون من أفراد الشرطة والجيش إلى المئات من الضباط والعناصر ووصل عدد المصابين بطلقات نارية أو بطنعات السيوف والسكاكين أو بالضرب المبرح إلى الآلاف إضافة إلى ما قام به هؤلاء الإرهابيون من تمثيل بجثث ضحاياهم من أفراد الشرطة والجيش.

أما بالنسبة لكل من أوقف تقديمه بأعمال غير مشروعة فقد تمت إحالته إلى الجهات القضائية وفقاً لأحكام قانون أصول المحاكمات الجزائية السوري، وبما يتسجم بشكل تام مع ما صدر من تشريعات لجهة رفع حالة الطوارئ بحيث لم يعد هناك مجال في سورية لأي توقيف عرفي بل تتم إحالة المشتبه فيهم خلال أربع

وعشرين ساعة إلى النهاية العامة المختصة ويصبحون تحت حراسة وزارة القضاء السوري، وفي معظم الحالات التي أُحيلت إلى القضاء تم إخراج سبيل الأشخاص المشتبه فيهم فوراً، أما من قاموا بارتكاب أعمال التخريب أو الإحراق أو القتل فإن السلطات القضائية المختصة تقوم بملاحقتهم قضائياً وفقاً لأحكام القانون وعن ثبوت براءته يتم إعلان هذه البراءة بحكم قضائي، أما من يثبت للقضاء أنه ارتكب هذه الجرائم فتتم معاقبته وفقاً لتصوص قانون العقوبات السوري.

ثالثاً: أما فيما يتعلق بمجموعة الأسئلة التي يطرحها مكتب المفوض السامي لحقوق الإنسان على حكومة الجمهورية العربية السورية بتاريخ ٢٠١١/٧/١٥ فتورد لكم الإجابات عليها وفقاً لما يلي:

١- بتاريخ ٢٠١١/٤/٢١ صدرت ثلاثة مراسيم تشريعية هي: المرسوم التشريعي رقم (١٢١) المتضمن إنهاء العمل بحالة الطوارئ، والمرسوم التشريعي رقم (٥٣) المتضمن إلغاء محكمة أمن الدولة العليا الموحدة بالمرسوم التشريعي رقم (٤٧) تاريخ ١٩٦٨/٣/٢٨، وإحالة جميع الدعاوى المنظورة لدى المحكمة المذكورة والتهابة العامة فيها بخالتها الحاضرة إلى مرجعها القضائي المختص وفق ما نص عليه قواعد قانون أصول المحاكمات الجزائية، والمرسوم التشريعي رقم (٥٥) المتضمن تعديل المادة (١٧) من قانون أصول المحاكمات الجزائية بحيث تختص الضابطة العدلية أو المفوضون بمهامها بامتصاص بعض الجرائم المنصوص عليها في قانون العقوبات العام (الجرائم الواقعة على أمن الدولة والسلامة العامة) وجمع أدلتها، والاستماع إلى المشتبه بهم فيها، حتى ألا تتجاوز مدة التحفظ عليهم سبعة أيام قابلة للتجديد من النائب العام وفقاً لمعطيات كل ملف على حدة، وحتى ألا تزيد هذه المدة عن ستين يوماً، وفقاً لأحكام قانون أصول المحاكمات الجزائية فإنه يتوجب على للضابطة العدلية تقديم للمشتبه فيه إلى القضاء فور انتهاء مهلة السبعة أيام إلا إذا كان يوجد موجبات قانونية أو واقعية مستمدة من مساهمة للتحقيقات تستدعي تمديد هذه المهلة لأكثر من سبعة أيام وعند ذلك تستطيع للضابطة العدلية إطلاع النائب العام المختص على سير التحقيقات وطلب مهلة إضافية للتحفظ على المشتبه فيه لمتابعة التحقيق في القضية وجمع أدلتها وللنائب العام في هذه الحالة التصالحية في تمديد المهلة أو إعطاء الأمر للضابطة العدلية بتقديم للمشتبه فيه فوراً إلى القضاء.

وبالعودة إلى ما ورد حول هذه المواضيع من أسئلة لميكنم أنه بمجرد إنهاء حالة الطوارئ لم يعد يوجد في سورية أي مجال لأي توقيف عرشي بالنسبة للجرائم الواقعة على أمن الدولة أو السلامة العامة وأصبحت

النصوص الواردة في قانون أصول المحاكمات الجزائية هي الوحيدة واجبة التطبيق في لتوقيف الاحتياطي وأكثاله ومبرراته، وهذه النصوص تمنح بأي حال توقيف المشتبه فيهم من قبل الضابطة العدلية احتياطياً لأكثر من أربع وخمسين ساعة ليتم تقديمهم فوراً إلى النيابة العامة المختصة، ويصبحوا تحت حراسة ولاية القضاء، وقد أباحت هذه النصوص تمديد المهلة المذكورة لكن بأمر وموافقة النائب العام المختص حسب ماهية ومآل التحقيقات، وذلك بالنسبة لكافة الجرائم المنصوص عليها في القوانين السورية النافذة باستثناء الآليات والمدد المتعلقة بالجرائم الواقعة على أمن الدولة والسلامة العامة التي سبق لنا ذكرها أما عن الإجراءات القانونية التي تم اتخاذها لتنفيذ المرسوم التشريعي المتضمن إلزام محكمة أمن الدولة العليا

فقد تمت إحالة كافة الدعاوى التي كانت المنظورة أمامها حين إقرارها إلى المحاكم المختصة حسب قواعده الاختصاص المكالي المنصوص عليها في قانون أصول المحاكمات الجزائية وتم نقل كافة الأشخاص الذين كانت تجري محاكمتهم أمامها إلى السجون التي تتبع محاكم المحافظات لتتم محاكمتهم وفقاً لأحكام قانوني العقوبات وأصول المحاكمات الجزائية اللذين في سورية.

٢- بالنسبة لكيفية تنفيذ العفو العام فإن النيابة العامة المختصة في كل منطقة أو محافظة تقوم بتنفيذ أحكام العفو العام وفقاً لمضمون المرسوم التشريعي الصادر بهذا الصدد وفقاً لأحكام قانوني العقوبات وأصول المحاكمات الجزائية بحيث يتم فور صدور العفو العام إحصاء الموقوفين المشمولين بأحكامه من خلال سجلات المحاكم والنيابات العامة وسجلات السجون ويصدر النائب العام المختص قراره بإطلاق سراح الموقوفين فوراً بالنسبة لمن يشمل العفو العام كامل عقوبتهم، أما الذين يشمل العفو جزءاً من عقوبتهم فيتم ترك أمر إطلاق سراحهم لقضاة التحقيق أو المحاكم الجزائية المختصة التي تنظر في قضاياهم ويتم أخذ مقادير العفو العام بعين الاعتبار لدى إصدار الأحكام بحقهم بحيث تكرر المحكمة في الحكم الذي يصدر عنها إسقاط الجزء المشمول بالعفو من العقوبة النهائية.

٣- تم يتم تشكيل أية لجان (عدا الطبية) للنظر في الحالات القلبية المنطقة بالاستفادة من أحكام العفو العام لكن أي سجين يستطيع تقديم طلباته إلى المحكمة المختصة أو إلى النائب العام المختص ليتم النظر فيها ومعالجتها وفقاً لأحكام القانون.

٤- بالنسبة لأعداد السجناء الذين أطلق سراحهم تلقياً للتعفو العام فتوردها لكم وفقاً للتقوائم التالية:

عدد المضمولين بأحكام		تاريخ صدوره	رقم المرسوم
العدد	المحافظة	2011/3/7	المرسوم التشريعي رقم 34
138	دمشق		
244	حلب		
4195	ريف دمشق		
97	إدلب		
57	حمص		
185	حماة		
52	اللاذقية		
37	طرطوس		
52	درعا		
11	السويداء		
46	دير الزور		
57	الفسطاط		
56	الرقدة		
5227	المجموع		
العدد	المحافظة	2011/5/31	المرسوم التشريعي رقم 61
323	دمشق		
66	حلب		
1431	ريف دمشق		
65	إدلب		
168	حمص		
61	حماة		
83	اللاذقية		

	160	طرطوس		
	45	درعا		
	26	(السويداء)		
	50	دير الزور		
	46	الحسكة		
	160	الرققة		
	2684	المجموع		
	<u>الجند</u>	<u>المحافظة</u>	2011/6/20	المرسوم التشريعي رقم 72
	196	دمشق		
	103	حلب		
	344	ريف دمشق		
	32	إدلب		
	30	حمص		
	59	حماة		
	1600	اللاذقية		
	13	طرطوس		
	12	درعا		
	55	السويداء		
	31	دير الزور		
	27	الحسكة		
	20	الرققة		
	2522	المجموع		

وبالتالي فإن عدد من غملة العفو من الموقوفين الذين أطلق سراحهم فور صدور المراسيم التشريعية المشار إليها أعلاه يبلغ (١٠،٤٣٣) شخصاً، مع التأكيد بأن الإحصائية المتقدمة لا تشمل إلا من أطلق سراحه فوراً بموجب مراسيم العفو، ومن لم فإنها لا تشمل المخالفات، أو الجرح المنصوص، كما أنها لا تشمل الدعاوى قيد النظر في الجلسات التي يستفيد أصحابها من العفو عند الحكم فهناك عدد كبير ممن استفاد من العفو جزئياً كالاستفادة من نصف العقوبة، أو ربعها، ولا تشمل أيضاً المتوارين عن الظاهر إلا إذا ملأوا أنفسهم خلال المدة المحددة في مرسوم العفو، وهذا لا بد من الإشارة إلى أن مرسومي العفو المذكورين لم يشمل أيضاً بعض الجرائم كالخيانة والإرهاب والتجسس والاختصاب والتجسس بالأجهزة والمخبرات وبعد هذه المراسيم الأكثر استنفاً وضمانة مقارنة بجميع القوانين ومراسيم العفو السابقة، كما لا بد من الإشارة إلى أن العفو لعام الصادر بتاريخ ٢٠١١/٥/٣١ شمل كافة أعضاء وقيادات التنظيمات والجمعيات السياسية خير المنحصة باستثناء تلك التي تتخذ من وسائل الإرهاب عنصراً جوهرياً في نشاطها من أجل تحقيق أهدافها، لكن حكومة الجمهورية العربية السورية ومن خلال إصرارها وسعيها لتحقيق باتجاه إطلاق الحوار الوطني الشامل بين كافة أطراف المجتمع السوري وبين كافة القوى السورية بالذات إلى تشميل كافة الملتزمين إلى تنظيم جماعة الإخوان المسلمين بالعفو العام وعن كامل العقوبة على الرغم من أن التنظيم المذكور اتخذ من وسائل الإرهاب والتخريب والقتل عنصراً جوهرياً إن لم يكن وحيداً من أجل تحقيق أهدافه في سورية وعلى مدى عقود طويلة مضت، كما تم بنفس الاتجاه والهدف إطلاق سراح عدد من الموقوفين الملتزمين لحزب العمل الشيوعي، وصدرت القرارات بتسهيل عودة المشمولين بالعفو إلى الظفر، كما تم إلغاء المواقفات الأمنية في كافة معاملات المواطنين السوريين.

٥- بعد رفع حالة الطوارئ فإن الأساس القانوني لتوقيف بالنسبة لأية مشكك فيه بآلية جريمة مخصوص عليها في القوانين السورية التافدة، هو ما ورد من نصوص في قانون أصول المحاكمات الجزائية، كما استلزم ببلانه سابقاً وهذا يشمل حالات التوقيف على خلفية القيام بأعمال الشغب والتخريب والإرهاب، كما يحصل حالياً في سورية ويتم تسميته احتجالات سلمية، أما بالنسبة للتظاهر السلمي فلم يتم إلغاء القبض على أي محتج أو متظاهر سلمي لجا إلى التظاهر الاحتجاج أو التظاهر وفقاً لأحكام القانون، إلا أنه في حالات محدودة للغاية جرى إلغاء القبض على من يتظاهر بصورة مخالفة لأحكام المرسوم التشريعي رقم

(٥٤) تاريخ ٢٠١١/٤/٢١ الذي ينظم حق التظاهر السلمي، وفي هذه الحالة غالباً ما يطلق القضاء سراح الموقوف فوراً أو خلال خمسة أيام حتى أبعد تقدر في حال التفرار. أما في الحالات التي لا يكون فيها التظاهر سلمياً فإن أحكام القانون العقوبات الصادر بالمرسوم التشريعي رقم (148) لعام 1949 هي التي يطبقها القضاء في ضوء ظروف كل قضية حتى حدة. ذلك أن سورية تواجه في الغالب الأهم من الحالات والوقائع التي تحصل على الأرض خصائص إرهابية مسلحة، مزودة بالحدث الأسلحة وأكثرها ثقلياً، في إطار من العنف المنظم الذي تناهضه القوانين والأعراف الدولية والقوانين الداخلية على حد سواء، وفي ظل حرية وتضليل إعلامي غير مسبوق، إذ لا يمكن أن تسمح أية دولة ذات سيادة بقيام بمرء إرهابي مسلح على أراضيها ويطلق كافة مواطليها من المدنيين أو العسكريين دون أن يلقوا في وجه القانون، ويطلب منهم إلى العدالة لينالوا عقابهم أمام القضاء الوطني خلاصة وأن أعمال التخريب والإرهاب والإحراق نصبت على أبنية الخدمة العامة في الدولة.

٦- إن الإجراءات القانونية التي اتبعتها وتبناها كافة قوى الأمن الداخلي في سورية بعد رفع حالة الطوارئ تخضع جميعها لما ورد في قانون أصول المحاكمات الجزائية في التوقيف والاحتجاز قبل التقوى الأبنية والشرطية وفقاً لأحكام المادة رقم ٨/ من القانون المذكور تعتبر من الضابطة القضائية التي تساعد النقب العلم في مهامه وأفراد هذه الضابطة مكلفون وفقاً للنص المادة رقم ٦/ من نفس القانون باستقصاء الجرائم وجمع أدلتها والتبصير على قائلها وإحالتهم على المحاكم لتتولى إنبها أمر معتقبتهم، ولا يوجد لدينا أي موقف خارج نطاق القانون على خلفية مظاهرات أو احتجاجات سلمية، إما إذا كان من يستختم السلاح والعنف والإرهاب في مواجهة الدولة هو المقصود بهذا التساؤل فإن هذا أمر مختلف غاية الاختلاف، ومع ذلك فإننا على استعداد حتى بالنسبة لمن ارتكب عملاً إرهابياً موافقكم بما يطلب بشأنه، على أن تكون لدينا أسماء ومعطيات محددة ودقيقة، وليس مجرد كلام غير مستند إلى أي دليل معقول.

٧- فيما يتعلق بمقتل حمزة الخطيب لديكم بأن المذكور لدى مقتله كان يشارك مع مجموعة إرهابية تخريبية مسلحة في الهجوم على ضاحية سكنية في محافظة درعا، وكان يحمل بيده سلاح حاد قاطع وأصيب بعدة طلقات نارية من مسافة قريبة جداً مما يشير إلى أن مطلق الرصاص الذين أصابوه هم رفائقه من المخربين، وإرفق تقريراً مفصلاً حول الكشف الطبي والتحقيقات القانونية التي جرت على جثته.

١- إن قانون العقوبات السوري يجرى النصوص القانونية الواضحة والبرهنة التي تعاقب على أي ضرب من ضرب الشدة أو التعذيب بحق أي موقوف، كما تعاقب على حجز الشخص في سجون صرامة وتجديس حول تساؤلناكم عن هذا الموضوع وفق التفصيل التالي:

١- الحرية الشخصية حق مقدس كفلته الدستور والقانون. ولا يجوز احتجاز أحد دون توجيه تهمة إليه حسب الأصول القانونية، وإلا كان ذلك حجز حرية غير مشروع ومعاقب عليه. فالمادة (357) من قانون العقوبات نص على أن: "كل من أوقف أو حبس شخصاً في غير الحالات التي ينص عليها القانون يعاقب بالانفعال الشافطة المقررة"، وتنص المادة (358) على الحبس من سنة إلى ثلاث سنوات لمدير، وحراس السجون، والمعايد التأديبية، أو الإصلاحية، وكل من اضطلع بصلاحياتهم من الموظفين إذا قبلوا شخصاً دون مذكرة قضائية، أو قرار، أو استيفاء إلى أحد من الأجل. وأي شخص يتم توقيفه وفقاً للقانون السوري يتم إعلامه بأسباب هذا التوقيف، والجرم الذي استوجب إصداره، ولوعده، والمادة القانونية التي تعاقب عليه، ويبلغ المدعى عليه مذكرات الدعوة، والإحضار، والتوقيف، ويترك له صورة عنها. وتقضي التحقيق في دعاوى الجناية والجنحة أن يكلف بإصدار مذكرة دعوة، على أن يبذلها بعد استجواب المدعى عليه بمذكرة توقيف إذا اقتضى التحقيق ذلك.

وإذا أوقف المدعى عليه بموجب مذكرة إحضار، وظل في النظارة أكثر من أربع وعشرين ساعة دون أن يستجوب أو يساق إلى النائب العام استمر توقيفه عملاً تعسفياً، ولو حق للموقوف المسؤول بجريمة حجز الحرية الشخصية المنصوص عليها في المادة (358) من قانون العقوبات.

٢- تعاقب المادة (391) من قانون العقوبات على التعذيب بأبسط صورة يجعل مرتكبه عرضة للعقاب، فقد جاء نص هذه المادة على النحو الآتي:

"من ساء شخصاً ضرورياً من الشدة لا يجيزها القانون رغبة منه في الحصول على إقرار عن جريمة أو على معلومات بشأنها عوقب بالحبس من ثلاثة أشهر إلى ثلاث سنوات. وإذا أفضت أعمال العنف عليه إلى مرض أو جراح كان أنشئ العقاب الحبس سنة".

فالنص القانوني يستخدم عبارة "من ساء شخصاً ضرورياً من الشدة..."، أي أنه يشمل أبسط صور التعذيب وحالاته.

وجدير بالذكر أن الجمهورية العربية السورية قد انضمت إلى الاتفاقية الدولية لمناهضة التعذيب، وقد توافقت
تقريرها بتاريخ ٣-١٠/٩/٢٠١٠، وواظبت اللجنة المعنية بكل ما هو مطلوب.

والجمهورية العربية السورية ملتزمة بكل ما تضمنته الاتفاقية لمناهضة التعذيب غيره من ضروب المعاملة
القاسية أو اللاإنسانية أو المهينة من أحكام، ذلك أنه من المستلزم دستورياً وقضائياً وفقهياً في سورية،
ومنذ أمد بعيد، أن المعاهدة التي تستكمل إجراءات التصديق الدستورية لتقديم على أي نص تشريعي نافذ،
وتعامل على أنها جزء من التشريع الوطني، وإذا كانت متعارضة مع نص نافذ قبلها تعدّ معدلة له، وتقدم
عليه.

ويستخلص من لصوص الدستور السوري الدائم لعام 1973، ولا سيما المادتين (71) و(104) أنه أعطى
المعاهدات قيمة مساوية للقانون الداخلي عندما يتم إبرام معاهدة، وإقرارها بشكل صحيح، وفقاً لأحكام
الدستور، فإذا خالفت الاتفاقية الدولية قانوناً نافذاً، وكانت سليمة من حيث إقرارها وإبرامها، ومن حيث
نفاذها، فإنها تكون ذات قيمة مساوية للقانون الداخلي.

وبخلاصة القول إن ما أثير تجاهه الادعاءات المتعلّقة باستخدام التعذيب بصورة اعتيادية من قبل موظفي
القانون، والمحققين، أو بتعريض ملهم، ولا سيما في مواقع الاحتجاز، إنما هو قول من سئل لا يؤيده
أي دليل قانوني أو مادي. ويعد صدور المرسوم رقم (161) بتاريخ 2011/4/21 المتضمن إلغاء حالة
الطوارئ، والمرسوم التشريعي رقم (55) الصادر بتاريخ 2011/4/21، لم يعد بالإمكان الحديث عن أي
احتجاز تعسفي أو مخالف للقانون لدى أي جهة كانت.

ولبيان فيما يلي على سبيل المثال جدرلاً بأعداد الدعاوى المنظورة حالياً أمام القضاء في قضايا تتعلق

بالادعاء بالتعذيب:

الجهة المنظور أمامها الدعوى	عدد الدعاوى
عدلية دمشق	1
عدلية ريف دمشق	5
عدلية حلب	1
عدلية اللاذقية	1

2	عدلية دير الزور
1	عدلية حماة
لا يوجد	عدلية إدلب
لا يوجد	عدلية الرقة
لا يوجد	عدلية الحسكة
لا يوجد	عدلية حمص
لا يوجد	عدلية طرطوس
لا يوجد	عدلية تارح
لا يوجد	عدلية السويداء
12	المجموع

أما الجهة التي تتولّى التحقيق فإنه القضاء في معرض الدعاوى المرفوعة إليه، أو في معرض الدّفع في قضية قائمة بتعرض المتهم للتعذيب. مع ملاحظة أنه غالباً ما يدفع المتهم حاد مثوله أمام القضاء بتعرضه للتعذيب في معرض التحقيق معه بالجرم المسند إليه كي يستفيد من عذر يعفيه من العقاب، ويبطّل إجراءات التحقيق معه، لأن الإقرار المتلذّذ تحت التعذيب لا يعتد به أمام القضاء، ولا يصلح لوجهه دليلاً لإدانة المتهم.

ولا مجال على الإطلاق لاعتماد إقرار متلذّذ بالإعتراف، والإقرار على هذا النحو لا قيمة له إن لم تكن هناك أدلة تؤيده. وقد بيّنت الهيئة العامة لمحكمة النقض (وهي أعلى مرجع قضائي، ويلتزم سائر القضاة بما تصدره من اجتهادات لأن لها منزلة القواعد القانونية، ومن يخالف اجتهادها يعد مرتكباً لخطأ مهني جسيم)، بأن الاعتراف الذي يدّعي به المتهم في ضبط الشرطة لا يؤخذ به إلا إذا تأيّد بتدليل آخر (قرار الهيئة العامة لمحكمة النقض رقم 293 في الدعوى رقم أساس 538 لعام 2005). وأن الاعتراف أمام رجال الضابطة العدلية يمكن الرجوع عنه، ولا يصلح دليلاً للإدانة إذا لم تؤيده قرينة، أو دليل (القرار رقم 400 في الدعوى رقم أساس 97 لعام 2005). والاعتراف الوارد بضبط الأمن وحده ليس كافياً للحكم، وإن إهمال الدفوع الجوهرية، والأدلة المتوفرة في الدعوى، وعدم مناقشتها، يشكل خطأ مهنيّاً جسيماً (القرار

رقم 52 في الدعوى رقم أساس 259 لعام 2006). كما ذهبت الهيئة العامة لمحكمة النقض إلى أنه في الجرم الجنائي الرصيف لا تعتمد الأقوال المتقدمة بالإكراه لدى رجال الأمن كدليل وحيد في إثبات الإدانة، ما لم تكون بأدلة أخرى، ويكون ضبط الشرطة والأقوال القولية معلومات أساسية السور في التحقيق، والتمسك إلى الحقيقة، وإن عدم الأخذ بهذه الأقوال، لا يشكل خطأ مهنيًا جسيمًا (القرار رقم 222 في الدعوى رقم أساس 1097 لعام 2006).

أما عن تعويض ضحايا التعذيب فإن القوانين السورية النافذة تتيح لكل من يدهي تعرضه لسوء المعاملة أو التعذيب أن يطلب المسؤول عن ذلك بالتعويض فإذا ثبت للمحكمة التي تقرر دعواه أنه تعرض للتعذيب على يد أي كان لها أن تحكم لصالح من يطلب بالتعويض بمبالغ مالية تتناسب مع الضرر المادي والمعنوي الذي تعرض له، كل ذلك ضمن نطاق التعويض عن العمل غير المشروع إذ أن كل عمل غير مشروع يلزم من ارتكبه بالتعويض وفقًا لقواعد المسؤولية عن الأفعال الشخصية المنصوص عليها في مواد القانون المدني السوري.

٩- تم تسجيل لدينا أي حالة تتعلق بوفاة تمت بالمسجون جراء التعذيب، وفي حال توفر لديكم معلومات محددة بشأن أفعال من هذا القبيل يرجى مواصلتها.

١٠- بالنسبة لأسئلتكم حول لجنة التحقيق القضائية التي شكلت للنظر والتحقيق في الجرائم التي تحصل نتيجة الأحداث الجارية نفيدكم بما يلي:

شكلت لجنة قضائية بموجب القرار الصادر عن نائب رئيس مجلس القضاء الأعلى برقم (٩٠٥/ل) تاريخ 2011/3/31، وذلك على النحو الآتي:

رئيساً	القاضي تيسير فلا حواد/ النائب العام للجمهورية
عضواً	القاضي محمد ديب المقطون/ رئيس إدارة التفويض القضائي
عضواً	القاضي حسان السعيد/ المصامي العام الأول بدمشق
عضواً	القاضي أحمد السيد/ قاضي التحقيق الأول بدمشق
- ومهمتها التحقيق بصورة لورية في جميع القضايا التي أودت بحياة عدد من المواطنين المدنيين والعسكريين في محافظتي درعا واللاذقية.

وبناءً عليه قامت اللجنة في يوم صدور القرار القاضي بتشكيلها، أي بتاريخ 2011/3/31 بالانتقال إلى محافظة درعا والاستماع إلى عدد من الشهود، وذوي المتوفين، كما قامت بالاستماع بقضاة التحقيق والنيابة العامة في المحافظة المذكورة في الكشف على جثث المتوفين، وسماع أقوال ذويهم. كما جرى الاستماع إلى أقوال عدد من المصابين، وتم استجواب محافظ درعا السابق، وعدد من المسؤولين الأمنيين في المحافظة، وقد اتخذت اللجنة قراراً بمنع سفر كل من محافظ درعا ورئيس فرع الأمن السياسي السابق... بتاريخ 2011/4/2 ترحلت اللجنة القضائية إلى محافظة اللاذقية، وقد استعانت بقضاة التحقيق والنيابة العامة في المحافظة، وضممت أقوال ذوي المتوفين، وسماع العديد من الشهود، وسماع المصابين في

المحكمة...

بتاريخ 2011/4/5 انتقلت اللجنة إلى مدينة دوما (في ريف دمشق) وبالشركت لتفقيتها في المجموع القضائي بدوما، وتم الاستماع إلى ذوي المتوفين والمصابين وعدد من الشهود...

وبتاريخ 2011/4/19 أصدر السيد نائب رئيس مجلس القضاء الأعلى القرار رقم (1092/ن) المتضمن إعادة تشكيل اللجنة القضائية لتصبح على النحو الآتي:

- القاضي محمد ديب المقطون/ رئيس إدارة التفتيش القضائي رئيساً
- القاضي حسان السعيد/ المحامي العام الأول بدمشق عضواً
- القاضي محمد رضوان حجة/ قاضي الإحالة الثالث في ريف دمشق عضواً
- القاضي أحمد السيد/ قاضي التحقيق الأول بدمشق عضواً

بتاريخ 2011/4/21 انتقلت اللجنة إلى محافظة طرطوس وتم الاجتماع بالمحامي العام ورئيس النيابة العامة، والإطلاع عليهما على واقع الأحداث في المحافظة.

وبتاريخ 2011/4/23 انتقلت اللجنة إلى حدانية بانياس (محافظة طرطوس) وهناك باشرت عملها مستعينة بقضاة التحقيق والنيابة العامة، وتم الاستماع إلى ذوي المتوفين والشهود، وفي اليوم التالي انتقلت اللجنة إلى بلدة "البهيسلة" التابعة لمدينة بانياس، ولم الالتقاء ببعض الأهالي، وإطلاعهم على مهمة اللجنة، والطلب إليهم إعلام من لديه معلومات تتعلق بالأحداث بوجوب مراجعة اللجنة في حدانية بانياس، وفي هذه الأثناء لاحظت اللجنة بعض التصرفات المخلة بالنظام العام من قبل بعض الأهالي الذين لم يرغبوا بالتعاون مع اللجنة.

بتاريخ 2011/5/11 أصدر السيد نائب رئيس مجلس القضاء الأعلى القرار رقم (1421/ل) المتضمن تعديل المادة (3) من القرار رقم (905/ل) تاريخ 2011/3/31 بحيث تصبح مهمة اللجنة "إجراء التحقيقات الفورية في جميع القضايا التي أودت بحياة عدد من المواطنين المدنيين والعسكريين أو إصابتهم، وجميع الجرائم الأخرى المتعلقة عنها أو المرتبطة بها، وذلك في جميع المحافظات، وتلقي الشكاوى بهذا الخصوص. ويعتبر كل من المجلس العام وقاضي التحقيق الأول وأقدم رئيس نيابة عامة في كل محافظة بمثابة لجنة فرعية تتبع لجنة التحقيق القضائية وتباشر مهماتها في نطاق المحافظة وترفع نتائج أعمالها إليها.

لم تعد مقر خاص للجنة في مدينة دمشق، وتم الإعلان عنه ومن أرقام الهواتف وعن المواقع الإلكترونية في جميع وسائل الإعلام المرئية والمسموعة والمقروءة لتلقي الشكاوى من المواطنين أو استقبالهم في مقر اللجنة. وبالفعل باشرت اللجنة عملها في المكان المحدد، كما لم النجاة الفرعية نتائج عملها في جميع المحافظات بشكل متواصل حتى تاريخه...

١١- بالنسبة للمقابر الجماعية في جسر الشغور: قامت مجموعات إرهابية مسلحة مؤلفة من مئات العناصر بالهجوم على أحد مقرات قوى حفظ النظام في جسر الشغور مستخدمة مختلف أنواع الأسلحة والذخائر حيث سيطرت على المبني من حيث النتيجة وقتلت كافة العناصر الذين كانوا فيه ومثلت بهتلهم وبعد ذلك قام عناصر هذه الجماعات الإرهابية بتجميع حشرات الجثث ممن تم قتلهم ورسمهم فوق بعضهم البعض في عدة أماكن بواسطة الجرافات، ومن ثم رمي التراب والنفاس فوق جثثهم، كل ذلك تم خلال قيام هذه المجموعات بالسيطرة على المدينة المذكورة وترويع سكانها وإجبارهم على النزوح والهرب من منازلهم والاتجاه إلى الأراضي التركية حيث كانت مخيمات اللجوء معدة سلفاً بغية استغلال ذلك إعلامياً عبر عملية التضليل والكذب الإعلامي التي تتم إدارتها ضد حكومة الجمهورية العربية السورية عبر تصوير هؤلاء المواطنين الهاربين من إرهاب الجماعات المسلحة بأنهم أجأوا إلى الأراضي التركية خوفاً من الجيش السوري، وبعد إعادة السيطرة على مدينة جسر الشغور من قبل الدولة وإقامة القبض على بعض عناصر التنظيمات الإرهابية قام هؤلاء المقبوض عليهم بدلالة السلطات المختصة على الأمكنة التي قاموا بدفن جثث ضحاياهم من رجال الشرطة والأمن العام فيها، حيث تم إنشاء هذه المقابر الجماعية بحضور وسائل الإعلام وعدد كبير من أعضاء البعثات الدبلوماسية المعتمدين في سورية، ترفق بكم نسخة.

عن شريط تصويري مسجل لذلك، ولقد تم بآن المتلف القضائي المتعلق بالأحداث المذكورة هو قيد الإنجاز لدى القضاء المختص في محافظة إدلب التي تتبع لها مدينة جسر الشغور.

١٢- أما بالنسبة لموضوع تعامل السلطات السورية المختصة مع المعتقلين فلقد لدا أولاً من إبراء النصوص القانونية المتعلقة بذلك.

أ- المرسوم التشريعي رقم ٥٤/ لعام ٢٠١١ المتعلق بتنظيم التظاهر السلمي في سورية والذي تتوافق نصوص مواد مع ما هو وارد في تشريعات معظم دول العالم بهذا الشأن لجهة اعتبار التظاهر السلمي أحد الحقوق الأساسية للإنسان وآليات الترخيص للتظاهر والجهة التي تصدر هذا الترخيص والمرجع القضائي المختص بالنظر في الطعن بقرار عدم الموافقة على ترخيص المظاهرة إضافة إلى النصوص العقابية التي تتضمن تجريم أعمال التظاهر أو الشغب غير المرخص والمقاب عليها.

ب- مواد قانون العقوبات السوري التي تجرم وتعاقب تظاهرات وتجمعات الشغب، وهي المواد من رقم ٣٣٥/ إلى ٣٣٦/ وفيما يلي نصها:

- المادة ٣٣٥: من كان في اجتماع ليس له طابع الاجتماع الخاص سواء من حيث غايته أو غرضه أو عدد المدعوين إليه أو الذين يتألف منهم أو من مكان انعقاده أو كان في مكان عام أو بمحل مباح للجمهور أو معرض لظاهرة فحش يصباح أو أثار شغب أو أبرز شارة من الشارات في حالاته يضطرب معها الأمن العام أو أهدم على أية تظاهرة شغب أخرى يعاقب بالسجن من شهر إلى سنة وبالعقوبة مغلقة ليرة.

- المادة ٣٣٦: كل حشد أو موكب على الطرق العامة أو في مكان مباح للجمهور بعد تجميعاً للشغب ويعاقب بالسجن من شهر إلى سنة:

إذا تألف من ثلاثة أشخاص أو أكثر بقصد إقتراف جنائية أو جنحة وكان أحدهم على الأقل مستحاً.

إذا تألف من سبعة أشخاص على الأقل بقصد الاحتجاج على قرار أو تدبير اتخذتهما السلطات العامة بقصد الضغط عليها.

إذا أربى عدد الأشخاص على العشرين وظهروا بمظهر من شأنه أن يعكر الضمائية العامة.

- المادة ٢٣٧:

١- إذا تجمع الناس على هذه الصورة أذاهم بالتفريق أحد ممثلي السلطة الإدارية أو ضابط من الضابطة العدلية.

٢- وعلى من العقوبة المفروضة أنفا الذين يتصرفون قبل إذار السلطة أو يمثلون في الحال إذارها دون أن يستعملوا أسلحتهم أو يرتكبوا أية جفلة أخرى.

- المادة ٢٣٨:

١- إذا لم يتفرق المعتصمون بغير القوة كانت العقوبة الحبس من شهرين إلى سنتين.

٢- ومن استعمل السلاح عوقب بالحبس من سنة إلى ثلاث سنوات فضلاً عن أية عقوبة أئد قد يستحقها.

المادة ٢٣٩: يمكن الحكم بالمنع من الحقوق المدنية وبتنوع الإقامة وبالطرد من البلاد وفقاً للمواد

السدة ٦- ٨٢- ٨٨ في الجليح المنصوص عليها في الفصول ٢ إلى ٥ من هذا الباب

ومن خلال ما سبق بيانه ووصفه في الفقرات السابقة لتظاهرات وتجمعات الشعب والتغريب وما قامت به الجماعات الإرهابية المسلحة من قتل وترويع للمواطنين ومن تدمير وإحراق لمؤسسات الدولة وأبنية إدارتها العامة لقيدهم بأن قوى الأمن الداخلي المختصة تعاملت وما زالت تتعامل مع أية تظاهرة سلمية حتى ولو كانت غير مرخصة عن طريق تأمين الحماية لهذه المظاهرة وكافة المواطنين المشاركين فيها إلى حين تفرقهم من ثقلهم أنفسهم وذهاب كل منهم إلى منزله، أما عندما تخرج المظاهرة عن النطاق السلمي ويدخل المشاركون فيها ضمن نطاق أعمال تخريب المهني العامة وإحراقها فيتم مواجهتهم بالقوة العديدة المناسبة وتكون استخدام أية أسلحة حربية من قبل عناصر قوات حفظ النظام كذلك الأمر عندما يخرج من بين المتظاهرين بعض العناصر المسلحة التي تبادر لإطلاق النار على عناصر حفظ النظام وعلى المتظاهرين أنفسهم لإثارة للبلية والذعر وتشويه صورة السلطات العامة أمام المواطنين فإن قوات حفظ النظام وحشية ملها إلى أرواح المواطنين تبادر إلى الابتعاد عن منطقة الشعب والتظاهر حتى لا يؤدي إشتباكها مع المسلحين إلى إصابة المتظاهرين الآخرين، ولا يسمح بأي حال من الأحوال باستخدام السلاح إلا في حالات الإشتباكات المسلحة مع المجموعات الإرهابية وضمن نطاق الدفاع عن النفس فقط أو في الحالات التي يقوم فيها عناصر هذه المجموعات بأعمال التخريب أو القتل الجماعي للمواطنين الآخرين في مناطق تواجدهم، وفي جميع الأحوال فإن الاستراتيجية الوحيدة المنطبقة في سورية لجهة ضبط الحشود

والتعامل مع المظاهرات سلمية كانت وهي نادرة جداً أم غير سلمية وهي السائدة منذ بدء الأحداث هي ضبط النفس إلى أبعد الحدود والصداها وقد أدت هذه الاستراتيجية التي اقتصرت بأوامر صارمة لجهة عدم استخدام الأسلحة حتى مع المظاهرات التخريبية إلى قتل المئات من عناصر وضباط قوات حفظ النظام وإصابة الآلاف منهم بجروح خطيرة أصيبوا بها بسبب استخدام المجموعات التخريبية والإرهابية للأسلحة الحربية والسيوف والخناجر وإن أي عنصر أو ضابط من قوات حفظ النظام يخرق هذه الأوامر أو يتجاوز على الصلاحيات الممنوحة له يتعرض للعقوبات الصارمة المتصوص عليها في هذا الصدد بالقوانين الجزائلية السورية النافذة، ولا يوجد أية حصانة لأحد أو لاية جهة في هذا المجال، أما عن إسعاف المصابين وتأمين الخدمات الطبية لهم فإن الجهات المختصة ضمن هذا المجال تقوم بإسعاف الجميع وتأمين الرعاية الطبية اللازمة لهم سواء كانوا من المتظاهرين أو من الإرهابيين أو من عناصر حفظ النظام وينفخ السوية والأداء للجميع، وتعزيزاً لهذه الإجراءات فقد صدرت التعليمات لقوات حفظ النظام بعدم توقيف أي مصاب تم إسعافه إلى أية مستشفى أو مستشفى طبي مهما كانت فعاليته الجرمية خلال أعمال الشعب التي أصيب خلالها.

١٣- إن عملية الرصد والتفتيش التي تمارس من قبل وزارة العدل ومن قبل وزارة الداخلية على مختلف السجون هي عملية دائمة ومتواصلة، ويتم بشكل منهجي وفعل، وفي جميع الأوقات، وقد أورد قانون أصول المحاكمات الجزائية للتصوص الواجبة حول ذلك في المواد من ٤٢١/ إلى ٤٢٥/ منه وفقاً لما يلي:

المادة ٤٢١: تنظيم السجون ومجال التوقيف مرسوم يتخذ في مجلس الوزراء.

المادة ٤٢٢: يتخذ قاضي التحقيق وقاضي الصلح مرة واحدة في الشهر ورؤساء المحاكم الجزائية مرة واحدة كل ثلاثة أشهر على الأقل الأشخاص الموجودين في مجال التوقيف والسجون.

المادة ٤٢٣: رؤساء المحاكم الجزائية وقضاة التحقيق وقضاة الصلح أن يأمرؤا حراس مجال التوقيف والسجون التابعين لمحاكمهم بإجراء التدابير التي يُلْزِمُها التحقيق والمحاكمة.

المادة ٤٢٤: على كل من علم بتوقيف أحد الناس في أمكنة غير التي أذن لها الحكومة للحبس والتوقيف أن يخبر بذلك النائب العام أو معاونه أو قاضي الصلح.

المادة ٢٥:

- ١- عندما يبلغ الموظفون المذكورون في المادة السابقة مثل هذا الخبر عليهم أن يتوجهوا في الحال إلى المحل الحاصل فيه للتوقيف وأن يطلقوا سراح من كان موقوفاً بصورة غير قانونية.
- ٢- وإذا تبين لهم سبب قانوني موجب للتوقيف أرسلوا الموقوف في الحال إلى النائب العام أو القاضي الصالح المعاد إليه الأمر.
- ٣- وعليهم أن ينظموا محضر بالواقعة.
- ٤- إذا أتموا العمل بما تقدم عدوا شركاء في جريمة حوز الحرية الشخصية وجرت الملاحقة بحقهم بهذه الصفة.

١٤- بالنسبة لموضوع المواطنين السوريين من أصل عراقي فقد صدر المرسوم التشريعي رقم ٤٩/ تاريخ ٢٠١١/٤/٧ الذي نص على منحهم الجنسية العربية السورية وبالتالي يستطيع أي منهم الحصول على الجنسية ويظهر بالتالي مواطناً سورياً يتمتع بكافة حقوق وواجبات المواطن السوري على كافة الأصعدة وبكل المجالات وقد وصل عدد الذين حصلوا على الجنسية إلى الآلاف منهم.

١٥- بالنسبة للقوانين التي يجري العمل على إصدارها حالياً ضمن نطاق عملية الإصلاح الجارية في سورية فقد أقر مجلس الوزراء قانوني الانتخابات والأحزاب السياسية تمهيداً لصدورها ولقد أن تعرض عليكم ما تم التقييم به في إطار إصدار قانون الانتخابات العامة من خطوات بهدف إطلاعكم على المراحل التي يمر بها إصدار أي من التشريعات الحديثة في سورية لكي تكون متواكبة مع أفضل النصوص القانونية المعمول بها في معظم دول العالم وفقاً لما يلي:

أصدر السيد رئيس مجلس الوزراء القرار رقم (٦١٨٦) تاريخ ٢٠١١/٥/٨، المتضمن تشكيل لجنة مهمتها إعداد مشروع قانون جديد للانتخابات العامة يتوافق وأفضل المعايير العالمية المتعارف عليها، على أن تلجأ اللجنة مهمتها خلال أسبوعين...

وتتضمن اللجنة:

١- د. نجم الأحمد	معاون وزير العدل
٢- حسن جلاي	معاون وزير الداخلية
٣- محمود صالح	المستشار القانوني في رئاسة مجلس الوزراء

د. محمد يوسف الحسين	أستاذ في كلية الحقوق بجامعة دمشق
د. جميلة شرجي	أستاذ في كلية الحقوق بجامعة دمشق
د. محمد خير الحكام	أستاذ في كلية الحقوق بجامعة دمشق
فوزي محاسنة	المستشار في وزارة الإدارة المحلية
خالد كامل	مدير المجلس في وزارة الإدارة المحلية

واستناداً إلى القرار المشار إليه أعلاه تبين الآتي:

- عكفت اللجنة موضوع القرار أعلاه على عقد اجتماعات يومية متتالية إلى أن انتهت مشروع القانون،
- اطلعت اللجنة على القوانين النافذة في دول عديدة منها: فرنسا - بلجيكا - مصر - الجزائر - الأردن - العراق - فلسطين...

- كما اطلعت اللجنة على القوانين والأنظمة السورية سواء النافذة، أو ما كان نافذاً قبل هذه القوانين.
- استعانت اللجنة بأراء ومقترحات عدد كبير من المختصين ورجال القانون (أستاذة جامعات - قضاة - محامون...)، ومن مختلف التخصصات والشرائح العمرية، وقد كان تجربتهم وآرائهم دوراً فسي إلهام مشروع القانون.

- انتهت اللجنة من عملها قبل الموعد المحدد بيوم واحد.
- عرض مشروع القانون على موقع "التشاورية" التابع لرئاسة مجلس الوزراء، وعلى المواقع الإلكترونية لوزارات العدل، والداخلية، والإدارة المحلية، وكان عدد الزيارات قد تجاوز (٣٤,٠٠٠) زيارة، وكان عدد الآراء المسجلة نحو (٣٤٠٠) ملاحظة.

- تمت دراسة جميع الملاحظات الواردة، وأخذ بجميع الملاحظات الموضوعية التي تمسهم فسي إلهام مشروع القانون، كما أسهم البرنامج الإنمائي للأمم المتحدة UNDP بملاحظات قيمة تم الأخذ بها جميعها.
- ولعل أهم ما تضمنه مشروع القانون اتجاه الالتزام بالمعايير العالمية؛

قانون الانتخابات ولجده:

- تضمن مشروع القانون جمعاً للأحكام الموضوعية المتعلقة بانتخاب أعضاء مجلس الشعب، ومجالس الإدارة المحلية في قانون واحد، أسوة بما عليه الحال في غالبية دول العالم.

الأهداف:

وكان الهدف المبتغى هو تنظيم الأنعام الموضوعية المتعلقة بهذه الانتخابات، وتأمين سلامة العملية الانتخابية، وحقوق المرشحين في مراقبتها، وتضمين مشروع القانون نصاً تضمن معاقبة المساكين بالعملية الانتخابية ويزاد الناخبين، إضافة إلى تأمين تمثيل الشرائح الاجتماعية الأوسع في المجتمع...

وجود إدارة انتخابية مستقلة ومتكاملة عضواً وفقاً للمعايير الدولية؛

لكل أن لراثة الانتخابات من التاحية العملية إنما تكمن في كيفية تنظيمها وتنفيذها على أرض الواقع، مما يقتضي وجود جهة محايدة لضمان تطبيق الضوابط القانونية، فلا يجوز لأحد أن يكون طرفاً في منافسة ما وحكماً فيها، ويعنى آخر لا يجوز لمن تكون له مصلحة مباشرة أو غير مباشرة في نتيجة الانتخاب القيام بتنظيمها أو إدارتها. لذلك كان الحرص في مشروع القانون على أن يتولى القضاء عملية الإشراف على

الانتخابات وإدارتها، فكانت اللجنة العليا للانتخابات التي تتولى هذه المهمة، كما أن اللجنة الفرعية في كل محافظة هي لجنة قضائية، ولم يترك للسلطة التنفيذية إلا جانباً بسيطاً من الأمور الإدارية.

لجان انتخابية مستقلة:

ولأن المعايير الدولية تقتضي أن تكون الإدارة الانتخابية مستقلة ومتكاملة عضواً، فإن مشروع القانون كان قد أقر نصاً واضحاً تحقق بتشكيل لجان انتخابية مستقلة وحيدة تكون مسؤولة عن تنظيم وإدارة العملية الانتخابية بمختلف مراحلها ومستوياتها، وقد جرى اعتماد الاختصاصات والمسؤوليات على نحو يعكس أعلى مستويات المصداقية والشفافية في العملية الانتخابية.

الدوائر الانتخابية:

أخذاً بالمقاهيم السياسية والمستمرة المتعلقة بفنسة التمثيل سواء في المجالس النيابية (مجلس الشعب) أو المجالس المحلية فقد كان الحرص في مشروع القانون على أن تكون الدوائر الانتخابية بالنسبة للانتخابات مجلس الشعب دوائر كبيرة نسبياً لأن عضو مجلس الشعب لا يمثل رقعة جغرافية محددة، وإنما هو ممثل للشعب بأكمله، بينما كانت الدوائر الانتخابية بالنسبة للانتخابات المحلية دوائر صغيرة تناسب مفهوم التمثيل المحلي.

شروط الترشيح:

تم رفع الحد الأدنى للمدة الزمنية المتعلقة بالمتخفص من (٥) إلى (١٠) سنوات. ولقد استلزم مشروع القانون الذين اكتسبوا الجنسية السورية بموجب المرسوم رقم (٤٩) لعام ٢٠١١ (المتعلق بمعالجة مشكلة إحصاء ١٩٦٢)، إذ يحق لهم الترشح فوراً دون انتظار لمرور عشر سنوات.

الدعابة الانتخابية:

نظم مشروع القانون موضوع الدعابة الانتخابية متيحاً إمكانية الوصول إلى مختلف وسائل الإعلام، بحيث نتاح فرصة معقولة للمتنافسين في الانتخابات بأن يعلنوا عن برامجهم الانتخابية.

مراقبة العملية الانتخابية:

أنشأ مشروع القانون للمرشحين أو من يمثلهم قانوناً حق الرقابة على العملية الانتخابية بهدف التأكد من سير الانتخابات بلزامة بعداً عن أي تزوير أو تلاعب، وتشمل هذه الرقابة هيئة اللجان، والانتخاب، وفرز الأصوات، ومراقبة الأمور المتعلقة بالعملية الانتخابية إلى حين إعلان النتائج.

الجرائم الانتخابية:

تم إفراد فصل خاص في مشروع القانون فيه عرض مفصل ومسهل لكل فعل أو امتناع عن فعل من شأنه أن يشكل جريمة انتخابية، وذلك على نحو من شأنه خلق جو من الأمان القانوني. وفي مشروع القانون جرى تحديد نطاق الجرائم الانتخابية بشكل دقيق، وجرت الأعمال التي من شأنها الاعتداء على مكونات العملية الانتخابية.

المنهجيات الانتخابية:

حرص مشروع القانون على وجود مراجع مختصة يمكن اللجوء إليها بشكل مباشر لعرض طعنه في أمر من الأمور المتعلقة بالعملية الانتخابية، بدءاً من لجنة الانتخاب، وكذلك لجنة الترشح، واللجان الفرعية، والتهام بإمكانية الطعن بالنتائج الانتخابية في صيغتها النهائية أمام المراجع القضائية المختصة. وفي جميع هذه المراحل حددت آجال زمنية قصيرة إن لجهة الطعن أو البت فيه، وذلك بما لا يؤثر على سير العملية الانتخابية وبما يضمن حقوق الناخبين في آن معاً.

• تم تشكيل لجنة وزارية لمرجعة القانون في صيغته النهائية.

• أقر مجلس الوزراء مشروع القانون تمهيداً لصدوره.

١٦- أرافق ربطاً كافة النصوص التشريعية ومشاريع القوانين التي لوّلتها عنها في معرض إجابتنا هذه، وصحة أقرّاص لوزية (CD) تتضمن تقليداً لجريمة مقتل حمزة الخطيب وفقاً لشهادات ذويه، إضافة لموضوع المفابر الجماعية بجسر الشفور وأصل التكريب والإرهاب في بعض المحافظات وأعطرافات بعض أعضاء المجموعات الإرهابية المسلحة بما قاموا به من أعمال إجرامية.

رابعاً: أخيراً فإن حكومة الجمهورية العربية السورية تؤكد مجدداً سعيها الدائم إلى استمرار التعاون معكم في كافة مجالات عملكم وتقديم البون لكم في مهامكم والإجابة على تساؤلاتكم من أجل الوصول إلى الحقيقة في كافة المواضيع التي تتواصل معكم بشأنها، حتى تتمكنوا من التفاعل لقراركم وأرائكم حولها بشكل عادل وحيادي بعيداً عن الوقائع الملفقة التي تقدمها لكم بعض المصادر من أجل الظهور أمامكم بمظهر الدفاع عن حقوق الإنسان غير تنويه سمعة الجمهورية العربية السورية بهدف الوصول إلى أهداف غير مشروعة، ولابد من الإشارة لكم بأن عملية الإصلاح التشريعي والسياسي مازالت مستمرة في سورية بخطوات واسعة وبما يتوافق مع المعايير والأسس الراسخة في الدستور السوري ويتطابق مع المعايير المعصّل بها دولياً، إضافة إلى الاستفادة في تلك من التفاعل الإيجابي والمثمر والمستمر القائم فيما بيننا.

Note verbale dated 5 August 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the United Nations High Commissioner for Human Rights

Geneva, 5 August 2011

First: The government of the Syrian Arab Republic expresses its continued interest to cooperate with the United Nations High Commissioner for Human Rights, and confirms its persistence in uncovering and exposing facts about the questions raised. The Government will do so to exclude all fabricated claims, made up lies and false information that are being submitted to the High Commissioner from sources with questionable objectives and methods that are immoral, inhuman, unlawful methods aimed at discrediting Syria.

Second: The Government of the Syrian Arab Republic re-affirms the basic principles guiding its logic in dealing with matters to be discussed; it is according to the following points:

The Constitution of the Syrian Arab Republic guarantees freedom of expression. The Government has the responsibility to protect and promote the practice of the right of freedom of expression, and to develop a nurturing environment aimed at cultivating this basic right for its citizens in order to achieve a positive outcome for the Syrian society.

The right to peaceful demonstrations is also secured by the constitution of the Syrian Arab Republic. A law regulating the exercise of this right in accordance with internationally recognized standards has been recently issued.

Syrian laws contain texts clearly aimed at reinforcing reprehension for committing acts of torture, or distress of any kind.

Syrian laws provide for punishment for acts resulting in deprivation of freedom or illegal imprisonment, whether carried out by private individuals or by persons affiliated with the authorities.

One of the main pillars of the policy adopted by the Syrian Government is to defend, protect and advance human rights in the country and abroad.

Fighting corruption is an ongoing process, and the Government of the Syrian Arab Republic is determined to pursue and advance legislations complementing the mechanisms addressing this phenomenon. In this area, we are in line with the laws adopted by leading countries.

The government of the Syrian Arab Republic is actively working on developing political activism in Syria; it has proven its intention by proceeding to making important decisions and taking comprehensive steps in this regard.

A comprehensive national dialogue among all segments of the Syrian society is the best approach to achieve reform and development in subjects related to politics, legislations, society and economy.

In order to achieve the highest standards of social justice for all individuals in the society, it is decided that the rule of law and the judiciary are the two most important pillars upon which the overall reform process shall be built.

Based on the above, and since the beginning of the events in March 2011, we confirm that the concerned Syrian authorities have accompanied and protected peaceful demonstrations, and made sure everybody went back home safe; demonstrations where protestors had legitimate claims and aspirations aimed at reform and stopping corruption, those who had chosen a civilized manner of conduct, reflecting the nature and essence of the relationship between individuals in a society and the state. The way things worked out did not satisfy third parties inside the country and abroad, whose sole aim is to destabilize the Syrian society. Armed terrorist groups emerged; started assaulting, terrorizing and murdering peaceful demonstrators. Members of terrorist groups operate by engaging in demonstrations; they carry sticks, swords and knives, and start to agitate the crowds, set cars on fire and sabotage public and private properties. They also shoot fire arms on protestors and security forces alike, aiming to kill as many as possible. The reason terrorists attack protestors is because they demonstrate under protection of authorities. In reality, the main goal of these groups is to discredit authorities in Syria and portray the Government as if it is employing brutal force to repress protestors. Their actions are accompanied by a misleading press campaign against Syria, a campaign conducted by foreign media to coincide with few “fatwas” uttered by the so-called Muslim clergymen. “Fatwas” incite violence, murder and bloodshed justified by fake religious reasoning. This is the same methodology and expiatory logic adopted by terrorist organizations in other parts of the world, while always seeking to destroy the societies where they operate. Benefiting from substantial external funding, dormant terrorist cells were reactivated, expressing themselves in public, using contemporary means of communication, and weapons smuggled through the Syrian borders. They use mosques to stock ammunition and weapons, a scenario that took place in the case of Al-Omari mosque and few other mosques in Dar’a and other provinces in the country. These actions are also facilitated by mosque attendants, who aided, covered up and coordinated invitations to kill, while propagating their perverse religious ideologies among gullible individuals to produce actions of murder, sabotage and terror against police agents and armed forces as well as among peaceful demonstrators, the number of deaths reached hundreds among armed forces of all ranks, as well as thousands of injured, victims of gunshots or stabbing wounds or those who were severely beaten, in addition to terrorists maiming cadavers of police agents and military personnel.

With respect to the recent abolition of the State of Emergency Law, individuals who are arrested for committing illegal actions are transferred, according to the Syrian code of criminal procedures, to specialized instances in the judiciary system. Arrests in Syria are no longer taking place under the State of Emergency Law. All arrested individuals are transferred to public prosecutors within 24 hours of their initial arrest to become in court custody. In most cases transferred suspects are immediately released except those who have committed acts of murder, setting fire to or sabotaging properties and are prosecuted by the competent judicial authority in accordance with the Law. Those who are proven innocent, will be declared as such by the court. Those who are proven guilty of the mentioned crimes will be judged and punished according to directives provided by the Syrian penal code.

Third: answers presented by the Syrian government to 15 July 2011 questions asked by the Office of the High Commissioner for Human Rights:

1. Three legislative Decrees were issued on 15 July 2011. Legislative decree number (161), stipulating the abolition of the State of Emergency Law. Legislative decree number (53), stipulating the abolition of the Supreme State Security Court - which was established on 28 March 1968 by legislative decree number (47)- and the transfer of all cases in deliberation before the Supreme State Security Court onto the

relevant judicial authorities, according to Syria's criminal justice regulations, and in light of the legislative decree number (55) containing the amendment of Article (17) of Criminal Procedures Code, to allow the competent law enforcement and related bodies to investigate crimes described in the general penal code, crimes touching on state security, and public safety matters. These investigations should not exceed seven days, during which evidence would be collected and suspects would be heard. The reservation period of seven days is renewable for a maximum of 60 days by order of attorney general on a case by case basis. According to code of criminal justice regulations, law enforcement officials are bound to bring suspects to a judge at the end of seven days. In the absence of realistic or legal obligations, specific to a single investigation, it is permitted to keep suspects beyond the period of seven days. The public prosecutor needs to be informed of details of the investigation and, if necessary, could be asked for an additional detention period for further questioning and collection of evidence. He could then accept or refuse the demand for extension, in which case, the suspect will be immediately referred to a court of law.

To sum up what was stated in relation to the points in question, we would like to convey that the abolition of the State of Emergency Law will result in no emergency arrests related to public safety or national security crimes taking place in Syria. Only texts mentioned in the criminal justice code will be applied to mechanisms and justifications of pre-trial detention. Generally speaking, those regulations prohibit arresting suspects for over 24 hours before they are presented to court to become in the custody of law, the regulations in question allow for extension of detention period after the approval of the attorney general and in accordance with the nature and outcome of investigations. This applies to most crimes mentioned under the Syrian law. Exceptions include detention periods and detention mechanisms related to crimes affecting national security or public safety. As for the legal procedures used in implementing the abolition of the State of Emergency Law, all cases currently deliberated before the Supreme State Security Court are transferred to relevant judicial authorities according to criminal justice regulations. Suspects in these cases are also transferred to their respective provinces to stand in courts with relevant competencies, to be judged according to procedures dictated by the Syrian penal code.

2. Concerning general amnesty implementation, it is up to respective prosecution authorities in every region and province in Syria to execute rules of general amnesty according to the content of the legislative decree issued in this regard, and the directives provided by the Syrian penal code and regulations of criminal courts. Immediately following the issuing of the general amnesty decree, detainees who will be granted amnesty will be considered; records of their cases in prisons, court registers and public persecution offices will be opened; and the attorney general will issue appropriate decisions for immediate release (for those to whom general amnesty applies for the whole period of their sentences). As for those who are partially included in general amnesty decree, their release will be decided by investigation judges and the competent criminal courts deliberating their cases, courts make their final decisions, while taking into consideration the effect of general amnesty on the relevant portion of detainees' sentences.

3. Except for a medical committee, no other committee was formed to study individual cases of detainees who could be included in the general amnesty decree. Prisoners are invited to submit requests to consider their cases according to the law by the public prosecutor and competent courts.

4. A list describing the numbers of prisoners included in the general amnesty decree:

<i>decree number</i>	<i>issue date</i>	<i>Number of individuals included</i>	
Legislative decree number 34	3 July 2011	<i>province</i>	<i>number</i>
		Damascus	138
		Aleppo	244
		Damascus country side	4'195
		Idlib	97
		Homs	57
		Hama	185
		Latakia	52
		Tartus	37
		Daraa	52
		Swaida	11
		Dair Al Zor	46
		Hasaka	57
		Raqa	56
		total	5'227

<i>Legislative decree number</i>	<i>31 May 2011</i>	<i>province</i>	<i>number</i>
61		Damascus	323
		Aleppo	66
		Damascus country side	1'431
		Idlib	65
		Homs	168
		Hama	61
		Latakia	38
		Tartus	160
		Daraa	45
		Swaida	26
		Dair Al Zor	50
		Hasaka	46
		Raqa	160
		total	2'684

<i>Legislative decree number</i>	<i>20 June 2011</i>	<i>province</i>	<i>number</i>
72		Damascus	196
		Aleppo	103
		Damascus countryside	344
		Idlib	32
		Homs	30
		Hama	59
		Latakia	1'600

Tartus	13
Daraa	12
Swaida	55
Dair Al Zor	31
Hasaka	27
Raqa	20
total	2'522

Thus, 10,433 detainees are included in the amnesty decrees issued and were immediately released according to the list mentioned above. Consequently, this does not include detainees for violations and misdemeanors, or pending cases of crimes for which detainees might benefit from partial amnesty coverage at the moment of sentencing. They could get amnesty for half or quarter of the sentence. In addition, this does not include those evading justice unless they surrender within the periods specified by the decrees. It should also be noted that crimes of treason, espionage, terrorism and rape are not included in this amnesty. Those two decrees are most comprehensive and extensive when compared to all previous decrees related to amnesty in the country. It is noteworthy that the general amnesty decree issued on 31 May 2011 has included all leaders and members of illegitimate political organizations and associations with the exception of terrorist organizations using means of terror to reach their objectives. The Government of the Syrian Arab Republic in its plan to include all parties of the Syrian society in a comprehensive national dialogue has included members of the Muslim Brotherhood Party in its general amnesty, despite the fact that the party in question had used, for decades, terror, murder and destruction as principal means –among others- to achieve its goals in the country. Detainees of the Communist Labor Party have received the same amnesty. Decisions to facilitate return to Syria for those who are included in this amnesty are issued and all procedures related to security clearances for Syrian citizens are lifted.

5. Following abolition of the State of Emergency Law, as it was mentioned previously, criminal court procedures under the Syrian judicial law remain the basis for arresting crime suspects. This includes detainees arrested for participating in riots, sabotage and terrorism in the so-called peaceful demonstrations currently taking place in Syria. When it comes to peaceful protestors, who are demonstrating according to the rules of the law, no arrests were conducted except for few cases where demonstrators have broken rules related to the legislative decree number (54) of 21 April 2011, regulating citizens' peaceful demonstration rights, detainees are immediately released, while recidivists are released in five days of their arrest. When demonstrations are not peaceful, regulations provided by the Syrian penal code as mentioned in the legislative decree number (148) of the year 1949 will be applied by the judiciary instances on a case by case basis. Syria is often subject to activities of terrorist groups, who are equipped with the latest weapons and technologies. They propagate organized violence which is in opposition to international laws and Syrian laws alike and they are supported by unprecedented misleading mass media campaign. It is unreasonable for any sovereign state to be asked not to respond to insurgents' terrorist attacks reaching its citizens, both military and civilians, and sabotaging public service buildings, or not to bring those criminals to justice.

6. Legal procedures adopted by law enforcement bodies in Syria following the abolition of the State of Emergency Law and applied to situations of arrests and detentions conform to legislations dictated by Syria's criminal code. All security

forces and police follow article 8 of the law in question which constitutes the basis for the work of the attorney general. The members of law enforcement bodies are charged, according to Article number 6 of the same law, with investigating, collecting evidence, arresting criminals and bringing them to court to be judged. We have no detainees unlawfully arrested with regards to peaceful demonstrations. If your question concerns individuals who have used weapons or terrorist acts against the state, it is an entirely different matter. Yet even for those who have committed terrorist acts, we are ready to cooperate. We need to receive specific names and information to be able to deliver documents concerning the persons in question. We cannot respond to claims which lack the basis of reasonable evidence.

7. Concerning Hamza Al-khateeb, we inform you that this person was participating in a terrorist attack on a residential suburb in the Dara'a province the moment he was killed. He carried a sharp weapon in his hand, he received few shots from a short distance, most probably by his fellow terrorists. We will attach a detailed report including procedures and results of judicial investigations and medical exams performed on his cadaver.

8. Syrian penal code contains clear texts in relation to committing acts of violence or torture on detainees, including severe punishment for conducting unlawful imprisonment. Related to this point, following, is our answer in details:

(a) Personal freedom is a sacred right guaranteed by the Constitution and the law. Detaining individuals without proper charges formulated according to judicial regulations is prohibited. It equals unlawful imprisonment and is punishable by the law. Article number (357) of the penal code states that conducting unlawful detention or imprisonment is punishable by a temporary hard labor sentence. Article (358) states that a punishment of three years of imprisonment is applied to prison guards, managers of disciplinary institutions and their staff when they accept to receive detainees without proper legal warrant, or court decision, or when they keep detainees beyond the legal term of sentences. When a Syrian citizen is arrested, he is informed of the legal reason for his arrest, the crime he is accused of and the article of law which will determine his punishment. He is also given copies of files containing information of invitation to interrogation. A magistrate examining felony or misdemeanor cases has the authority to issue an invitation for interrogation that will eventually be substituted by an arrest warrant after interrogation of the suspect, when it applies. When a defendant is detained for over 24 hours without being interrogated or brought to the attorney general, his detention is considered to be an unlawful arbitrary act. Whoever is responsible for this situation will be persecuted according to article number (358) of the penal code for unlawful imprisonment.

(b) Article number (391) of the penal code stipulates punishment for conducting any kind of torture, according to the following text:

He who conducts illegal torture acts in order to get someone to admit a crime, or deliver information related to a crime, will receive a punishment of imprisonment for 3 months to 3 years. If acts of torture committed led to illness or injury of the person tortured, a minimum punishment by the law is one year of imprisonment. The expression used in the text of this law singles out "the slightest forms of torture".

It should also be mentioned that the Syrian Arab Republic has joined the International Convention Against Torture and has presented its report on 3-4 May 2010 and relevant documents to the Committee.

The Syrian Arab Republic is committed to all the principles of the International Convention Against Torture and supports measures taken against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment. In Syria, it is agreed that from constitutional, jurisprudential and legislative view points, when a treaty completes its ratification procedure of constitutional precedence over any legislative text in force, it is treated equally to any national legislation. When it is inconsistent with the text in question, it will rule over the existing text, as it will be considered as an improvement.

When we sum up the 1973 permanent Syrian constitution, especially the two articles number (71) and (104), we realize that it gives treaties a value equal to domestic Syrian laws. This means that when a treaty is concluded and properly approved by constitutional rules, even when it contradicts with an enforced domestic law, it will have an equal value to it.

Having said that, allegations that torture is performed routinely by Syrian law enforcement officers or that authorities tacitly encourage torture during interrogations of suspects in places of detention are untrue, it has no legal or material evidence. Following Abolition of the State of Emergency Law, decree number (161) on 21 April 2011, and decree number (55) on 21 April 2011, the possibility of maintaining allegations of the existence of arbitrary detention or abuse of the law in any of our law enforcement institutions is no longer plausible.

Here is a list containing the numbers of cases of allegations of torture performed on detainees:

<i>courts</i>	<i>Number of cases</i>
Damascus Court	1
Damascus countryside court	5
Aleppo Court	1
Lattakia Court	1
Dair Al Zor Court	2
Hama Court	1
Idlib Court	none
Raqqqa Court	none
Hasaka Court	none
Homs Court	none
Tartus Court	none
Dara Court	none
Swaida Court	none
total	12

Authorities conduct investigations in these cases under the judiciary system as they are usually cases involving suspects which accuse interrogators of torture in order to get less punishment for their crimes. If it proven that torture has been used, the investigation will be considered invalid. Confessions proven to be under torture are also invalid.

No valid confession can be obtained by torture. Yet, when this happens, it has no value without additional supporting evidence.

The general authority of the Cassation Court, which is the highest judicial authority, produces jurisprudence rules that have the status of legal rules. For fear of making a serious professional error, jurisprudence of the Cassation Court is respected by all judges. Cassation Court declared that the mention of a confession made by an accused of a crime in a police report is invalid, unless it is supported by additional evidence (The general authority of the Cassation Court, decision number 293, in the court case number 538 of the year 2005). It also stipulates that confessions in presence of law enforcement agents are revocable, it is not considered as legal proof of crime unless supported by additional evidence (Decision number 400, in the court case number 97 of 2005). A confession mentioned in a police document is not a basis for judgment and neglecting essential motives and other evidence pieces or refraining from discussing these elements is considered to be a serious professional error (Decision number 52, in the court case number 259 of 2006). Information obtained by force in police stations, although it might appear to be important for the investigation taking place, and might help to uncover the truth, is legally invalid, unless supported by additional pieces of evidence. Not taking into consideration information obtained by force is not regarded as a serious professional error (Decision number 222, in the court case number 1097 of the year 2006).

Torture victims are authorized to claim compensational measures. Compensation is adapted to the extent of proven physical and moral damages, and is decided by courts on a case by case basis. It is mentioned in the law that individuals who commit unlawful acts leading to physical and moral damages are liable. According to Syria's civil code they are legally responsible for compensating their victims.

9. We have no records involving death as a result of torture during detention. Please provide us with your information related to this question, if you have any.

10. To answer to your question concerning the Committee of Judicial Inquiry established to examine and investigate crimes that occurred as a result of the ongoing events in Syria: A judicial committee was created following decision of vice-president of the Supreme Judicial Council, decision number (905/L) of March 31st, 2011 with the following:

- President: Judge Tayseer Qala Awwad / Syrian Republic General Prosecutor
- Member: Judge Mohamed Deeb Al Maqtaran / President of the Judicial Inspection Department
- Member: Judge Hassan Al Saeed / Attorney General of Damascus
- Member: Judge Ahmad Al Saeed / First Investigation Judge in Damascus

The mission of this committee is to immediately investigate cases of murder of a number of citizens in the Dara'a and Lattakia provinces.

On 31 March 2011, the day the committee was created, all its members moved to Dara'a province and proceeded to hearing witnesses, victims' family members, and people injured in the events, also, in collaboration with 'investigation judges and prosecutors from Dara'a. They have also examined cadavers of victims. The former mayor of Dara'a and a number of high ranking security services individuals were heard. The committee issued a decision regarding the former mayor and the former president of Dara'a Branch of political security office; they were both banned from leaving the country. On 2 April 2011, members of the judicial committee moved to

Lattakia, collaborated with investigation judges and prosecutors, heard and included statements of victims' family members, witnesses and injured citizens in hospitals.

On 5 April 2011, committee members moved to Duma (Damascus Countryside) to start its investigation at the judicial center of Duma. Victims' family members, witnesses and injured citizens were heard...

On 19 April 2011, Vice Chief Justice issued decision number (1092/L), restructuring the judicial committee as follows:

- President: Judge Mohamed Deeb Al Maqtaran/ President of the Judicial Inspection Department
- Member: Judge Hassan Al Saeed/ Attorney General of Damascus
- Member: Mohamed Radwan Hijja / Third Referral Judge in Damascus Countryside
- Member: Judge Ahmad Al Saeed / First Investigation Judge in Damascus

On 21 April 2011, Committee members moved to Tartus, met with attorney general and the general prosecutor, they were informed of facts related to the events taking place in the province.

On 23 April 2011, Committee members moved to Banyas, proceed their work in collaboration with investigation judges and the general prosecutor. Victims' family members, witnesses and injured citizens were heard. The next day, the committee members moved to the village of Baida near Banyas. There they met with residents of the village, explained the mission of this committee and asked residents to give any information they might have about the recent events and cooperate with the Judiciary. Committee members observed at this point some acts of disturbance of the public order generated by citizens who refused to cooperate with the committee.

On 5 May 2011, the Deputy Chief Justice issued decision number (1421/L), altering article number (3) of decision number (905/L) of 31 March 2011. The description of committee's mission becomes "Taking on immediate investigations of the cases of murder against citizens among civilian and military personnel, or the cases of their injury, and all crimes related or resulted from it, this mission applies to all provinces of Syria, and the committee is authorized to receive complaints with this regard. All attorneys general, first investigation judge and the chief prosecutor general, who have the most seniority in every province, are to be considered members of subcommittees initiating investigations in their respective provinces and reporting to the main investigation committee.

To facilitate receiving of citizens, or their complaints, a physical location in Damascus with telephone, fax numbers and email address was chosen. Its contact information was published in all media. Today, the investigation committee operates from that location, while subcommittees work in their respective provinces.

11. In the subject of mass graves in Jisr al-Shughur: using different kinds of weapons and fire arms, hundreds of armed terrorists attacked a law enforcement office in Jisr al-Shughur. The terrorist group took control of the building, murdered all personnel working at that time, maimed and dragged their bodies by bulldozers to form piles of dead bodies in different locations. Piles were then covered with dirt and debris. This incident took place while terrorist groups took over the city of Jisr al-Shughur, terrorized its inhabitants and forced them to leave their houses and take refuge at the Turkish border, where tents were erected waiting for them. This incident was exploited by a massive misleading campaign conducted by media hostile to the Government of the Syrian Arab Republic. It portrayed refugees running

away from armed terrorist groups as if they were running from attacks perpetrated by the Syrian army. When army forces eventually took control of the city, they arrested some members of the terrorist groups who indicated locations of mass graves that contained bodies of police and security services personnel. The bodies were dug out in presence of a number of press and media and members of accredited diplomatic missions in the country. Attached please find a visual record related to this incident. As for the judicial file, it is being completed by the competent judiciary department in the province of Idlib, administrative location of the city of Jisr al-Shughur.

12. In the claims related to the way crowds were treated by the Syrian authorities, we need to mention legislative texts related to the subject:

(a) Legislative decree number (54) of the year 2011, related to regulating peaceful demonstrations in Syria - mainly considering the right to demonstrate peacefully as one of the basic human rights- is a decree in compliance with most world states' legislations in this regard, it regulates mechanisms of exercising the right to peaceful demonstrations, designates authority departments responsible for issuing permissions of peaceful demonstrations, it names a judicial authority reference to appeal decisions refusing to grant permit to demonstrate. It also contains texts related to forms of legal punishment when demonstrations do not abide by this decree or in case of riots.

(b) Syrian penal code articles related to prohibiting people's demonstrations and gatherings, articles number 335 and 339 as follows:

- **Article number 335:** All persons present in a gathering which is not of a private nature in its purpose or final objective, in relation to the number of individuals invited or present, or in relation to the location of the meeting, if it is in a public location or a location of a possible public access or a location visible by the public, when the person utters a riot calls or song, or displays an emblem that carries the potential of disturbing public security, or if the person participates in any other riot, is punishable by the law with a month to a year imprisonment and a 100 Syrian pounds fine.

- **Article number 336:** All rallies, or procession on public roads, or in location with public access is considered as a riot, and participants are punishable by the law with a sentence for one month to a year imprisonment.

This applies to three or more people, with the intent to commit a felony or a misdemeanor, and if at least one of them carries a weapon.

It applies to a gathering of seven or more people, with the intention to pressure the government into changing decisions or measures by means of public protesting.

It also applies to a gathering of around 20 people, who adopt an appearance that might disturb public peace.

- **Article number 337:**

- 1- When people gather as described above, a law enforcement representative warns them and asks them to disperse.

- 2- Participants who walk away before the warning of law enforcement representatives takes place are exempt from punishment adopted in these cases. It also applies to participants who immediately respond to law

enforcement representative's warning and never use their weapons nor commit other misdemeanors.

- Article number 338:

- 1- If force has to be used to disperse a gathering, legal punishment is of two months to two years imprisonment for participants.

- 2- Those who use weapons, get a one to three years imprisonment sentence, in addition to a more severe punishment they might deserve.

- Article number 339:

- 1- According to articles number 65, 82 and 88, related to misdemeanors mentioned in paragraphs 2 to 5 of this chapter, a possible sentencing could reach stripping participants of their civil rights, or a prohibition of residency within the country, or they might be expelled outside Syria.

Despite the description of riots contained in the previous paragraphs, illegal gatherings, demonstrations, sabotage and horrors committed by armed terrorist groups against citizens, in addition to setting fire to governmental institutions and public service buildings, our Law enforcement agents continue to escort all peaceful demonstrations, whether it had obtained permission to demonstrate or not, they protect protestors participating in any peaceful demonstration, they accompany all peaceful participants throughout the whole period of a demonstration, and only leave when demonstrators willingly disperse, and everyone goes back home safely. But when a demonstration deviates toward adopting manifestations of violence, sabotage and setting fire to public service buildings, they are faced with an adequate number of unarmed law enforcement agents with a mission to control the situation. In this case when few individuals initiate shooting at the police as well as other protestors in order to create confusion and discredit the Syrian general authorities, law enforcement agents usually move away from the demonstration to avoid clashes with terrorists, in order to prevent more fire arm shootings that might hurt protestors. Law enforcement agents are not allowed to use fire arms under any circumstances, except to react in self defense while fighting terrorist groups, or when these groups terrorize and mass-murder other citizens in locations where law enforcement agents happen to be. The Strategy followed by law enforcement agents in dealing with the few peaceful demonstrations and the bigger number of riots since the begging of events in Syria is to adopt unlimited self control. This strategy, paired with strict orders not to use fire arms – even with riots- has resulted in murders of hundreds of officers and law enforcement agents, and thousands were injured by fire arms, swords and knives used by terrorists. There is no immunity for officers and other law enforcement members who break orders, or exceed the power granted to them, in doing so, they expose themselves to severe punishments according to the penal code. In the subject of rescuing the injured and provide them with the appropriate medical attention, the competent medical emergency bodies equally perform services destined to all citizens in need of medical attention, whether they are peaceful protestors, terrorists or law enforcement agents, In support of this policy. Orders are to refrain from arresting any injured person who is transported to a hospital, regardless of this person's extent of criminal actions conducted during demonstrations during which he was injured.

13. The Ministry of Justice in Syria conducts a continuous, methodological and effective operation of monitoring and inspection of all Syrian prisons. This procedure complies with regulations of penal courts mentioned in article (421) to (425) as follows:

Article **421**: regulating prisons and detention places in a decree issued by the Council of Ministers.

Article **422**: both the judge of peace and the investigation judge are asked to inspect all detainees once a month, as for penal courts presidents, they need to do it once every three months.

Article **423**: Penal courts presidents, investigation judges and the judges of peace are authorized to give prison guards orders to undertake measures related to investigations and court cases.

Article **424**: Every person with information about a detention location other than those allowed by the government is asked to communicate this information to the attorney general, vice attorney general, or to the justice of peace.

Article **425**:

1- When the attorney general, or vice attorney general, or the justice of peace get informed about such illegal detention locations, they are asked to immediately go and release any detainee that might be on location.

2- If they discern a legal reason for this person's detention; the detainee should be transferred to the custody of the general attorney or the judge of peace immediately.

3- A record of the situation should be established.

4- If they neglect to perform the points previously mentioned, they will be persecuted as they will be considered partners in the crime of unlawful imprisonment.

14. In the subject of Syrian citizens of Kurdish origin, a legislative decree number (49) dated 7 April 2011 was issued: Kurds of Syria could apply for citizenship. They will be granted citizenship and will benefit in all levels and in all areas from all civic rights – and duties- of full Syrian citizenship. Thousands of Kurds of Syria have been granted Syrian citizenship since.

15. In the subject of the ongoing reform process, new laws are on the way to being issued, the new general election law, and the parties law are approved by the Council of Ministers, we would like to share the steps taken so far in developing the new general election law to illustrate how any of the new legislations in Syria is structured in compliance with the best laws in action anywhere else in the world:

Syria's prime minister has issued decision number (6186) dated May 8th, 2011, including the creation of a committee to prepare a project of the new general election law in compliance with the highest known standards, the committee was given two weeks to complete its mission... committee's members are:

- Dr. Najm Al Ahmad – Deputy of Minister of Justice
- Hassan Jalali – Deputy Minister of interior
- Mahmoud Saleh – Legal Advisor at the Council of Ministers Presidency

- Dr. Mohamed Yousef Al Hussain – Professor, University of Damascus, Law School
- Dr. Jamilah Shurbaji – Professor, University of Damascus, Law School
- Dr. Mohamed Khair Al Akkam – Professor, University of Damascus, Law School
- Fawzi Mahasneh – advisor, Ministry of Local Administrations
- Khaled Kamel – Director of Councils, Ministry of Local Administrations

Based on the above decision, note the following:

- The committee met daily until the project of the law was completed.
- The committee viewed different states laws, like France, Belgium, Egypt, Algeria, Jordan, Iraq and Palestine.
- The committee viewed Syrian laws both inactive and the active ones.
- The committee heard a number of professionals in Law (College professors, judges, lawyers) with different expertise and ages, their contributions and opinions had a great influence on the project of law.
- The committee completed its mission one day ahead of the scheduled time.
- the project of law was published in the official website of the Council of Ministers, and individual ministries websites (Ministry of Justice, Ministry of Interior, Ministry of Local Administrations), visits to all these websites exceeded 34'000, 3'400 of them left written comments.
- All comments were viewed, and some were taken into consideration because they showed the kind of objectivity the project of law could benefit from, the UNDP project's contribution was valuable, all the observations submitted by UNDP were taken into consideration.

To illustrate commitment to global standards, these are the essentials of what the project of law included.

A unique election law:

As it is the case in other countries, the project of law includes all substantive provisions to regulate the process of electing members of the Parliament and members of Local Administrations Councils in one Law.

Goals:

To organize substantive provisions aimed to regulate the process of elections, and to provide a safe electoral process, and to ensure candidates' right to monitor elections. The bill also included terms related to punishment of abusers, and vote manipulators, in addition to securing all essential social segments' representations.

To create an independent electoral management, with integrity, in compliance with international standards: Securing integrity of elections is achieved through the process of implementing regulations on the ground; this requires the presence of an impartial third party in charge of ensuring the legal application of regulations, thus, in no way a party should be competitor and arbitrator. Likewise, those who organize and manage elections should hold no special interests related to the outcome of elections. This led the bill to appoint the judiciary to supervise elections' management, a Supreme Commission for Elections will be charged with this task, and provinces sub-committees will be formed by the juridical. The Executive authorities were left with fewer administrative tasks.

Independent Electoral Commissions:

According to international standards which require an independent electoral management with integrity, the project of law singled out the texts referring to the composition of independent, impartial Electoral Commissions, responsible for organizing and managing the electoral process in all its stages, on all levels. In this regard, competencies and responsibilities that reflect the higher levels of credibility and integrity in the electoral process were identified.

Electoral Districts:

Thinking the concepts of the philosophy of representation in both assemblies from a political and constitutional view points, whether in Parliament or in Local Councils, we were careful to describe larger constituencies for parliamentary elections, for the members of Parliament usually don't represent specific geographic areas, they are representatives of all the people. As for Local Administrations elections, smaller constituencies were described in order to fit with local representations concept.

Nomination conditions:

Nominated candidates need to have obtained Syrian citizenship for a minimum of 10 years (previously 5 years) except those who were included in the decree number 49 of the year 2011 (related to the year 1962 problematic population census) as they can be immediately nominated regardless of the 10 years citizenship condition.

Election campaigns:

In the project of law, election campaigns are regulated in a way allowing candidates to access various media in order to have a reasonable possibility for communicating their individual programs to the public.

Monitoring electoral process :

Throughout all phases of the electoral process, starting from committees' work, to election, vote counting and all the details related to the electoral process, and ending with announcing elections' results, the bill grants candidates and their representatives the right to monitor election process, to make sure of its integrity, and confirm the absence of fraud and manipulation.

Electoral crimes:

In order to reassure all parties involved, a special chapter in the project of law was designed to single out possible offenses related to elections. Every action or absence of action under this possibility was described, the scope of electoral crimes accurately determined, including criminalizing acts aiming to harm the components of the electoral process.

Electoral disputes:

The Project of law refers to specific bodies with competencies to be put in the service of both candidates and voters, where they can directly address legal complaints related to the electoral process. They have the possibility to challenge election or nomination committees, as well as subcommittees, or election results in its final form before the competent judicial authorities. In all these cases, short deadlines were set for both appeals and the decisions made by authorities, in a way to avoid affecting the electoral process, while ensuring protection of the rights of all parties involved.

- A ministerial committee was established to review the finalized the Law project.

- The project of law was approved by the Council of Ministers, and is being prepared for its release.

16. Please find attached legislative texts and the bills mentioned in this document, in addition to 9 CDs including a refutation of the crime of killing Hamza Al Khatib according to his family, in addition to the subject of mass graves in Jisr Al Shughur, and acts of sabotage and terrorism in some provinces, and the confessions of some members of armed terrorist groups describing how they have committed their crimes.

Forth: In conclusion, the government of the Syrian Arab Republic reaffirms its commitment to cooperate with you on all levels, to answer your questions and to help with your mission in order to reach the truth about the issues of your inquiry in order for you to form a just and impartial opinion away from the influence of biased sources, who portray themselves as human rights defenders but whose sole intent is to discredit Syria in order to serve their own unlawful goals.

We are taking steps in our ongoing legislative and political reform, in concordance with standards and principles established by the Syrian constitution and in conformity with internationally established norms. We also capitalize on our interaction with you, and hope it will remain positive, fruitful and exiting.

Annex VI

**Note verbale dated 16 August 2011 from the Permanent
Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office
of the United Nations High Commissioner for Human Rights**

Mission Permanente
De La
République Arabe Syrienne
Genève

الجمهورية العربية السورية
البعثة الدائمة لدى مكتب الأمم المتحدة
جنيف

N° 435/11

Geneva, the 16th of August 2011

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic to the United Nations Office and other International Organizations in Geneva presents its compliments to the Office of the High Commissioner for Human Rights, and in reference to its communication dated 10 August 2011 which included the report of the Office of the High Commissioner for Human Rights Mission to Syria, has the honour to convey to the Office of the High Commissioner the response of the Syrian Government to this report.

The Permanent Mission of the Syrian Arab Republic avails itself of this opportunity to renew to the High Commissioner for Human Rights the assurances of its highest consideration.

United Nations
The Office of the High Commissioner for Human Rights
Palais des Nations
CH 1211 Genève 10

إضافة إلى المعلومات التي سبق للجمهورية العربية السورية وأن واقفكم بها، والتي تتضمن عرضاً شاملاً لحقيقة الأحداث في سورية، أقدم فيما يلي المعلومات التالية استكمالاً لما سبق تقديمه وتوضيحاً لما ورد في تقرير المفوضة من ملاحظات:

كالت الحكومة السورية قد قدمت ردودها على أسئلة المفوضة المسماة حول الأحداث الجارية في سورية وما اتخذته السلطات السورية من إجراءات لمعالجة المسائل التي نتجت عن هذه الأحداث قبل الاتهام من الموحّد للضمين الرد السوري على هذه الأجوبة في التقرير الذي ستقدمه المفوضة إلى مجلس حقوق الإنسان حول الأوضاع في سورية. ومن المؤسف أن تقرير المفوضة الحالي لم يتضمن موقف سورية من الأحداث، والذي تم شرحه بشكل واضح في تلك الردود. وإن عدم تضمين المعلومات الواردة من الحكومة السورية واعتماد المفوضة السامية على المصادر المفترضة فقط تخلق حالة من عدم الثقة وعدم المصداقية في مهنية عمل المفوضة خصوصاً وأن سورية قدمت كل ما لديها من معلومات مرتبطة حول المواضيع المثارة.

اعتقد التقرير على مصدر واحد هو بعض من السوريين المعارضين في الخارج والمطوبين للعدالة بعد أن فهم جزئاً من مشكلة روجت الناس وفروا إلى الخارج وهي القتل غير القانوني على أي دليل أو مستند قانوني وغير من وجهة نظر أهلية الجانب ليست لها مصداقية يمكن التوكل إليها، فعلى سبيل المثال فإن ما تحدث عنه هؤلاء عن فرار آلاف السوريين خارج القطر هو قول يتنصر إلى المصداقية، فما جرى أن نحو عشرة آلاف شخص قد نصبت لهم الخيام على الحدود التركية قبل شهر من وقوع الأحداث، وقد هجرة منهم وقرأهم قبل أي تواجد أممي أو عسكري هرباً من المصداقية المستعصية، وفيما أعادت السلطات المختصة الأمن والاستقرار إلى المنطقة عاد أكثر من عشرة آلاف من هؤلاء إلى مدنها وقرأهم، وهم يعيشون الآن حياة مائنة ومستقرة، ولم يبق في الخارج إلا من استخدم السلاح والطف المنظم.

ورد في الإطارات القانونية لتقرير المفوضة تناقضاً صارخاً، ففي جانب منه أشار التقرير إلى التزام سورية بالعديد من الاتفاقيات والسوابق الدولية. وفي جانب آخر تحدث عن انتهاكات سورية لهذه الاتفاقيات. وهذا الجانب الأخير متناقض للحقيقة. لأن اعتقال كل من يخالف القوانين والأنظمة وتقديمه للعدالة أسلوباً لا يعد خرقاً أو انتهاكاً لتلك الاتفاقيات الدولية أو القوانين الوطنية.

لا توجد في سورية، كما ورد في التقرير، أقلية تمتلك السلطة وتقمع المتظاهرين، إلا أن تأثير معدي التقرير والتحيز لهم لشهادات من تمت مقابلاتهم ممن يطلقون على أنفسهم شهداء حيوان وهم في الحقيقة بغاليتهم فارين من وجه العدالة لما اقترعوا من جرائم الأمر الذي بذل بالتقرير عن المصداقية إن التدخل السلطان من قبل معدي التقرير لأعضاب السبيح الوطني السوري ووصفها بأغليظة أو كلفته هو وصفه لتخريب سورية ناهيك عن كونه أصلاً غير مقبول (إبلافا).

يحدث التقرير كذلك عن ضحايا وشهود حيوان من مدنيين وعسكريين معتمداً على معلومات وردت عبر تقارير صحفية، ومع أن التقارير الصحفية ليست مرجعاً يمكن الاستناد إليه في إعداد تقارير دولية في مواجهة الدول فإن التقرير لم يوضح ما إذا كان هؤلاء ضحايا بالفعل وشهود لهم مصداقيتهم أم أنهم طرف في المسألة وجزء من العنف المنظم. كما أن رفض المعلومات التي توفرها الحكومة يعني أن مفوضية حقوق الإنسان لا تتعامل مع دول بل مع تنظيمات وجهات معادية لسورية كمصدر لمعلوماتها. وفي هذا يضعف دور الدول ومصداقيتها.

والقول المتقدم بـ"مصرف" أيضاً على مقاطع الفيديو الواردة من منظمات غير حكومية أو المنشورة عبر وسائل إعلام كانت جزء من الحملة التضليلية والتخريبية في مواجهة سورية ولجبت دوراً في تهميش السوريين على الاقتتال الداخلي فيما بينهم متجاهلة حقيقة أن هناك مئات المناطق المصورة التي تثبت بشاعة الجرائم التي أقيمت عليها المجموعات الإرهابية المسلحة من قتل وأعضاء ونظم للأرواح ومقابر جماعية وسجائر ارتكبت

بحق العسكريين ومدنيين من قبل هذه الجماعات. وفي كثير من الأحيان كانت بعض من وسائل الإعلام تستخدم الأبرار حول ما يجري في سورية غير أخبار كاذبة ومليونة جرى فضحها عبر وسائل الإعلام السورية، ومن ذلك إصطاء مطروحات معاكسة للحقيقة الأمور أو عرض صور لمظاهرات جرت في دول أخرى على أنها جرت في سورية، وذلك حذرنا من المقاطع المصورة التي تثبت هذا الأمر بشكل واضح لا لبس فيه ولا غرض كنا قد أرمنا إلى الموضوعية.

إن سورية ملتزمة بتطبيق القانون الدولي وهي طرف في معظم الاتفاقيات والبروتوكولات الخاصة بحقوق الإنسان متقدمة بذلك على العديد من دول العالم ممثلة سلسلة متتالية من الإصلاحات الهادفة إلى إحداث تغيير شامل في سورية نحو مستقبل أفضل، ملغية حالة الطوارئ في وقت كانت بحلجة فيه إلى الإبقاء عليها لأن ما جرى في سورية على الأرض من قبل المصالحات الإجرامية المسلحة يفوق حدود التصور والتوقعات لجهة الفوضى والاضطراب والظلم المؤبد في بعض من الأحيان دولاً وإقليمياً وهو ما يشكل تدخل سافراً في الشؤون السورية الداخلية من قبل بعض الدول خلافاً للقانون الدولي والأعراف والمواثيق الدولية. كما ألغت الحكومة محكمة أمن الدولة العليا وتشكيل لجان إصلاحية أنجزت مهماتها بما يعزز رؤية التنمية والقطر في سورية وبما لذلك صدرت ثلاثة مراسيم تشريعية تتعلق بملح حق عام وإشراك من الجرائم باستثناء جرائم الخيانة والتجسس

والإرهاب والاقتصاص وهي المرسوم التشريعي رقم ٢٤ تاريخ ٢٠١١/٧/٢٧ والمرسوم التشريعي رقم ٢١ تاريخ ٢٠١١/٥/٣١ والمرسوم التشريعي رقم ٧٢ تاريخ ٢٠١١/٧/٢٠ وكان حصيلة الموقوفين ممن شملتهم هذه المراسيم وأطلق سراحهم فوراً تصل إلى ١٠٤٢٣ شخصاً مع التأكيد بأن هذا الرقم لا يشمل المخالفات والجنح المفصولة التي تعد بعشرات الآلاف استناداً لأصحابها من هذه المراسيم كما لا يشمل الدعاوى قيد النظر في الجنايات حيث طال الموقوف نصف العقوبة الجنائية إلا عند صدور الحكم فضلاً عن عدد كبير ممن يطلقهم الطو جزئياً وفقاً من أبرز الجوار الوطني الشامل بين أطراف المجتمع السوري كافة هو السبيل الأمثل للإصلاح والتطوير من أجل الوصول إلى الأهداف المرجوة في الارتقاء نحو الأفضل في المجالات السياسية والتشريعية والاجتماعية والاقتصادية فقد صدر للقرار الجمهوري بتاريخ ٢٠١١/٦/٢٢ للقاضي بتشكيل هيئة مهمتها وضع أسس لحوار وطني وتحديد آلية عمله وبرنامج العمل.

وقد دعت هيئة الحوار الوطني إلى لقاء تشاوري في الفترة ما بين ١٠ إلى ١٢ تموز ٢٠١١ ضم مجموعة من رجال السياسة والفكر والمجتمع والناشطين الشباب من مختلف الأطراف الشعبية وللجهات السياسية في الوطن للتدريس والتشاور من أجل الخروج بتصورات ومقترحات للوصول بالحوار الوطني إلى النتيجة المتوخاة. وناقش اللقاء التشاوري طبيعة المرحلة الدقيقة التي تمر بها البلاد والمعالجات السياسية والاقتصادية والاجتماعية المطلوبة مع استشراف الآفاق المستقبلية والاهتمام بالقضايا الشعبية للمواطنين. وقد خلص المشاركون على توصيات عديدة منها:

- أن الحوار هو الطريق الوحيد الذي يوصل البلاد إلى إنهاء الأزمة.
- ضرورة إعلام قيمة حقوق الإنسان وصونها وفق أرقى المعايير الدستورية والإتصالية والتعبيرية والتوصية بإنشاء مجلس أعلى لحقوق الإنسان في سورية.
- وضرورة الإقرار بالقراري على جميع المعتقلين السياسيين ومعتقلي الرأي الذين لم يرتكبوا جرائم يعاقب عليها القانون.

ومن القوانين الإصلاحية الأخرى:

- ١- المرسوم التشريعي رقم ٥٥ تاريخ ٢٠١١/٤/٢١ المتضمن اختصاصات الضابطة العدلية في بعض من الجرائم لجهة جمع أدلتها والاستماع إلى المشتبه بهم فيها ومدة التفتيش.
- ٢- المرسوم التشريعي رقم ٥٤ تاريخ ٢٠١١/٤/٢١ المتعلق بتنظيم حق التظاهر السلمي بوصفه حقاً من حقوق الإنسان الأساسية التي كفلها دستور الجمهورية العربية السورية.
- ٣- المرسوم التشريعي رقم ٤٣ تاريخ ٢٠١١/٤/٢١ المتضمن إنشاء محكمة أمن الدولة العليا.
- ٤- المرسوم التشريعي رقم ٤٢ تاريخ ٢٠١١/٤/٢٧ المتضمن منح الممجلين في سجلات أجانب الحسنة من الأكراد الجنسية العربية السورية.

٥. المرسوم التشريعي رقم ٤٦ تاريخ ٢٠١١/٤/٣ المتعلق بتشكيل المتقاعدين في الدولة والقطاع العام والمنظمات الشعبية من المدنيين والعسكريين بالتأمين الصحي.
٦. المرسوم التشريعي رقم ٤٣ تاريخ ٢٠١١/٣/٢٤ المتعلق بالتملك في المناطق الحدودية.
٧. المرسوم التشريعي رقم ٤٠ تاريخ ٢٠١١/٣/٢٤ المتضمن زيادة الرواتب والأجور للعاملين المدنيين والعسكريين في الدولة.
٨. المرسوم التشريعي رقم ٦٢ تاريخ ٢٠١١/٦/٥ المتعلق بتثبيت العمال المؤقتين.
٩. المرسوم التشريعي رقم ٨٤ تاريخ ٢٠١١/٧/١٣ المتعلق بالانتماء الاجتماعية.
١٠. المرسوم التشريعي رقم ١٠٠/١٠/٨ تاريخ ٢٠١١/٨/٦ المتضمن قانون الأحزاب.
١١. المرسوم التشريعي رقم ١٠١/١٠/٦ تاريخ ٢٠١١/٨/٦ المتضمن قانون الانتخابات العامة.
- وقد أنجزت الحكومة قانون الإدارة المحلية وقانون الإعلام اللذان سيصدران خلال أيام معدودة كما صدرت العديد من المراسيم للتطبيقية ومنها على سبيل المثال مراسيم تتعلق بمنع دورات إضافية للطلاب في جميع مراحل التعليم وإحداث شركات جديدة وكيانات جديدة في مختلف الجامعات.

٣.٢.٢. إنجازات الحكومة الجديدة من أجل تعزيز الديمقراطية ومن ذلك:

١. لجنة التحقيق في الجرائم المرتكبة بحق المدنيين والعسكريين وجميع الجرائم ذات الصلة المرتبطة بالأحداث التي تشهدها سورية.
 ٢. لجنة لوضع الرؤى والتصورات المتعلقة بالنسب لجهة بيان أسبابه والموامل المؤدية إليه وكيفية الوقاية منه واليات تعزيز مبدأ النزاهة.
 ٣. لجنة لوضع قانون الإعلام.
 ٤. لجنة للإصلاح القضائي.
 ٥. لجنة للإصلاح الإداري.
 ٦. لجنة للحوار الوطني.
- وعبر ذلك العديد من المراسيم التشريعية والتطبيقية والقرارات الإستراتيجية مما لم تشر إليه المفوضية في التقرير.

- إن حصول الأجهزة المسؤولة كاملة عن الأحداث في سورية هو أمر يخالفي الحقيقة والمطلق ويتطرق إلى المواضيع من وجهة نظر أحادية الجانب ومن واجب الأجهزة الأمنية في أية دولة من دول العالم تحقيق الأمن والاستقرار للمواطنين وإعادة الهدوء والأمان وحماية الممتلكات العامة والخاصة، خاصة بأن الغالبية العظمى ممن سقط في الأحداث هم من رجال الجيش والشرطة والأمن على أيدي الحصابات المسلحة، وغالباً ما تم الاعتداء على هؤلاء في أماكن عملهم أو أثناء وجودهم بحماية المتظاهرين، إلا أنهم كانوا هم والمتظاهرين على حد سواء عرضة للإطلاق النار من مسلحين مثلمين تجاهلهم تقرير المفوضية كلها.

- ومن المفططات أيضاً الحديث عن إصلاحات اقتصادية متوقفة في الوقت الذي تشهده فيه تقارير المنظمات والمؤسسات الدولية التي ساهمت في برامج إصلاحية عديدة بسورية وأكنت بأن الإصلاح الاقتصادي الذي حصل في سورية غير مبعوث في دول المنطقة لجهة اعتماد معايير اقتصادية جديدة منها:

- الانفتاح الاقتصادي على مختلف دول العالم.
- والذي انعكس بوضوح في زحف مستوى المعيشة وتقص من مستويات الفقر وهذا من الفرائق التمييزية بين مناطق سورية، وتؤكد هذا الأمر تقارير بعثات صندوق النقد الدولي إلى سورية.
- فمثلاً عن عشرات المراسيم التشريعية التي دفعت حجلة الإصلاح الاقتصادي في سورية قداماً مع الكويزه بأن قوة الاقتصاد السوري لا تعتمد في منطقة بذاتها إنما لكل منطقة جغرافية قوتها الاقتصادية الخاصة بها.
- ليس صحيحاً بأن الأكراد ظفروا بمسدين عن السلسلة والحياة المدنية حتى عام ٢٠١١ فما جرى باتار ٢٠١١ هو منع عشرات الآلاف منهم الجنسية السورية، وهو أمر لم تقبله أية دولة أخرى إزاء أحزاب مثبتهين على

أراضيها، وقد ظل المبرورون من أصل كردي طوال تاريخ سورية يقتلون أعلى المناصب السياسية والمilitaria والعسكرية، ويمكن بيان ذلك بشكل مفصل إذا رُحبت للمفوضية بذلك.

• من الغريب أن يقال أن قيام المظاهرات في درعا سببه استغلال السلطة بينما كان معطلاً في يده المظاهرات هو المطالبة بإصلاحات محددة، كما أن تقرير المفوضية يشير لاحقاً إلى أن الشرارة الأولى قد انطلقت من درعا بعد مقتل مجموعة من الأطفال وهذا يعني كذاقضا فاضحا طالما تكررت في حبيبات هذا التقرير، وذلك قبل أن تستغل العصابات المسلحة هذا الحراك القوي لتعلن في إطلاق النار على المدنيين والعسكريين مع التلويح بأن محافظة درعا تضم عدد كبير من المسؤولين في الدولة وهو ما يمكن أيضا (إثباته مفصلاً إذا رُحبت للمفوضية بذلك).

• إن مصطلح (الشبيحة) الذي ورد في التقرير هو مصطلح مختلف من قبل الميليشيات المسلحة وبعض وسائل الإعلام المضللة التي روجته في تقاريرها بهدف تأجيج الفتنة بين شرائع المجتمع، إنما في بعض من المناطق التي استباحتها المجموعات الإرهابية المسلحة وبسبب الفراغ الأمني الذي حصل مؤقتاً في تلك المناطق قام الأهالي بتشكيل أجان شعبية سلمية ليس لديها أي نوع من أنواع الأسلحة تعمل على حماية الممتلكات العامة والخاصة.

• صحيح أن هناك نحو ١٩٠٠ شهيد إلا أنه ليس صحيحاً أن جميع هؤلاء من المدنيين بل أن القسم الأكبر منهم هم من رجال الجيش والشرطة والمواطنين الذين ذهبوا ضحية أعمال القتل التي أقدمت عليها الجماعات الإرهابية المسلحة.

• فيما يتعلق بمدينة حماة لم يعتمد الجيش على احتلالها فهو جيش سورية الوطني وليس جيشاً اجنبياً، بل تعاون مع القوى الأمنية لتخليص المدنيين من المسلحين والمتطرفين الإرهابيين الذين حاولوا إلى مدينة إدلب بعد ترويع سكانها واضطرارهم لمغادرتها حفاظاً على أرواحهم وهذا ما خلق ارتكبا لدن الأهالي بتحويل الجيش الذي أعاد الهدوء والحياة الطبيعية. وهذا ينطبق على العديد من البلدات التي حاول المجرمون تثبيت حالة الرعب والخوف فيها، وقد لجأت الدولة إلى الاعتماد على قوات الجيش لأنه لا توجد لديها قوة شرطة مختصة بمقاومة الشغب والتمرد والإرهاب ولم يستخدم الجيش كياً من مسداته الثقيلة لإيذاء المواطنين بل لحماية نفسه من المسلحين والإرهابيين.

• حينما تحدث التقرير عن جسر الشغور أشار إلى ٣٠ قتيل ومائتي جريح متجاهلاً تماماً حقيقة أن الإرهابيين المسلحين قد قتلوا بوحشية كل مثليها جميع عناصر الأمن الموجودين وفي المنطقة والبالغ عدده ١٢٠/١/ عنصرًا وقتلواهم في مقابر جماعية جرى الكشف عنها بمعرفة بعض من الإرهابيين الذين ألقوا القبض عليهم ويحضرهم من أي عدد كبير من الدبلوماسيين والصحافة العالمية.

• مع التلويح بأنه لم يلقى القبض على أي متظاهر سلمي، وبغالب ما يتم الإفرار من المظاهرات بشكل مخالف للقانون من قبل القضاء خلال خمسة أيام على الأكثر، وإذا كان هناك معتقلين سلمييين على خلفية المظاهرات فخرجوا موافقاً باسمهم أما الإعدام والتعذيب فهو إعدام عار عن الصلحة تماماً ومبالغ به وذلك فإن عدد الحالات الموضوعة أمام القضاء هو ١٢ حالة كذا قد بيناها سابقاً في الكتاب السابق المرمول للمفوضية.

• لا توجد أية أوامر بإطلاق النار ضد المتظاهرين السلميين إنما على العكس من ذلك الأوامر هي عدم حمل السلاح أثناء مواكبة المظاهرات السلمية.

• لم تستخدم الأسلحة الثقيلة والمرومات في أية مواجهة مع العصابات المسلحة، وكل ما ورد في التقارير كان مضللاً وغير صحيح ويهدف إلى تشويه سمعة سورية ومناورتها للاقتضاض عليها لأهداف سياسية أصبحت معروفة للعالم.

- إن الحكومة مصفومة وجادة في عدم جواز استخدام أي مبرر من مبررات التعليل، ولجنة التحقيق القضائية الخاصة بالحدوثات مبالغة لمقاطعة كل من يثبت انتهاكه لحقوق الإنسان وكل من يثبت تورطه في اختيالات المدنيين والعسكريين على حد سواء.

- أما بشأن عودة المهجرين فلنفس هناك أي حقبة تمول دون حريتهم ويقدم لكل من يعود كامل التسهيلات اللازمة، وقد سمحت المصطفين بدخول المناطق الساخنة.

- أما بالنسبة للسماح لمنظمات حقوق الإنسان بالدخول إلى سورية وإجراء تحقيقات عن حقوق الإنسان فإنه أمر تقدره الدولة وفقاً لاختيارات السيادة الوطنية وفي الوقت الذي تراه مناسباً.

- ومن الناحية الإجرائية يجد أن تقرير اللجنة يفرج عن الإطار القانوني الذي وضعه القرار S-16/1 في جوانب عدة أهمها:

١- تقديم الدعم إلى "لجنة التحقيق" وذلك في جوانب التقرير وفي المقرة الأولى منه.

٢- عدم الالتفات بمنطوق القرار S-16/1 حول "قيام اللجنة بتحقيق وتقديم تقرير مفيد ولو مصداقية".

٣- تم تكليف الإطار القانوني للانتهاكات التي ارتكبتها هؤلاء وفقاً للمقررين ١٥ و ١٧ من التقرير باعتبار أنه يمكن أن ترتقي بعض هذه الخروقات لمسئور الجرائم ضد الإنسانية. إذ يعتبر هذا التكليف خروجاً عن ولاية اللجنة التي تلحصر بجمع المعلومات وليس للتوصيف القانوني للخروقات.

٤- تقديم توصية إلى مجلس الأمن الدولي في حين تكمن علاقة المفوضية مع مجلس حقوق الإنسان.

٥- تقديم توصية لجامعة الدول العربية وكأنها إحدى المؤسسات التي تقع المفوضية.

- إن سورية إذا تدرع عالياً النور المسند إلى المفوضية السامية لحقوق الإنسان والمهمات المطلوبة بها تترجم أن تلتزم المفوضية جانب الحياد وأن تلخ جميع الرؤى ووجهات نظر الأطراف جميعاً وتحللها بموضوعية ودون التحيز إلا للجوانب الإنسانية، وأن تكون جهة محايدة مستقلة لا تضع رؤى وتصورات مسبقة دون تدقيق أو تحليل، وإن يد الحكومة السورية مندودة إليها من أجل تعاون مقرر يضع الأمور في نصابها الصحيح، علماً بأن الحكومة الآن بشأن أعداد ملفات قضائية متكاملة مستندة بها إلى المفوضية وغيرها من الجهات الدولية المستقلة والمختصة تثبت تورط دول ومجموعات وأفراد في تلجوج الأوضاع الداخلية. والفئة الطائفية ودعم العصابات الإرهابية المسلحة بما يتوخى دعام الاستقرار الداخلي والوحدة الوطنية والتدخل السافر في الشؤون الداخلية الدولة وتقديم الدعم المادي والمعنوي للمصالحات الإجرامية التي استولحت البلاد وقتلت المدنيين والعسكريين وخطقت حالة من القوضى والاضطراب والعتف المنظم.

نتائج عمل اللجنة المكلفة بموضوع حمزة الخطيب

بناءً على الأمر الإداري رقم ٩١٢/ص تاريخ ٣٠/٥/٢٠١١ المتضمن تشكيل لجنة برئاسة اللواء حيد الكريم ملبان معاون وزير الداخلية وعضوية كل من :
 - السيد محمد درويشة، مدير إدارة الأمن الجنائي،
 - السيد محمد كنجر، النائب العام العسكري،
 - السيد عبد العزيز الشمال، قائد الشرطة العسكرية،
 - السيد رائد جازم، رئيس فرع التحقيق بإدارة الأمن الجنائي.
 مهمتها: التحقيق بموضوع الإدعاءات المتعلقة بوقوع أعمال عنف وشدة وتكذيب على جهة -الطبل- حمزة

اجتمعت اللجنة بكامل قوامها في مكتب رئيسها يوم الثلاثاء الواقع في ٢٠١١/٥/٣١ الساعة الثامنة صباحاً، وبالمداولة تقرر القيام بالإجراءات التالية بغية الوصول للحقيقة.

١- انتقلت اللجنة بكامل قوامها إلى مستشفى تشرين العسكري - قسم الطب الشرعي وفي القسم المذكور وبدء على تكليفها بحضور الصور. للضوئية المأخوذة لجنة المتوفى الحدث حمزة الخطيب، وباختصار تبين أنها ستة صور ملونة لهذا الحدث المتوفى مثبته على كرتون مقوى بلون أبيض تحمل رقم تسجيل ٢٠٢/٧٥٧/ صادرة عن الشرطة العسكرية الأدلة القضائية/ قسم التصوير الجنائي ومعركة هذه الصور بتقنيات رقم ٢٢ على كل منها، وهذه الصور بوضوحات مختلفة وبسبب تعريفها برقم ٢٢ كون اللجنة كانت مجهولة الهوية، وبعد الاطلاع على الصور جرى ضمها للتحقيقات القائمة لدينا حسب الأصول.

٢- طُلبت نسخة من محضر التكليف على جهة المتوفى الحدث حمزة الخطيب المعدة من قبل اللجنة الطبية الثلاثية والمؤلفة من السادة الأطباء : أكرم الشمار - عصام أحمد - إسماعيل كوران، وبإختصار الخبرة تبين لنا أنها مؤلفة من أربعة صفحات مطبوعة والتي جاء فيها بالحرف الواحد:

تقرير خبرة طبية شرعية ثلاثية حول وفاة المولود حمزة الخطيب

الوصف الظاهري:

- لجنة تعود لتقى /حدث/ في العقد الثاني من العمر بدين جداً معتدل الطول نحلي البشرة شعر رأسه اسود بطول ٤ سم.
- العيّن صلبتان والمدققان متصبغان بشكل كامل وتناظر في الجانبين.

- الجلّة تؤدي صملاً مرنياً ورزقة رمية خفيفة متوضعة في الأقسام الخلفية غير الاستنادية من الجذع والأطراف.
- الجلّة ملطخة بالدماء ويؤدي مسحات متكئة سطحية خفيفة في مستوى الجبهة اليمنى والأحضان والخذ اليمنى وهي ناجمة عن سقوط أثناء الاحتضار وليس لها علاقة بالوقاة.
 - يلاحظ أن الجلّة لا تتناسب مع العمر المتوفى ويؤدي طول في قياسات الجذع وعرضه وزيادة في حجم الثديين، صدر في حجم الخصيتين وكبد الصفن وصغر في حجم القضيب وغزور القضيب داخل الصفن.
 - كما يلاحظ غياب كامل للإشعار من الوجه والشاربين وتحت الإبطين وناحية العانة.

وتؤدي الجلّة الإصابات التالية:

- لقد تمّ في دخوله من المستوى السفلي للعضد الأيسر وخرج من فوهة تقع في الثلث السفلي الداخلي للعضد الأيسر.
- تمّ دخل دخوله ثانياً إلى البطن في الصدر الجانبي المتوسط وخروجاً بـ (٠ سم).
- ٢ - مرمى ناري دخل في الخاضرة اليمنى العلوية وخرج في الظهر السفلي الأيمن الوحشي.
- ٣ - مرمى ناري شقوله وخروجه في مستوى الثلث للعضد الأيمن.

ولا تؤدي الجلّة :

- أية آثار لعنف أو شدة أو مقاومة أو ضرب أو تعذيب من كدمات، مسحات ظفرية، جروح قاطعة طعنبة أو وخزبة، كسور عظمية أو جروح مفصلية أو فوهات لمرامي نارية أخرى سوى ما سبق ذكره بالتفصيل أعلاه.

المناقشة :

- لقد مكّن المتوفى جملة بثلاثة مرامي نارية أحدها كان له دخولين وخروجين حيث أنه دخل في العضد الأيسر وخرج من العضد وتدخل ثانية في الصدر الجانبي الأيسر وخرج من الصدر المتوسط الأمامي بين الجامتين. والمرمى الآخر دخل من الخاضرة اليمنى وخرج من الظهر الأيمن قرب الذهابة السفلية للأضلاع. ومرمى دخل وخرج في الثلث السفلي للعضد الأيمن.
- إن المرامي النارية الثلاث بدت حوافها في الدخول والخروج متممة حمراء وبدت حواف الدخول للداخل والخروج الخارج كما ظهر الطوق السحجي على فوهات الدخول ولم يظهر على فوهات الخروج وهي علامة هامة لتبديل الدخول عن الخروج.
- إن الصفات والموجودات التي أوردها سابقاً فوهات الدخول والخروج إنما هي علامة على أنها حيادية أي حدثت للمتوفى حمزة وهو على قيد الحياة.

- إن ما يميز هذه القوالب أنها واسعة نوعاً ما وهذا يدل بأن المرمى لم يدخل اليدين بشكل مباشر وإنما اصطدم قبل دخوله للشوكة جزئياً أو أن الدخول بشكل جانبي فثبتت القوالب أكبر من الطبيعي قليلاً.
- لقد لاحظنا أن المرمى أصاب المغمور في مواقع متعددة في العضد الأيسر وواحد في الجذع (الخاصرة) وآخر في العضد الأيسر وإن توزع المرمى يدل بأنه قد أصيب من قبل رامي بوضعية الحركة للرامي والمغمور أو أصيب من أكثر من مصدر.
- إن المرميين اللذين أصابا الفتى في صدره وخاصرته هما مرميان قاتلان اوراً وإن المرمى الذي أصاب العضد الأيمن فهو ليس قاتلاً لقره.
- إن المرمى القارية سببت أذيات : عظمية .
- حشوية صدرية .

حشوية بطنية

- أدت إلى النزيف والوفاة.
- إن الإطلاق هو من قبل الغير والرامي كان لحظة الإطلاق في نفس المستوى الأفقي للمغمور.
- مسافة الإطلاق بعيدة للرامي الثلاث وهي أكثر من متر واحد كحد أدنى.

النتيجة :

- وفاة بتراف شديد ناجم عن إصابة بمرامي نارية ثلاث.
- ١- مرمي ناري دخوله وخروجه في العضد السفلي الأيسر بداية ثم دخل ثانية في الصدر الجانبي الأيسر وخرج من منتصف القص.
- ٢- مرمي ناري دخوله في الخاصرة اليمنى وخروجه في الظهر الأيمن الوحشي.
- ٣- مرمي ناري دخوله وخروجه في الكتف السفلي للعضد الأيسر مسافة الإطلاق ليس الرامي بهذه المسافة.
- واحد كحد أدنى.
- الإطلاق من قبل الغير ومن عدة مصادر أو رامي واحد بوضعية الحركة والمغمور كان بوضعية الحركة أيضاً وفي نفس المستوى الأفقي .
- لقد سببت المرمى أذيات بالغة حشوية صدرية بطنية وعالية نازقة بشدة أدت للوفاة .
- والوفاء بلجنة عن المرمى النارية وما نهم حدها .
- ٣- كانت اللجنة الطبية الثلاثية المذكورة بالبيد رقم ٢ بإعداد دراسة مقارنة بين الصور الضوئية المأخوذة لجهة الحدث المتروكي حمزة بمشلى تشرين العسكري الكائن بدمشق بتاريخ ٢٠١١/٤/٣٠ مع الصور الضوئية المأخوذة لنفس الجهة بتاريخ ٢٠١١/٥/٢٤ بالمشفى الوطني بدمشق، وتنفذاً لهذا التكليف قدمت اللجنة للدراسة المتأصلة بتقرير مؤلف من صفحتين جاء فيه بالحرف الواضح ما يلي:

لدى مقارنة الصور الضوئية المأخوذة لجهة المتولى حمزة الخطيب بتاريخ الوفاة بدمشق وذلك بتاريخ ٢٠١١/٤/٣٠ ومقارنتها مع الصور الضوئية المأخوذة له بتاريخ ٢٤ / ٥ / ٢٠١١ في مستشفى درعا الوطني، تبين لنا الفروقات التالية:

المميزات	في مستشفى درعا الوطني	في مستشفى تشرين العسكري
١	انتفاخ شديد وأسوداد وتورم في مستوى الأكتاف والألف والشفين وهي تمسخية بعد الموت	سمجات خفيفة وهي سمجات متكئة حيالية والجهة ملطخة بالدماء ولا يوجد وتمت
٢	لون أخضر محمر ومناطق مسودة تقع في ناحية الخد الأيمن والصدر اللطوف والأطراف وهي	لا يوجد لون أخضر أو مناطق مسودة
٣	انتفاخ شديد في مستوى الصفن مع بلون كيس الصفن بالأخضر المسود وأيضاً في الفخذين والبطن وهي تمسخية بعد الموت	لا يوجد الانتفاخ في مستوى الصفن أو بلون أكيس الصفن باللون الأخضر المسود.
٤	السلخات جلدية أكثرها وضوحاً في مستوى الذين والحق وهي تمسخية بعد الموت	لا يوجد السلخات جلدية
٥	ظهور الشبكة الوعائية في مستوى الطرفين السفليين والمصدر بشكل واضح وبلون يميل إلى وهي تمسخية بعد الموت	لا يوجد شبكة وعائية ظاهرة على جهة المتوفي
٦	آثار موائ تتل في مستوى سطح الجهة بشكل كامل وهي تمسخية بعد الموت	لا توجد آثار لموائ
٧	ظهور حشفة القضيبي بلون أسود مع اسلخ جلدي في قاعدة الصفن من التلقي مع جوار القضيبي وظهور التسبيح تحت الجلد أصفر وهي تمسخية بعد الموت ولا يوجد ما يؤكد وجود القطع على الصور	بنت الخصيتان صغيرتين وفي مكانهما الطبيعي والقضيبي صغير الحجم وخالف في كيس الصفن ولا يظهر منه إلا الحشفة الواضحة بلون أحمر زهري مع فوهة الإحليل الصغيرة في منتصف الحشفة بسبب السمنة دولاً علامات لاسلخات
٨	ظهور فوهات المراسي النارية مسودة بفعل التفاسخ الرمي والدماء بلون أسود خامق	ظهور فوهات المراسي النارية بلون أحمر قاني والدماء حمراء قلبية تحملاً بفوهة المراسي النارية وتكتشر على سطح الجسم في المناطق المختلفة من الجسم

للمناقشة للفروقات الظاهرة على المقارنة بين الصور المأخوذة للجنة في مشفى تشرين بدمشق بتاريخ ٢٠١١/٤/٣٠ والصور المأخوذة للجنة في مشفى درعا الوطني بتاريخ ٢٠١١/٥/٢٤:

... إن ما ظهر في الصور المأخوذة في المشفى الوطني بدمشق هو عبارة عن تبدلات حدثت بفعل التوسع الرمي بسبب تقدم الزمن على اللجنة ما بين لحظة حدوث الوفاة وتاريخ تسليمها إلى مشفى درعا الوطني، وهي تبدلات فيزيولوجية طبيعية تحدث على كل الجثث بعد حدوث الوفاة بفترات زمنية. ونتيجة للفعل الجرافيم الهوائية واللاهوائية وهذا كله يؤدي إلى حدوث انتفاخ في الأجواف بفعل إطلاق الغازات النسيجية وحدثت التسلخات الجلدية بمجرد ملامسة اللجنة وخروج سوائل تلك من الفوهات ومن الجلد وفي مراحل متقدمة من الزمن سوف تؤدي تلك إلى التحلل في التسيخ العضلي وجسم الأضواء ولا يبقى سوى الهيكل العظمي من اللجنة كلها تقريبا.

الزمن مع العلم أن هذه الخدثات الفيزيولوجية تتبع كما هو معروف في الطب الشرعي للظروف التي وجدت فيها اللجنة من ناحية حرارة الجو، مكان وجود اللجنة، مع العلم أنه في الحالة التي أمامنا فإن اللجنة كانت موجودة في البرد وبكبريد (سد) تحت الصفر وهذا سيؤخر حدوث التوسع الرمي ويجعله بطيئا إلا أن ذلك لا يمنع من حدوثه وهذا ما حصل في حالتنا هذه والذي أدى إلى ظهور الفوارق بين الوصف للجنة في مشفى تشرين وفي مشفى درعا الوطني.

... كانت اللجنة معاون رئيس النيابة العامة بدمشق بتقديم تقرير يبين فيه الإجراءات التحقيقية الضابطة التي قام بها حيال جثة الحدث المتوفي حمزة الخطيب تقدم تقريره مطبوعاً موقفاً من قبله مؤلفاً من صفحة واحدة والتي جاء فيه بالحرف الواحد:

في ساعة متأخرة من ليل الجمعة الموافق ٢٠١١/٤/٢٦ تم إصلاحي من مشفى تشرين العسكري بوجود لجنة مجهولة الهوية في قسم الطب الشرعي واردة إليهم من محافظة درعا، وعلى الفور وكوئي قاضي الجرائم المشهود، توجهت برفقة كاتب الضبط والطبيب الشرعي السيد ميسل وقائب وقمنا بإجراء الكشف الطبي والقضائي عليها. وتحديد سبب الوفاة، والتي تبين أنها ناجمة عن المراسي الدائرية التي تعرضت لها، وقام مصور الأدلة الجنائية بتصويرها بدقة، وقمنا بإصطحابها رقم ٢٣/ ولم يشاهد أي آثار فتنة أو عنف أو طعرب أو تعذيب أو كسور عليها، واستمر الكشف حتى صباح يوم السبت الموافق ٢٠١١/٤/٣٠.

ولم تكف بذلك، قمنا بتكليف لجنة طبية ثلاثية ذات خبرة وتحديد سبب الوفاة بدقة، وهي مؤلفة من الطبيب أكرم الشعار والطبيب عصام أحمد والطبيب إسماعيل كروان. وتم إيداعها في براد مشفى تشرين العسكري - قسم الطب الشرعي، ليصار لتسليمها للوفا عند التعرف عليها، فعلاً بتاريخ ٢٠١١/٥/٢١ حوالي الساعة الخامسة مساءً تم تسليم اللجنة رقم ٢٣/ التي يبين فيما بعد أنها هاتمة الفتى حمزة خطيب في مشفى درعا الوطني.

بشرفين العسكري برافقة دورية من الشرطة العسكرية ووصلت بعد حوالي ساعة ونصف إلى براد مشفى درعا الوطني دون علمها بلدا حينئذ بعد ذلك.

٥- استندت اللجنة بتاريخ ٢٠١١/٦/١ للطبيب الشرعي إسماعيل أبو ذبوت الموظف بالمشفى الوطني - قسم الطب الشرعي باعتباره هو من أجرى الخبرة والكشف على جثة المحدث المتوفي حمزة الخطيب ووصولاً لتحقيق عملية مراجعة قاطعة لا يتسرب إليها الشك أو الريب، واستندت أيضاً أعضاء اللجنة الطبية الثلاثة للذين قاموا بالكشف على جثة نفس الشخص والذين سبق ذكرهم أعلاه، وتم إجراء المقابلة بينهم جميعاً وأقرباً موضوع سبب الحضور والمقابلة والغاية من هذا الاجتماع، وبالنقاش الشفوي العلمي والطبي والفني أعلن الطبيب الشرعي إسماعيل أبو ذبوت:

"نحن الطبيب الشرعي إسماعيل أبو ذبوت طبيب شرعي في محافظة درعا.

بعد الإطلاع على تقرير اللجنة الطبية الثلاثة الذي قمت بتاريخ ٢٠١١/٤/٢٩ بفحص المرحوم حمزة الخطيب وكذلك الصور الضوئية المجرأة ٢٠١١/٤/٢٩ في دمشق والصور الضوئية المجرأة بتاريخ ٢٠١١/٥/٢٤ في درعا.

وبعد مقابلة الزملاء أعضاء اللجنة الطبية الثلاثة: الدكتور أكرم الشمار والدكتور عصام أحمد والدكتور إسماعيل كيوان وتقرير المقابلة بين الصور المأخوذة بنفس الشخص في دمشق وفي درعا من قبل اللجنة الثلاثة أفيد بما يلي:

أنه كتب في تقرير المؤرخ بتاريخ ٢٠١١/٥/٢٤ أن هناك بئر في القضيبي غير حيواني (أي أنه لم يحدث تشام الحياة وإنما قد حدث بعد الموت وإن الجثة وقت الفحص كانت تيدي نفسها حتى في الناحية التشريحية لوجود انتفاخ في كيس الصفون وظهور اللون الأزرق، وحدثت استلاعات جلدية، وإذا لكر بأن الحالة لم تكن حالة بئر بشكل جازم وذلك لوجود التغيرات التشريحية السابقة مع احتمال أن هذا الضواغ المادي الذي بوغت عنه حدث في سياق الفحص، أو أثناء نقل الجثة أو احتكاك في هذا الناحية وهذه خبراتي.

وبعد أن انتهى بتكوين التقرير بخطته قدمته إلى اللجنة فتمت دراسته ومشاهدته بالاسم والتوقيع لكامل قوام اللجنة كي يأخذ القيمة الرسمية والقوة الثبوتية وبعد ذلك جرى تضم هذا التقرير إلى التحقيقات الجارية حسب الأصول. ٦- تم استدعاء المدعى علي الخطيب والد المحدث المتوفي حمزة الخطيب بتاريخ ٢٠١١/٦/١ وبالمناقشة معه أكد أنه على قناعة بأن جثة ولده سليمة وليس لأحد مصلحة بالتمسك بها ولقد هذه القناعة بعد اطلاعه على محضر الكشف الطبي والقياسي الجاري على جثة ولده من اللجنة الطبية الثلاثة والصور الضوئية المأخوذة على اللجنة بمشفى لكنه رجا اللجنة بأن لا يكون حضوره وقناعته خوفاً على نفسه من القتل من قبل المتطرفين في درعا، ولذا لا عدد رغبته قررت اللجنة صرف النظر على ضبط أقواله.

٧- منعا للتأويل أعيدت اللجنة بيان قيد مندي فردي للمتوفي حمزة الخطيب من أمين السجل المدني الذي يتبع له والذي جاء فيه (الاسم: حمزة - النسبة: الخطيب - اسم الأب: علي - اسم الأم: سميرة - الأمانة: درعا - محل وتاريخ القيد: الجيزة ١٩٩٨/٥/٦ اليوم السادس من شهر أيار لعام ألف وتسعمائة وألف وثمان

وتسعين ميلادي ... الدين والمذهب: إسلام ... الرقم الوطني /١٢٠١١٨٩٨٣/ ... الجنس: ذكر ... تاريخ التقيّد: ١٩٩٨/٥/٢٧ ... الوضع الحالي: خائب ... متسبب الاسم: ٨٣.

وبعد القيام بهذه الإجراءات المذكورة أعلاه استخلصت اللجنة وباإجماع النتائج التالية:
١- وصلت اللجنة إلى مثنى تشوين العسكري بدمشق بتاريخ ٢٠١١/٤/٢٩ في ساعة متأخرة من الليل، وبوشر في إجراء الكشف الطبي والفضائي عليها أصولاً عقب وقت قصير من وصولها بشكل فني وعلمي وفائري متكامل.

٢- لا يوجد من آثار الشدة والعنف سوى آثار المرامي النارية الموصوفة بمحض الكشف،

٣- إن سبب الوفاة هو الإصابة بنزف شديد ناجم عن الإصابة بمزاي نارية ثلاث:

أ- مرمى ناري دخوله في العضد العظمي الأيمن بداية ثم دخل في الصدر الجانبي الأيمن وخارج من منتصف الفص.

ب- مرمى ناري دخوله في الخاصرة اليمنى وخروجه في الظهر الأيمن الوحشي.

ج- مرمى ناري دخوله وخروجه في الثالث المعلي للعضد الأيمن مسافة الإطلاق لجميع المرامي بعيدة: متر واحد كحد أقصى.

الإطلاق من قبل الغير ومن عدة مصادر، أو من رامي واحد بوضعية الحركة والسقوط كان بوضعية الحركة كوضياً وفي نفس الممنوع الأثني.

لقد سببت المرامي أدات بلغة خطوية صدرية بطنية وعالية بشدة أدت للوفاة.

والوفاة ناجمة عن المرامي النارية وما نجم عنها.

٤- لا يوجد بقى للعضو الذكري وإنما حصل القياس من قبل الطبيب الشرعي إسماعيل أبو ديوت الذي قام بالكشف على الجثة بذرا بتاريخ ٢٠١١/٥/٢٤ وصوب قراره في تقريره المعد بهذا التاريخ على ضوء المصطبات الفلجية والعلمية والطبية والدراسة المقارنة التي أجرتها اللجنة الطبية الثلاثية بدمشق بين الصور الطولية المأخوذة للجنة بدمشق وبين الصور الطولية المأخوذة للجنة في درعا والمناقشة الجارية مع الأطباء الشرعيين الثلاثة الذين قاموا بالكشف على الجثة بتاريخ ٢٠١١/٤/٣٠.

٥- ثبوت قناعة المدعو علي الخطيب ولد للحدث المفوف حمزة الخطيب بأن جثة ولده سائمة وبجانبه من الحث ولدي صراحة هذا القناعة أمام أعضاء اللجنة وأنتس عدم تكوين أفكته أو رأيته هذا بشكل خطي خرقاً على نفسه من الجراحات المتطرفة في درعا والتي قد تدم على قتله إذا علمت بأنه حضر وبذل قناعته بما أضيغ عن بتر العضو الذكري لأبنة بوسائل الإعلام المغرطية وهذا القناعة بعث من أرضية الحوار بين أعضاء اللجنة من جهة والوثائق الرسمية القضائية والصور الضوئية وتقرير الخبرة الطبية الثلاثية والدراسة المقارنة بين الصور المأخوذة في درعا والصور المأخوذة في دمشق من جهة أخرى.

٦- ثبوت وجود جهات معادية وأجبت أشخاصاً لافل صور مغايرة للحقيقة أو متلاعب بها فلها التحقيق ما رتب
خليفة يجب متابعتها من الجهات المعنية توصلاً لمعرفةها والقضاء على تلك الصور ومنعها عامة وقبلاً يتعلق
بهذه الواقعة خاصة.

الخلاصة :

- ... ثبت بالدليل العلمي والفني والقضائي عدم وجود آثار لأعمال شدة أو عنف أو تعذيب على جثة الحدث المتوفي بحجرة الخطيب لا بحياته ولا بعد وفاته سوى آثار المراسم النارية التي أصيبت بها.
- ... كما ثبت عدم وجود بئر العضو الذكري لهذه الجثة أيضاً.

بزرگی اطلاع

Note verbale dated 16 August 2011 from the Permanent Mission of the Syrian Arab Republic addressed to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights Geneva

16 August 2011

In addition to information previously delivered by the Syrian Arab Republic, which includes a comprehensive account of the events currently taking place in Syria, we submit this complementary information intended to clarify and rectify the erroneous beliefs mentioned in the UN High Commission report.

The Syrian government had promptly delivered its response to the High Commission's questions concerning the events taking place, and fully explained the measures taken to resolve the issues raised with regards to the situation in Syria. The Syrian government response was delivered prior to the date the High Commission was to present its report to the Human Rights Council. It is regrettable that the presented report did not include the position of the Syrian government, and was solely based on unreliable sources. When the High Commission chooses to be unprofessional in dealing with this matter, it creates an environment of distrust, especially that the Syrian report included all documented information the Syrian government possesses concerning the points raised in the High Commission's report.

The High Commission report was based on a one-sided source of information which is the opposition based abroad, they are few individuals who were outlawed for committing crimes related to using arms and spreading terror amongst the Syrian people. What they claim, without any proof, is untrue and has no basis in the law; it only expresses personal view points with no credibility. For example, the incident describing thousands of Syrian civilians fleeing the country lacks credibility, what really happened is that tents were erected at the Turkish border and prepared to receive ten thousand people a month even before the incident had taken place. The fleeing Syrian citizens have deserted their towns and villages before any military or security forces presence took place, they fled armed groups that have infested their areas, but when authorities restored safety, ten thousands of them returned, and today, they run a peaceful life in their towns and villages. Only those who used arms and organized terror against the population remain outside of the country.

- The high Commission report contains an obvious legal contradiction, in one part it mentions how Syria complies with international Laws, in another part it claims Syria breaking international Laws, which is untrue; when the Syrian government takes on arresting, detaining and presenting to justice those who violate the law, it is not considered breaking international laws on the part of the Syrian government.
- In Syria -as it was incorrectly mentioned in the High Commission report- there is no minority that uses power to repress protestors, in fact, it shows how representatives of the High Commission have chosen a biased approach to collect information from individuals who portrayed themselves as eyewitnesses, while they are in reality a group of outlaws who have committed crimes, which makes them completely unreliable as a source of information. The description of certain groups as "minority" or "majority" by representatives of the High Commission is an outrageous interference in our national internal makeup, a recipe for disaster and a call to destroy Syria, it is totally unaccepted.

- While the High Commission has based its report on press information, despite the fact that press information should not be considered as a reliable source, especially when it is used to create reports addressed to states! Besides civilian and military victims, the report mentions eyewitnesses, although, the report did not support those individuals' credibility, nor clarify whether they are real victims and eyewitnesses? or, are they taking part in the equation and the methodic spread of organized terror? In disregarding information provided by the Syrian government, the High Commission implies its reliance on information offered by organizations considered to be hostile toward Syria, which leads to weakening the state's role and its credibility.
- This also applies to videos provided by nongovernmental organizations, presented by different media in the frame of a misleading campaign against Syria, destined to incite sectarian violence among Syrian citizens. In fact, these videos represent evidence of ugly crimes carried on by armed terrorist groups, crimes of murder, rape, dismemberment, massive graves and genocides that were perpetuated against both civilians and the armed forces by terrorists. The Syrian media has shown how certain international media had spread lies and amplified what is happening in Syria, they either have presented information contrary to the truth, or shown videos of demonstrations taking place in countries other than Syria. We have sent tens of examples of these videos to the High Commission, clearly showing manipulations of that kind.
- Contrary to few other states, Syria is committed to apply International Law. Syria, who takes part in most agreements and protocols related to human rights, is today declaring a series of consecutive reform measures destined to implementing a comprehensive change toward a better future of Syria, starting by the abolition of the State of Emergency Law, at a time when it is most needed, while groups of armed terrorists are surpassing all our predictions in spreading terror, violence and chaos, they, in some cases, are supported by regional and international third parties, which in itself, constitutes a blatant meddling in Syria's internal affairs by certain states, which, in turn is a contradiction with international law, charters and conventions.

In addition, Syria had put an end to the Supreme State Security Court, and proceeded to creating reform committees that had accomplished its mission in view of achieving progress and development in Syria. This effort had resulted in three legislative decrees; decree number 34 (March, 7th, 2011), a general amnesty covering all crimes except treason, espionage, terrorism and rape, decree number 61 (May, 31st, 2011) and decree number 72 (June, 20th, 2011). As a result, 10'433 detainees were released immediately, this number does not include tens of thousands of minor violations and misdemeanors whose actors benefit from these decrees, this is in addition to criminal lawsuits underway, for which the general amnesty covers half of the sentence unless a verdict is pronounced, and many other cases that fall partially under the general amnesty.

We are convinced that a comprehensive national dialog is the best way to achieve development and reform in the political, legislative, social and economic areas. A presidential decree was issued on June 2nd, 2011 stipulating the creation of an official body with the mission to establish the basis of our national dialog, to describe its mechanisms and specify its timetable. Between June 10th and 12th, the national dialog committee invited intellectuals, politicians and young activists, a full spectrum of the Syrian society and its different political orientations, to participate in a dialog intended to reach a

vision and produce recommendations. Participants discussed the nature of the delicate phase Syria is going through, explored future possibilities and contemplated citizens' daily life concerns. Here are some of the recommendations issued following the meeting:

- Dialog is the only choice to end the crisis.
- Confirms the necessity of focusing on the value of human rights, to use means of constitutional, humanistic and contemporary standards in order to protect human rights, also a recommends the creation of a Syrian high council for human rights.
- Advises an immediate release of all political, and opinion prisoners in Syria, who did not commit crimes punishable by the law.

Some of the other reform laws:

- 1- Legislative decree number 55 (April, 21st, 2011) related to law enforcement in few particular kinds of crimes, it concerns procedures of collecting evidence, hearing suspects and respecting temporary detention period.
- 2- Legislative decree number 54 (April, 21st, 2011) related to managing citizens' right to organize peaceful demonstrations, which is already mentioned in the Syrian constitution as a basic human right.
- 3- Legislative decree number 43 (April, 21st, 2011) related to the abolition of the Supreme State Security Court.
- 4- Legislative decree number 49 (April, 7th, 2011) related to granting Syrian citizenship documents to the Kurdish populations registered as foreigners in Al Hasaka.
- 5- Legislative decree number 46 (April, 3rd, 2011) related to including under health insurance coverage both civilian and armed forces retirees, those who were employed by the government, public sector or public organizations.
- 6- Legislative decree number 43 (March, 24th, 2011) related to property acquisition in border areas.
- 7- Legislative decree number 40 (March, 24th, 2011) related to salary increase for civilian and armed forces' governmental employees.
- 8- Legislative decree number 62 (June, 5th, 2011) related to substituting workers' short term contracts by long term contracts.
- 9- Legislative decree number 84 (July, 13th, 2011) related to social development.
- 10- Legislative decree number 100 (August, 6th, 2011) related to multiple parties law.
- 11- Legislative decree number 101 (August, 6th, 2011) related to the general elections law.

The government had also completed working on two laws, the first concerns the media, the second is related to local administrations, they will be issued in the next few days. Additionally, we issued many regulatory decrees related to offering students more study cycles, and creating enterprises and new colleges in all Syria's universities.

The Syrian government is also creating a number of committees involving senior professionals and experts to work on the following questions:

- 1- Committee investigating crimes committed against civilians and the armed forces, and other crimes related to the currently events taking place in Syria.
- 2- Committee exploring the reasons and elements taking part in the system of corruption, with the mission to describe mechanisms of prevention of corruption and promote values of integrity.
- 3- Committee to establish a media law.
- 4- Committee for judicial reform.
- 5- Committee for administrative reform.
- 6- Committee for national dialog.

And many other legislative and regulatory decrees and strategic decisions that have failed to be brought up in the High Commission report.

- Blaming Syria's security services as a sole responsible for what's happening in Syria is irrational, incorrect and expresses a unilateral perspective. It is the duty of state's security services to protect private and public property, and to achieve a calm, safe and stable environment for its citizens, taking into consideration that the vast majority of this crisis's victims are police, armed forces and security service agents who were murdered by groups of armed terrorists. They were attacked at their places of work or while protecting peaceful demonstrators, everybody was exposed to fire attacks of masked individuals, a segment that was completely overlooked by the High Commission report.
- Another erroneous belief included in the High Commission report is the mention of how Syrian economic reform is being put on hold. On the other hand, in the reports delivered by many of the international organizations participating in development programs in the country, there is a mention of how the economic reform lead by Syria went beyond anything that has been done in the neighboring states.

Some of the adopted contemporary economy standards were noticeable in the following areas:

- 1- Social market economy.
- 2- Adopting liberal economy and exchange with all world countries.

These new measures in economy had reflected on elevating lifestyle, decreasing poverty and diminishing the development gap among the different areas in Syria. This was mentioned in reports issued by consecutive International Monetary Fund's missions to Syria.

All this and tens of legislative decrees that gave a boost to Syria's economic reform, while taking into account that the Syrian economy is not bound to a specific geographic area, each part of Syria has its own advantages related to the economy.

- The idea that the Kurdish population of Syria is excluded from power, or from Syria's civic life until 2011 is far from the truth. What really took place in March 2011 is that tens of thousands of Kurds were granted Syrian citizenships, a gesture no other country had made toward its alien residents. The Kurds of Syria have

occupied high political, military and civic positions; we can produce detailed count of this claim at the demand of the High Commission.

- Despite the fact that protestors in Daraa had specific reform demands since the beginning of the uprising, peculiarly, the report referred to the origin of Daraa's demonstrations as being a popular uprising against power abuse by local authorities. Later on, the High Commission report also mentioned that Daraa's events started after the detention of a group of children, this is one of the contradictions repeatedly appeared in the High Commission report. The event took place before armed terrorist groups have grasped the occasion of Daraa's people's spontaneous movement to attack civilians and armed forces with fire arms, in addition to the fact that, many of Daraa's sons occupy high governmental positions. We are pleased to present evidence of the facts we advance at the demand of the High Commission.
- The term "Shabbiha", made use of in the report, is an expression created and exploited by terrorist groups and some biased media; they propagated the expression in their press reports with the intention to create discord among the different segments of the Syrian society. Due to security vacuum, terrorist groups succeeded in taking over some areas, yet, unarmed citizens were able to organize themselves in people's committees, defending private and public properties against criminals.
- The number of martyrs is truly 1900, but not all of them are civilians; armed forces and police agents make up the largest part of victims of terrorist groups.
- Concerning the city of Hama, the Syrian army did not occupy the city; it is the national Syrian army, not some foreign army! What it did was to cooperate with security forces to rid the city from armed groups, extremists and terrorists who turned Hama into a ghost city by terrorizing its citizens, and pushing them to flee the city in fear for their lives. Citizens of Hama were relieved to see that the army took control over, and returned calm and normality to their city. The same thing happened in several other towns where terrorist groups tried to maintain a state of horror. The government chose to make use of its armed forces for lack of specialized police forces capable of dealing with riots, rebellion and terrorism; the army did not use heavy weaponry to harm civilians, but rather to protect itself from armed terrorist groups.
- The report has also mentioned 30 dead, and 200 wounded when reporting events at Jissr Al Shughur, ignoring the reality, which is the number of victims in the area had reached 120 among members of the security forces, who were brutally murdered and tossed in mass graves later discovered -when some terrorists were arrested- in the presence of a number of diplomats and foreign press representatives.
- There was no arrest of peaceful demonstrators. Detainees among demonstrators are released, contrary to the law, within five days of their arrest, if there are any peaceful demonstrators among our detainees, please send us their names.

Accusing authorities of torture is exaggerated and utterly untrue, only 12 cases of that kind are presented to courts, they are all mentioned in our earlier response to the High Commission.

- There were no orders to fire on peaceful protestors, if anything; orders were given not to carry weapons, while accompanying peaceful demonstrations.
- No heavy weaponry or helicopters were used while facing armed terrorist groups. All what the report included in relation to this fact is misleading, contrary to the

truth, and clearly intended to discredit Syria, and to harass the state for obvious political reasons known to everybody.

- The Syrian government is seriously determined to oppose to torture used against Syrian citizen. A special judicial commission of inquiry is taking direct measures to bring to justice individuals who are found guilty with violating human rights, or who were involved in murdering civilians and armed forces.
- Concerning refugees, they will face no obstacle at their return, we will facilitate their homecoming, and we also allow members of the press to cover events in turbulent areas.
- Permission to enter the country and proceed with its investigations of human rights will be granted to human rights organizations by the Syrian state in accordance with considerations related to national sovereignty, in a time the state determines as suitable.
- In terms of procedures, we find the High Commission's report deviating from the usual legal framework set up by the resolution S-16/1 in many aspects, including:
 - 1- Changing the "Mission" name into "Fact Finding Mission" in the report title, as well as the first paragraph.
 - 2- Non-compliance with the logic of resolution S-16/1 requiring the Commission to investigate and present an impartial, reliable report.
 - 3- In paragraph 15 and 17 of the report, some of the violations were described as potential crimes against humanity, this description does not fall under the High Commission's jurisdiction, and has no place to appear in this report. The High Commission's mission stops at collecting information and does not extend to attributing legal designations to the mentioned violations.
 - 4- The High Commission has presented its recommendations to UN Security Council, while, in fact, its relation is limited to the Human Rights Council.
 - 5- The High Commission has presented its recommendations to the Arab League, is acting as if the Arab League is under authority of the Human Rights Council.
- With the high estimation Syria has with regards to the Human Rights Council, and its missions, Syria expects the Council to keep its impartial position, and to take into account the different existing view points, to objectively analyze it away from prejudice, especially with respect to humanitarian aspects. We implore the High Commission to remain independent, and not allow pre determined perceptions and lack of scrutiny to take over its judgment. The Syrian government is extending a helping hand to the High Commission in proposing a fruitful cooperation aiming to set matters in their right places. Syria is in the process of preparing comprehensive judicial documents, which will be presented to the High Commission and other competent international bodies, clearly showing the involvement of individuals, groups and states in fueling internal unrest and sectarian friction, while supporting armed terrorist groups' work in destroying stability and the national unity of Syria. In addition to interfering with internal affairs of Syria, and offering financial and moral support to criminal gangs ravaging the country and murdering both civilians and armed forces personnel and bringing about chaos, confusion and organized violence.

The committee in charge of Hamza Al Khateeb's issue**Investigation's outcome**

Based on administrative order number 913/s dated May 30th 2011 related to naming a committee with major general AbdulKareem Sulaiman, Deputy Minister of Interior as president, and the following members:

- Director of Criminal Security, Mr. Mohamed Darwisha
- Military Prosecutor, Mr. Mohamed Kanjo
- Commander of Military Police, Mr. AbdelAziz Al Shallal
- Criminal Investigations Security branch director, Mr. Raed Jazem

The mission of this committee consists of investigating claims of acts of violence and torture performed on the cadaver of the child Hamza Al Khateeb.

All members of the committee met in its president's office at 8 am on Tuesday, May 5th, 2011, and decided, after deliberations, to take the following measures in order to reach the truth about this issue:

1. All committee members took a trip to the Teshreen Military Hospital, and visited its forensic department, viewed 6 colored photos on thick white photography paper, produced by the military police, judicial evidence, of the criminology photo department, and numbered 202/757, each of them carry the number 23, the photos are taken of the cadaver of a minor, Hamza Al Khateeb, it portrayed the cadaver in several different positions, and were marked with the number 23, because there was no identification of the cadaver at the moment the photos were taken. The photos were included in the file of investigation according to regulated procedures.
2. A copy of the forensic file was viewed, the file was established by three medical doctors, Dr. Akram Al Shaar, Dr. Essam Ahmad, Dr. Ismael Kiwan. The 4 pages of this report included the following, verbatim:

Report of forensic expertise concerning the death of citizen Hamza Al KhateebDescription of appearance:

- The cadaver belongs to a minor/boy in his teens, overweight, medium height, light brown skin color, black hair 4 centimeter long.
- Honey colored eyes, pupils completely dilated, symmetrical.
- The cadaver shows blue color in the back parts of torso and extremities.
- The cadaver is soiled with blood, and shows abrasions and light superficial bruises in the right side of the front, eyelids and right cheek; it is caused by falling while dying, and has no connection to the cause of death.
- It is noted that the cadaver appearance is not in concordance with the age of the dead person, it shows big proportions of torso, width and height, and increased mammal glands size, small size testicles, scrotum and penis, the penis appears to be buried in the scrotum.
- It is also noted that the cadaver did not carry hair in the face, mustache, armpits and pubic areas.

The cadaver shows the following injuries:

1. Perforations caused by bullet entry into the lower lateral part of the left upper arm, exit at the lower-third- part of the inner left upper arm, re-entered the chest from the side, and exited in 10 centimeters.
2. Perforations caused by bullet entry at the top right waist area, exited at the lower lateral back area.
3. Perforations caused by bullet entry and exit in the right upper arm.

The cadaver does not show:

There are no signs of violence or sprain, or resisting violence, no beating marks, no traces of torture, like bruises and fingernail abrasions, it does not show wounds with sharp objects, nor traces poking, no bone fracturing or dislocation of articulations, nor bullets wounds other than what is previously detailed.

Discussion:

- The deceased Hamza Al Khateeb had received 3 bullet wounds, the first one had two entrances and two exits perforations, entering at the left upper arm, exiting, and re-entering at the left side of the chest, exiting in the front part of the chest, between the nipples. The second entered in the right side of the waist area and exited in the back close the last rib on the right. The third entered and exited in the lower third of his right upper arm.
- All three bullets caused perforations with edges pointing inside the body at the entry locations, pointing outside when exiting the body, abrasion traces were formed around bullets' entry locations, they were absent for bullets' exit locations, which is an important evidence of bullets entry and exit locations.
- Bullet wounds occurred while the person of Hamza was alive.
- The perforation created by entry of bullets is relatively big and deformed, which leads us to think it had possibly gone through some kind of an obstacle before it hit the body of the victim, or had entered the body in an angle.
- The bullets hit the body in different areas, left and right upper arms and torso; this indicates that both shooter and deceased were moving around, or, the possibility of having more than one shooter.
- The two bullets in the boy's chest and waist might have caused instant death, while the right upper arm wound is not deadly.
- Bullets have caused damage in bones and internal chest and abdomen organs, and were the direct cause of internal bleeding and death.
- Shooting originated from a third party, the shooter was at the same height of the victim at the moment of shooting.
- Shooting occurred from a distance of more than one meter away from the victim.

Conclusion:

- Death is due to severe internal bleeding resulted from wounds of three bullets.
- Perforations are caused by bullet entry and exit at the lower part of the left upper arm, re-entered the chest from the side, and exited at the middle of the sternum.
- Perforations are caused by bullet entry at the top right waist area, exited at the lower back area.
- Perforation are caused by bullet entry and exit in the right upper arm.

- Shooting has originated from one or several third party sources. Shooter(s), as well as the victim might have been moving at the time of shooting.
- The bullets have damaged internal chest and abdomen organs and caused severe bleeding ended in death.

Death is a result of the damages caused by bullets shots from a fire arm.

4. The committee formed of three doctors (names mentioned above) was mandated to prepare a comparative study of Hamza Al Khateeb's cadaver photos taken at the Teshreen Military Hospital in Damascus on April 30th 2011, to be compared with the same cadaver photos taken at the National Hospital in Daraa on May 24th 2011, the Committee produced a 2 pages report related to its mandate as follows:

When examining photos taken at the Teshreen Military Hospital in Damascus on April 30th 2011, and comparing it with the cadaver photos taken at the National Hospital in Daraa on May 24th 2011 we found the following distinctions:

<i>differences</i>	<i>The National Hospital in Daraa</i>	<i>Teshreen Military Hospital, Damascus</i>
1	Black color, swelling in eyelids, nose, lips, signs of post mortem decomposition process.	Light abrasions of bruises happened when the person was alive; the body is soiled with blood, no signs of swelling.
2	Flushed green color and blackened areas in the right cheek, upper chest and extremities, all due to post mortem decomposition process.	No green color or blackened areas on the body.
3	Severe swelling with green tint of the testicles area, lower abdomen and top of the thighs, due to post mortem decomposition process.	No swelling or black green coloring of testicles area.
4	Scored skin, especially in the neck and hands areas, due to post mortem decomposition process.	No scored skin.
5	Visible parts of the vascular system, tinted with brown color on the legs, due to post mortem decomposition process.	No apparent vascular system elements on the surface of the body of the deceased.
6	Traces of fetid liquids completely covering the surface of the cadaver, a sign of post mortem decomposition process.	No traces of liquid.
7	Glans appear in a black color with testicles scored skin at the basis of the penis, subcutaneous tissue is colored in yellow, a sign of post mortem decomposition process. Nothing in the photos suggests amputation.	Testicles, in their normal location, appear to be small, the penis is small and buried in the scrotum, the only visible part is glans with reddish pink color, a little opening of urethra in the center, this appearance is related to his overweight, no signs of scored skin.
8	Perforations of bullets entry blackened with blood, a sign of post mortem decomposition process.	Perforations of bullets entry and blood are of red color, also light red color blood is spread in different areas on the surface of the cadaver.

To discuss dissimilarities appeared in the cadaver's photos taken in Teshreen Hospital in Damascus on April 30th, 2011, compared to photos taken in the National Hospital in Daraa on May 24th, 2011:

- What emerged from the photos taken in the National Hospital in Daraa on May 24th, 2011 are the changes of the state of the cadaver due to the process of decomposition that was taking place between the moment of death and the time the cadaver was delivered to the National Hospital in Daraa. These are normal physiological shifts that generally occur with time after death takes place, they are related to different bacteria in the air and elsewhere producing gas and leading to enlargement of cadavers' cavities, and characterized by skin becoming easy to shred just by simple friction, and body orifices producing rotten liquids, muscles tissue and internal organs start to decay with time, leaving only a skeleton. According to forensics this process is conform to the circumstances and temperature of the place where the cadaver was found, despite the fact that in this particular case, the cadaver was kept refrigerated at minus 5 Celsius, which had contributed in slowing down the process without completely stopping it, that explains the discrepancies in cadaver description between Teshreen Hospital in Damascus on April 30th, 2011, and the National Hospital in Daraa on May 24th, 2011.

5. The committee mandated Deputy Public Prosecution in Damascus to present a report explaining the judicial procedures of investigations he ran in relation to the cadaver of deceased Hamza al Khateeb. A report of one page signed by the Deputy Public Prosecution was presented as follows:

In a late hour on Friday night, April 29th, 2011, we were informed by Teshreen Military Hospital about the existence in their forensic department of a cadaver with no identity, the cadaver arrived from Daraa. As judge of crimes, I immediately went to Teshreen Military Hospital, accompanied by a clerk and a forensic expert, Dr. Seles Waqqaf, we all examined the cadaver from a medical and judicial view points in order to determine the cause of death, lately appeared to be bullets from a fire arms. Forensic photographer took detailed photos of the cadaver, we attributed the number 23 to it, the cadaver did not bear traces of acts of violence or beating or torture or broken bones. Our examination of the cadaver continued until the morning of Saturday, April 30th, 2011.

In addition, we mandated a committee of three experienced medical doctors, Dr. Akram Al Shaar, Dr. Issam Ahmad and Dr. Ismael Kiwan, to determine the exact cause of death. The cadaver was confined to a refrigerator in the morgue of Teshreen Military Hospital, Department of Forensics. It would be delivered to the family as soon as we identify the deceased, which later took place when the cadaver number 23, turned out to belong to the boy Hamza Al Khateeb, was moved from Teshreen Military Hospital on May 21st, 2011, 5 pm, to a refrigerator in the National Hospital in Daraa. It took an hour and a half trip to get there. We have no information as to what happened next.

6. The committee called Dr. Ismael Abu Nabut, employed by the National Hospital, forensic department on June 1st, 2011, as he was the person who had examined the cadaver of the boy Hamza Al Khateeb, in order to get the accurate scientific facts beyond any doubts, the three members of the committee of medical doctors – mentioned above- who examined the cadaver were also called, they held a meeting and discussed the situation from a technical, medical and scientific view points, and reached a description that was formulated by forensic Dr. Abu Nabut as follows:

“We, Dr. Ismael Abu Nabut, forensic doctor of the province of Daraa, hereby declare, after viewing the report presented by the committee of three medical doctors dated April 29th, 2011, in the matter of examining the cadaver of the deceased Hamza Al Khateeb, in addition to seeing photos of the cadaver taken in Damascus on April, 4th, 2011, and photos taken in Daraa on May 24th, 2011.

Following a meeting with my colleagues, members of the medical committee, Dr. Akram al shaar, Dr. Issam Ahmad and Dr. Ismael Kiwan, and the viewing of comparative documents related to the photos taken by them of the same cadaver in Damascus and in Daraa, I declare the following:

It was mentioned in my report dated May 24th, 2011, the existence of a post mortem amputation on the penis, and that the cadaver had presented at the time of examination, general signs of decomposition, also in its reproductive areas, which was apparent in swelling of the scrotum, and blue coloring and skin abrasions. I support the possibility that an amputation might have not occurred, and this physical loss might have taken place during the advancing stage of decomposition previously described, or with skin friction at the area during transport of the cadaver. This is my conclusion of expertise”

When he finished hand writing this report, it was presented to all committee members, who equally signed it, this report has full power of an official document, and later was combined with the rest of investigation documents accordingly.

7. Mr. Ali Al Khateeb, father of the deceased, was called on June 1st, 2011, he willingly declared, after discussing the matter, that his son’s body was intact, and that no one has any interest in tampering with the cadaver, he formulated this opinion after viewing records related to medical and judicial examinations of the cadaver, records established by the committee of three medical doctors, in addition to viewing the photos taken in Damascus. He implored the committee to omit his presence and convictions from the official records, for fear of vengeance by extremists in Daraa. The committee decided to respect his wishes by not mentioning his statement in the official records.

8. To limit erroneous interpretations, the committee used Hamza Al Khateeb’s official birth certificate, issued by secretary of the civil registry, which included the following information:

Name: Hamza. Family name: al Khateeb. Father name: Ali. Mother name: Samira. Registry: Daraa. Place and Date of registration: Al Jeeza, June 5th, 1998. Religion and Denomination: Islam. National Number: 12010118983. Sex: male. Date of Birth: May 27th, 2011. Marital Status: single. Name Serial: 83.

Following the above mentioned procedures, the committee unanimously declares:

1. The cadaver arrived late at night on April 29th, 2011, to Teshreen Military Hospital in Damascus, a forensic examination of the cadaver took place according to regulations, short time after its arrival, examination was conducted in a comprehensive, scientific, technical and lawful manner.
2. The cadaver did not carry signs of violence except the perforations caused by fire arms previously described.
3. The cause of death is severe internal bleeding due to bullets wounds in three occasions:
 - (a) Perforations caused by bullet entry at the lower part of the left upper arm, re-entered the chest from the left side, and exited at the middle of the sternum.

(b) Perforation caused by bullet entry at waist's right area, exited at the lower side of the back area.

(c) Perforation caused by bullet entry and exit in the right upper arm. All three bullets were shot from a distance no less than one meter away from the victim.

Shooting originated from one or several third party sources. Shooter(s), as well as the victim might have been moving at the time of shooting, they were on the same height. Bullets have damaged internal chest and abdomen organs and caused severe bleeding ended in death.

Death is the result of the damages caused by bullet shots from a fire arm.

4. No amputation of penis was observed, Dr. Ismael Abu Nabut had misjudged the situation in an earlier examination in Daraa on May, 24th, 2011, and later rectified his declaration in today's report. The alteration of his statement is based on comparative technical and medical evidence presented in the photos taken in Damascus and Daraa, and discussed with a committee of three medical doctors who examined the cadaver on April 30th, 2011 in Damascus.

5. Evidence of conviction of Mr. Ali Al Khateeb, father of the victim, declaring that his son's cadaver is intact, not tampered with. He ultimately formulated his conviction in presence of committee members, and asked to keep his statement out of the written report for fear for his life of Daraa's extremist groups retaliation, in case they discover that he had altered his convictions about the rumors spread by biased press and mass media concerning the amputation of his son's penis. This new conviction of Ali Al Khateeb is based on discussing facts with committee members, in addition to viewing official judicial documents, photos, medical experts' report and the comparative illustration of cadaver photos taken in Daraa, and Damascus.

6. It is proven that hostile third parties have commissioned certain persons to influence information about facts, and to apply digital manipulations on photos of the cadaver of Hamza Al Khateeb. The concerned authorities are following up on these facts in order to put their hands on the manipulated photos and their authors in general and particularly in relation to this case.

Conclusion:

- Scientific, medical and judicial evidences have proven the cadaver of the boy Hamza Al Khateeb does not sustain traces of acts of violence or torture, not in post mortem, nor when he was alive. Except for perforations of bullet shots from fire arms.
- It is also proven that Hamza Al khateeb's cadaver did not undergo an amputation of penis.

Annex VII

Chronology

Chronology of the events in Syria from 15 March, 2011 until 20 July, 2011:

15 March – The “Day of Dignity”: Dozens of protesters convene in Damascus and Aleppo. Activists call for the abolition of the state of emergency, in existence since 1963, the implementation of reforms and the release of political prisoners.

23 March – The Syrian president dismisses the Governor of Dar’a against the backdrop of the latest protests in the city.

24 March – The Syrian president orders the creation of a committee to raise living standards and explores the lifting of the emergency law.

25 March – Friday of Glory (جمعة العزة): thousands participate in demonstrations in Dar’a during a funeral procession.

31 March – The Syrian President orders an investigation into the recent killings in Dar’a and the establishment of a panel to examine the nationalization of Syrian Kurds.

1 April – “Friday of Martyrs” (جمعة الشهداء): reports indicate that Dar’a is isolated by security forces and the army.

12 April – Baniyas is reported to be “under siege” by security forces. Electricity and phone lines are cut off and food shortages are reported.

April 16: The Syrian President gives a televised speech pledging to lift the emergency law and instate further reforms.

21 April: A number of presidential decrees are issued lifting the emergency law, abolishing the Higher State Security Court and regulating the right to peaceful assembly.

25 April – The army deploys to Da’ra, where electricity and water are reportedly cut off and medical supplies and blood stocks are running low.

28 April – 233 members of Syria’s ruling Baath party in Dar’a announce their resignation in protest over the deadly crackdown on protesters. The UN Security Council fails to agree on a statement condemning the violence in Syria.

29 April – “Friday of Rage” (جمعة الغضب): the US imposes a series of new sanctions on Syria’s intelligence agency and two relatives of President Assad. The Human Rights Council convenes a Special Session and adopts resolution S-16/1 on the situation in Syria where the High Commissioner also calls for the dispatch of an OHCHR Fact Finding mission to the country.

6 May – “Friday of Defiance” (جمعة التحدي): thousands of protesters gather in many cities including Baniyas, Homs, Edleb, al-Qamishli and the Damascus suburbs of Zabadani and Saqba.

10 May – The European Union imposes sanctions (including asset freezes, an arms embargo and travel bans) on Syria, naming 13 high-ranking officials on its list. Syria renounces its candidacy for a seat in the Human Rights Council.

11 May –The Syrian Prime Minister announces that the government has established a committee to prepare a new law on parliamentary elections.

18 May – Al Jazeera reports, that their correspondent, Dorothy Parvaz is released after having disappeared for three weeks upon arrival in Damascus. The US expands its sanctions on Syria to include President Assad and six other Syrian officials.

23 May –EU restrictions against Syria are expanded to include President Assad and nine other senior members of the government. Restrictions include a ban from traveling to the EU and freeze on the officials' assets.

27 May – “Home Protector’s Friday” (جمعة حماة الديار): protests take place in Latakia, Homs, Hama, Qamishli, Deir az-Zour and Damascus.

31 May –Dozens of tanks surround the towns of Rastan and Talbiseh. President Assad issues an amnesty on all political crimes committed before May 31, 2011.

1 June – Members of the Syrian opposition meet during a three-day conference in Antalya, Turkey.

3 June – “Freedom Children Friday” (جمعة أطفال الحرية): more than 50,000 demonstrators gather in the centre of Hama amid heavy security presence.

5 June –Official governmental sources report that armed terrorist groups have attacked state buildings and police centers in the town of Jisr al-Shughour in the Idlib province.

6 June – The Syrian Official News Agency (SANA) reports that armed gangs have killed 120 policemen in an ambush in the town of Jisr al-Shughour.

9 June –Russia and China announce that they will oppose a US-backed UN Security Council resolution on Syria.

12 June: The Syrian army takes control of the town of Jisr al-Shughour. The government stated that it is trying to restore order after 120 security personnel were killed in the town.

16 June: The OHCHR presents its preliminary report on the situation in Syria at the Human Rights Council’s seventeenth session. In the report the High Commissioner, Navi Pillay, expresses grave concern about the deterioration of the human rights situation in Syria and renews calls for allowing access to the Fact-Finding mission in the country.

17 June: According to the UNHCR, the number of refugees in Turkey fleeing from north-western Syria is at 9’600.

20 June : The Syrian President addresses the nation in a one-hour speech at the Damascus University in which he promises to initiate a process of "national dialogue" and a series of economic and political reforms.

21 June: The Syrian state news agency (SANA) reports that Syrian President has ordered a new general amnesty for all crimes committed in the country until 20 June. Syrian authorities organize a tour around Jisr al-Shughour for diplomats.

22 June: Syrian Foreign Minister Walid al-Muallem states that al-Qaeda might be behind some of the violence in the country.

24 June: “Friday of Lost Legitimacy” (جمعة فقدان الشرعية): according to the Turkish foreign ministry, the number of Syrians sheltered in Turkey reached 11,739. The EU expands its sanctions to include three Iranian Officials.

27 June: Around 200 regime critics and intellectuals meet in Damascus to discuss strategies for peaceful transition to democracy in Syria.

1 July: “Friday of Departure” (جمعة الرحيل): large-scale demonstrations are reported in various parts of the country. There are reportedly a million demonstrators in Hama, making it the largest single demonstration so far since the unrest began.

7 July: Secretary-General Ban Ki-moon calls on the Syrian authorities to “stop their bloody crack-down on protesters” and to allow access to the United Nations to assess the Human Rights situation in the country.

8 July: “Friday of No Dialogue” (جمعة اللا حوار): hundreds of thousands attend a demonstration in the city of Hama, which according to some estimates reached 500’000. The French and British ambassadors to Syria visit the city. The Syrian government condemns the visit.

11 July: Supporters of the Syrian president attack the French and US embassies. The US secretary of state condemns these attacks and states that President Assad had “lost legitimacy.”

12 July: Secretary-General Ban Ki-moon and the Security Council condemn the attacks against the British and French embassies in the Syrian capital Damascus.

15 July: “Detainees’ Freedom Friday” (جمعة اسرى الحرية): hundreds of thousands demonstrate in various parts of the country including Hama, Aleppo and Damascus.

20 July: Secretary-General Ban Ki-moon calls on the Syrian government “to stop repression immediately” and urges all sides to refrain from violence.

